

മഹാഭാരതം - 45

മഹാഭാരതം 45

വ്യാസമഹർഷി

അധ്യായം 26 - 50

താളിളക്കം

2020

പേര്: മഹാഭാരതം 45

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കുടപ്പാട്: വികിപ്പീഡിയ.

അധ്യായം 26

1 [സ്]

ദുര്യോധനോ മഹാരാജ സുദർശൻ ചാപി തേ സുതഃ
ഹത ശേഷൗ തദാ സംഖ്യേ വാജിമധ്യേ വ്യവസ്ഥിതൗ
2 തതോ ദുര്യോധനം ദൃഷ്ട്വാ വാജിമധ്യേ വ്യവസ്ഥിതൗ
ഉവാച ദേവകീപുത്രഃ കന്തിപുത്രം ധനഞ്ജയം
3 ശത്രവോ ഹതഭൂയിഷ്ടാ ജ്ഞാതയഃ പരിപാലിതാഃ
ഗൃഹീത്വാ സഞ്ജയം ചാസൗ നിവൃത്തഃ ശിനിപുംഗവഃ
4 പരിശ്രാന്തശ് ച നകലഃ സഹദേവശ് ച ഭാരത
യോധയിത്വാ രണേ പാപാൻ ധർത്തരാഷ്ട്ര പദാനസാൻ
5 സുയോധനം അഭിത്യജ്യ ത്രയ ഏതേ വ്യവസ്ഥിതഃ
കൃപശ് ച കൃപവർമ്മാ ച ദ്രൗണീശ് ചൈവ മഹാരഥഃ
6 അസൗ തിഷ്ഠതി പാഞ്ചാല്യഃ ശ്രീയാ പരമയാ യുതഃ
ദുര്യോധന ബലം ഹത്യാ സഹ സർവൈഃ പ്രഭദ്രകൈഃ
7 അസൗ ദുര്യോധനഃ പാർഥ വാജിമധ്യേ വ്യവസ്ഥിതഃ
ഛരന്ത്രണ ധ്രിയമാണേന പ്രേക്ഷമാണോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
8 പ്രതിവൃഹ്യ ബലം സർവം രണമധ്യേ വ്യവസ്ഥിതഃ
ഏനം ഹത്യാ ശിന്തൈർ ബാണൈഃ കൃതകൃത്യോ ഭവിഷ്യസി
9 ഗജാനീകം ഹതം ദൃഷ്ട്വാ ത്വാം ച പ്രാപ്തം അരിന്ദമ
യാവൻ ന വിദ്രവന്ത്യ് ഏതേ താവജ് ജഹി സുയോധനം
10 യാതു കശ് ചിത് ത്വ പാഞ്ചാല്യം ക്ഷീപ്രം ആഗമ്യതാം ഇതി
പരിശ്രാന്ത ബലസ് താത നൈഷ മുച്യേത കിൽബിഷീ
11 തവ ഹത്യാ ബലം സർവം സംഗ്രാമേ ധൃതരാഷ്ട്രജഃ
ജിതാൻ പാണ്ഡുസുതാൻ മത്യാ രൂപം ധാരയതേ മഹത്
12 നിഹതം സ്വബലം ദൃഷ്ട്വാ പീഡിതം ചാപി പാണ്ഡവൈഃ
ധ്രുവം ഏഷ്യതി സംഗ്രാമേ വധായൈവാത്മനോ നൃപഃ
13 ഏവം ഉക്തഃ ഫൽഗുനസ് ത്വ കൃഷ്ണം വചനം അബ്രവീത്
ധൃതരാഷ്ട്ര സുതഃ സർവേ ഹതാ ഭീമേന മാനദ
യാവ് ഏതാവ് ആസ്ഥിതൗ കൃഷ്ണ താവ് അദ്യ ന ഭവിഷ്യതഃ
14 ഹതോ ഭീഷ്മോ ഹതോ ദ്രോണഃ കർണോ വൈകർത്തനോ ഹതഃ
മദ്രാജോ ഹതഃ ശല്യോ ഹതഃ കൃഷ്ണ ജയദ്രഥഃ
15 ഹതഃ പഞ്ചശതഃ ശിഷ്ടാഃ ശകന്വേഃ സൗബലസ്യ ച
രഥാനാം തു ശതേ ശിഷ്ടേ ദ്വേ ഏവ തു ജനാർദന

ദന്തിനാം ച ശതം സാഗ്രം ത്രിസാഹസ്രാഃ പദായതഃ
16 അശ്വതഥാമാ കൃപശ് ചൈവ ത്രിശർതാധിപതിസ് തഥാ
ഉല്പുകഃ ശകുനിശ് ചൈവ കൃതവർമാ ച സാത്വതഃ
17 ഏതദ് ബലം അഭ്രൂച് ഛേദേഷം ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ മാധവ
മോക്ഷോ ന നൃനം കാലാദ് ധി വിദ്യതേ ഭൂവി കസ്യ ചിത്
18 തഥാ വിനിഹതേ സൈന്യേ പശ്യ ദുര്യോധനം സ്ഥിതം
അദ്യാഹ്നാ ഹി മഹാരാജോ ഹതാമിത്രോ ഭവിഷ്യതി
19 ന ഹി മേ മോക്ഷ്യതേ കശ് ചിത് പരേഷാം ഇതി ചിന്തയേ
യേ ത് അദ്യ സമരം കൃഷ്ണ ന ഹാസ്യന്തി രണോത്കടാഃ
താൻ വൈ സർവാൻ ഹനിഷ്യാമി യദ്യ് അപി സ്യൂർ അമാനുഷാഃ
20 അദ്യ യുദ്ധേ സുസങ്കുഭോ ദീർഘം രാജ്ഞഃ പ്രജാഗരം
അപനേഷ്യാമി ഗാന്ധാരം പാതയിത്യാ ശിന്തൈഃ ശരൈഃ
21 നികൃത്യാ വൈ ദുരാചാരോ യാനി രത്നാനി സൗബലഃ
സഭായാം അഹരദ് ദൃതേ പുനസ് താന്യ് അഹരാമ്യ് അഹം
22 അദ്യാ താ അപി വേത്സ്യന്തി സർവാ നാഗപുരസ്തീയഃ
ശ്രുത്യാ പതീംശ് ച പുത്രാംശ് ച പാണ്ഡവൈർ നിഹതാൻ യുധി
23 സമാപ്തം അദ്യ വൈ കർണ സർവം കൃഷ്ണ ഭവിഷ്യതി
അദ്യ ദുര്യോധനോ ദീപ്താം ശ്രീയം പ്രാണാംശ് ച ത്യക്ഷ്യതി
24 നാപയാതി ഭയാത് കൃഷ്ണ സംഗ്രാമാദ് യദി ചേൻ മമ
നിഹതം വിധി വാർഷ്ണേയ ധാർതരാഷ്ട്രം സുബാലിശം
25 മമ ഹ്യ് ഏതദ് അശക്തം വൈ വാജീവൃന്ദം അരിന്ദമ
സോഢ്യം ജ്യോതലനിർഘോഷാം യാഹി യാവൻ നിഹന്ത്യ് അഹം
26 ഏവം ഉക്തസ് തു ദാശാർഹഃ പാണ്ഡവേന യശസിനാ
അചോദയദ് ധയാൻ രാജൻ ദുര്യോധന ബലം പ്രതി
27 തദ് അനീകം അഭിപ്രേക്ഷ്യ ത്രയഃ സജ്ജാ മഹാരഥാഃ
ഭീമസേനോ ഫ്രീജുനശ് ചൈവ സഹദേവശ് ച മാരിഷ
പ്രയയുഃ സിംഹനാദേന ദുര്യോധന ജീഘാംസയാ
28 താൻ പ്രേക്ഷ്യ സഹിതാൻ സർവാഞ് ജവേനോദ്യത കാർമുകാൻ
സൗബലോ ഫഭ്യദ്രവദ് യുദ്ധേ പാണ്ഡവാൻ ആതതായിനഃ
29 സുദർശനസ് തവ സുതോ ഭീമസേനം സമദ്യയാത്
സുശർമാ ശകുനിശ് ചൈവ യുധയാതേ കിരീടിനാ
സഹദേവം തവ സുതോ ഹയപുഷ്പ ഗതോ ഫഭ്യയാത്
30 തതോ ഹ്യ് അയത്തതഃ ക്ഷിപ്രം തവ പുത്രോ ജനാധിപ

പ്രാണേന സഹദേവസ്യ ശിരസി പ്രാഹരദ് ഭൃശം
 31 സോപാവിശദ് രഥോപസ്ഥേ തവ പുത്രേണ താഡിതഃ
 രധിരാപ്ത സർവാംഗ ആശീവിഷ ഇവ ശ്വസൻ
 32 പ്രതിലഭ്യ തതഃ സഞ്ജ്ഞാം സഹദേവോ വിശാം പതേ
 ദുര്യോധനം ശരൈസ് തീക്ഷ്ണൈഃ സക്രഭഃ സമവാകിരത്
 33 പാർഥോ ഽപി യുധി വിക്രമ്യ കന്തിപുത്രോ ധനഞ്ജയഃ
 ശൂരാണാം അശ്വപുഷ്പേഭ്യഃ ശിരാംസി നിചകർത ഹ
 34 തദ് അനീകം തദാ പാർഥോ വ്യധമദ് ബഹുഭിഃ ശരൈഃ
 പാതയിത്യാ ഹയാൻ സർവാംസ് ത്രിഗർതാനാം രഥാൻ യയൗ
 35 തതസ് തേ സഹിതാ ഭൂത്യാ ത്രിഗർതാനാം മഹാരഥാഃ
 അർജുനം വാസുദേവം ച ശരവർഷൈർ അവാകിരൻ
 36 സത്യകർമാണം ആക്ഷിപ്യ ക്ഷുരപ്രേണ മഹായശാഃ
 തതോ ഽസ്യ സ്യന്ദനസ്യേഷാം ചിച്ഛിദേ പാണ്ഡുനന്ദനഃ
 37 ശിലാശിതേന ച വിഭോ ക്ഷുരപ്രേണ മഹായശാഃ
 ശിരശ് ചിച്ഛിദേ പ്രഹസംസ് തപ്തകണ്ഡലഭ്രഷണം
 38 സത്യേഷു അഥ ചാദത്ത യോധാനാം മിഷതാം തതഃ
 യഥാ സിംഹോ വനേ രാജൻ മൃഗം പരിബുഭുക്ഷിതഃ
 39 തം നിഹത്യ തതഃ പാർഥഃ സുശർമാണം ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 വിദ്ധ്യാ താൻ അഹനത് സർവാൻ രഥാൻ രക്തവിഭ്രഷിതാൻ
 40 തതസ് തു പ്രത്യാരൻ പാർഥോ ദീർഘകാലം സുസംഭൃതം
 മുഞ്ചൻ ക്രോധവിഷം തീക്ഷ്ണം പ്രസഥലാധിപതിം പ്രതി
 41 തം അർജുനഃ പൃഷാത്കാനാം ശതേന ഭരതർഷഭ
 പുരയിത്യാ തതോ വാഹാൻ നൃഹനത് തസ്യ ധന്വിനഃ
 42 തതഃ ശരം സമാദായ യമദണ്ഡോപമം ശിതം
 സുശർമാണം സമുദ്ദിശ്യ ചിക്ഷേപാശ്രു ഹസന്ന് ഇവ
 43 സ ശരഃ പ്രേഷിതസ് തേന ക്രോധദീപ്തേന ധന്വിനാ
 സുശർമാണം സമാസാദ്യ വിഭേദേ ഹൃദയം രണേ
 44 സ ഗതാസുർ മഹാരാജ പപാത ധരണീതലേ
 നന്ദയൻ പാണ്ഡവാൻ സർവാൻ വ്യഥയംശ് ചാപി താവകാൻ
 45 സുശർമാണം രണേ ഹത്യാ പുത്രാൻ അസ്യ മഹാരഥാൻ
 സപ്ത ചാഷ്ടൗ ച ത്രിംശച് ച സായകൈർ അനയത് ക്ഷയം
 46 തതോ ഽസ്യ നിശിതൈർ ബാഭൈഃ സർവാൻ ഹത്യാ പദാനഗാൻ
 അഭ്യഗാദ് ഭാരതീം സേനാം ഹതശേഷാം മഹാരഥഃ

47 ഭീമസ്തു സമരേ ക്രൂദ്ധഃ പുത്രം തവ ജനാധിപ
 സുദർശനം അദൃശ്യന്തം ശരൈശ്ച ചക്രേ ഹസന് ഇവ
 48 തതോ ഽസ്യ പ്രഹസൻ ക്രൂദ്ധഃ ശിരഃ കായാദ് അപാഹരത്
 ക്ഷുരപ്രേണ സുതീക്ഷ്ണേന സ ഹാതഃ പ്രാപതദ് ഭൂവി
 49 തസ്മിംസ്തു നിഹതേ വീരേ തതസ്തസ്യ പദാന്തഗാഃ
 പരിവൃശ്ണേണ ഭീമം കിരന്തോ വിശിഖാഞ് ശിതാൻ
 50 തതസ്തു നിശിതൈർ ബാണൈസ് തദ് അനീകം വൃകോദരഃ
 ഇന്ദ്രാശനിസമസ്തർശൈഃ സമന്താത് പര്യവാകിരത്
 തതഃ ക്ഷണേന തദ് ഭീമോ ന്യഹനദ് ഭരതർഷഭ
 51 തേഷു തുത്സാദ്യമാനേഷു സേനാധ്യക്ഷാ മഹാബലാഃ
 ഭീമസേനം സമാസാദ്യ തതോ ഽയ്യുധന്ത ഭാരത
 താംസ്തു സർവാഞ് ശരൈർ ഘോരൈർ അവാകിരത പാണ്ഡവഃ
 52 തഥൈവ താവകാ രാജൻ പാണ്ഡവേയാൻ മഹാരഥാൻ
 ശരവർഷേണ മഹതാ സമന്താത് പര്യവാരയൻ
 53 വ്യാകുലം തദ് അഭ്രൂത് സർവം പാണ്ഡവാനാം പരൈഃ സഹ
 താവകാനാം ച സമരേ പാണ്ഡവേയൈർ യുയുത്സതാം
 54 തത്ര യോധാസ് തദാ പേതുഃ പരസ്തരസമാഹതാഃ
 ഉഭയോഃ സേനയോ രാജൻ സംശോചതഃ സ്മ ബാസവൻ

അധ്യായം 27

1 [സ്]

തസ്മിൻ പ്രവൃത്തേ സംഗ്രാമേ നരവാജി ഗജക്ഷയേ
 ശക്തിഃ സൗബലോ രാജൻ സഹദേവം സമഭ്യയാത്
 2 തതോ fസ്യാപതതസ് തൂർണം സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 ശരൗഘാൻ പ്രേഷയാം ആസ പതംഗാൻ ഇവ ശീഘ്രഗാൻ
 ഉല്പുകൾ ച രണേ ഭീമം വിവ്യായ ദശഭിഃ ശരൈഃ
 3 ശക്തിസ് തു മഹാരാജ ഭീമം വിദ്ധ്യാ ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 സായകാനാം നവത്യാ വൈ സഹദേവം അവാകിരത്
 4 തേ ശൂരാഃ സമരേ രാജൻ സമാസാദ്യ പരസ്സരം
 വിവ്യധൂർ നിശിന്തൈർ ബാണൈഃ കങ്കബർഹിണ വാജിന്തൈഃ
 സ്വർണപുംബൈഃ ശിലാ ധൗന്തൈർ ആ കർണാത് പ്രഹിന്തൈഃ ശരൈഃ
 5 തേഷാം ചാപാ ഭുജോത്സൃഷ്ട്യാ ശരവൃഷ്ടീർ വിശാം പതേ
 ആച്ഛാദയദ് ദിശഃ സർവാ ധാരാഭിർ ഇവ തോയദഃ
 6 തതഃ ക്രമോ രണേ ഭീമഃ സഹദേവശ് ച ഭാരത
 ചേരതുഃ കദനം സംഖ്യേ കുർവന്തു സുമഹാബലൗ
 7 താദ്യാം ശരശന്തൈശ് ചരണം തദ് ബലം തവ ഭാരത
 അന്ധകാരം ഇവാകാശം അഭവത് തത്ര തത്ര ഹ
 8 അശ്വൈർ വിപരീധാവദ്ഭിഃ ശരച് ചരണൈർ വിശാം പതേ
 തത്ര തത്ര കൃതോ മാർഗോ വികർഷദ്ഭിർ ഹതാൻ ബഹുൻ
 9 നിഹതാനാം ഹയാനാം ച സഹൈവ ഹയയോധിഭിഃ
 വർമഭിർ വിനികൃന്തൈശ് ച പ്രാസൈശ് ചിന്തൈശ് ച മാരിഷ
 സഞ്ജനാ പൃഥിവി ജജേന്ത കസുമൈഃ ശബലാ ഇവ
 10 യോധാസ് തത്ര മഹാരാജ സമാസാദ്യ പരസ്സരം
 വ്യചരന്ത രണേ ക്രമോ വിനിഘ്നന്തഃ പരസ്സരം
 11 ഉദ്യുത്തനയനൈ രോഷാത് സന്ദൃഷ്ട്യാശ്ച പൂന്ദരീർ മുഖൈഃ
 സകണ്ഡലൈർ മഹി ചരണാ പദ്മകിഞ്ജൽക സംനിഭൈഃ
 12 ഭുജൈശ് ചിന്തൈർ മഹാരാജ നാഗരാജകരോപമൈഃ
 സാംഗഭൈഃ സതന്ദ്രൈശ് ച സാസി പ്രാസപരശ്യയൈഃ
 13 കബന്ധൈർ ഉത്ഥിന്തൈശ് ചിന്തൈർ നൃത്യദ്ഭിശ് ചാപരൈർ യുധി
 ക്രവ്യാദഗണസങ്കീർണാ ഘോരാഭുത് പൃഥിവി വിഭോ
 14 അൽപാവശിഷ്യേ സൈന്യേ തു കൗരവേയാൻ മഹാഹവേ
 പ്രഹൃഷ്ടാഃ പാണ്ഡവാ ഭൂത്യാ നിന്ദ്വീരേ യമസാദനം

15 ഏതസ്തിന്ന് അന്തരേ ശൂരഃ സൗഖലേയഃ പ്രതാപവാൻ
 പ്രാസേന സാഹദേവസ്യ ശിരസി പ്രാഹരദ് ഭൃശം
 സ വിഹൃലോ മഹാരാജ രഥോപസ്ഥ ഉപാവിശത്
 16 സഹദേവം തഥാ ദൃഷ്ട്വാ ഭീമസേനഃ പ്രതാപവാൻ
 സർവസൈന്യാനി സക്രഭോ വാരയാം ആസ ഭാരത
 17 നിർബിഭേദ ച നാരാചൈഃ ശതശോ fഥ സഹസ്രശഃ
 വിനിർഭിദ്യാകരോച് ചൈവ സിംഹനാദം അരിന്ദമ
 18 തേന ശബ്ദേന വിത്രസ്താഃ സർവേ സഹയവാരണാഃ
 പ്രാദ്രവൻ സഹസാ ഭീതാഃ ശകന്യേശ് ച പദാനശഃ
 19 പ്രഭൃണാൻ അഥ താൻ ദൃഷ്ട്വാ രാജാ ദുര്യോധനോ fബ്രുവിത്
 നിവർതധ്യം അധർമ്മജ്ഞാ യുധ്യധ്യം കിം സൃതേന വഃ
 20 ഇഹ കീർതിം സമാധായ പ്രേത്യ ലോകാൻ സമസ്തതേ
 പ്രാണാഞ്ജഹാതി യോ വീരോ യുധി പൃഷ്ഠം അദർശയൻ
 21 ഏവം ഉക്താസ് തു തേ രാജ്ഞാ സൗഖലസ്യ പദാനശഃ
 പാണ്ഡവാൻ അഭ്യവർതത മൃത്യും കൃത്യാ നിവർതനം
 22 ദ്രവദ്ഭിസ് തത്ര രാജേന്ദ്ര കൃതഃ ശബ്ദോ fതിദാരുണഃ
 ക്ഷബ്ദസാഗരസങ്കാശഃ ക്ഷഭിതഃ സർവതോ fഭവത്
 23 താംസ് തദാപതതോ ദൃഷ്ട്വാ സൗഖലസ്യ പദാനശാൻ
 പ്രത്യദ്യയുർ മഹാരാജ പാണ്ഡവാ വിജയേ വൃതാഃ
 24 പ്രത്യാശ്വസ്യ ച ദുർധർഷഃ സഹദേവോ വിശാം പതേ
 ശകനിം ദശഭിർ വിദ്ധ്യാ ഹയാംശ് ചാസ്യ ത്രിഭിഃ ശരൈഃ
 ധനശ് ചിച്ഛേദ ച ശരൈഃ സൗഖലസ്യ ഹസന് ഇവ
 25 അഥാന്യദ് ധനർ ആദായ ശകനിർ യുദ്ധദുർമഃ
 വിവ്യായ നകലം ഷഷ്ട്വാ ഭീമസേനം ച സപ്തഭിഃ
 26 ഉല്പുകോ fപി മഹാരാജ ഭീമം വിവ്യായ സപ്തഭിഃ
 സഹദേവം ച സപ്തത്യാ പരീപ്ലൻ പിതരം രണേ
 27 തം ഭീമസേനഃ സമരേ വിവ്യായ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 ശകനിം ച ചതുഃഷഷ്ട്വാ പാർശ്വസ്ഥാംശ് ച ത്രിഭിസ് ത്രിഭിഃ
 28 തേ ഹന്യാമനാ ഭീമേന നാരാചൈസ് തൈലപായിന്തൈഃ
 സഹദേവം രണേ ക്രൂദ്ധാശ് ചരാദയഞ് ശരവൃഷ്ടിഭിഃ
 പർവതം വാരിധാരാഭിഃ സവിദ്യുത ഇവാംബുദാഃ
 29 തതോ fസ്യാപതതഃ ശൂരഃ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 ഉല്പുകസ്യ മഹാരാജ ഭല്ലേനാപാഹരച് ഛിരഃ

30 സ ജഗാമ രഥാദ് ഭൂമിം സഹദേവേന പാതിതഃ
 ത്വധിരാപ്ത സർവാംഗോ നന്ദയൻ പാണ്ഡവാൻ യുധി
 31 പുത്രം ഇ നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ ശകുനീസ് തത്ര ഭാരത
 സാശ്രുകണ്ണോ വിനിഃശ്വസ്യ ക്ഷത്തൂർ വാക്യം അനുസ്മരൻ
 32 ചിന്തയിത്വാ മുഹൂർത്തം സബാഷ്പപൂർണേക്ഷണഃ ശ്വസൻ
 സഹദേവം സമാസാദ്യ ത്രിഭിർ വിവ്യായ സായകൈഃ
 33 താൻ അപാസ്യ ശരാൻ മുക്താഞ് ശരസംഘൈഃ പ്രതാപവാൻ
 സഹദേവോ മഹാരാജ ധനുശ് ചിച്ഛേദ സംയുഗേ
 34 ചിന്നേ ധനുഷി രാജേന്ദ്ര ശകുനീഃ സൗബലസ് തദാ
 പ്രഗൃഹ്യ വിപുലം ഖഡ്ഗം സഹദേവായ പ്രാഹിണോത്
 35 തം ആപതന്തം സഹസാ ഘോരരൂപം വിശാം പതേ
 ദ്വിധാ ചിച്ഛേദ സമരേ സൗബലസ്യ ഹസന് ഇവ
 36 അസിം ദൃഷ്ട്വാ ദ്വിധാ ചിന്നം പ്രഗൃഹ്യ മഹതീം ഗദാം
 പ്രാഹിണോത് സഹസേവായ സാ മോഘാ നൃപതദ് ഭൂവി
 37 തതഃ ശക്തിം മഹാഘോരാം കാലരാത്രീം ഇവോദ്യതാം
 പ്രേഷയാം ആസ സങ്കുലഃ പാണ്ഡവം പ്രതി സൗബലഃ
 38 താം ആപതന്തീം സഹസാ ശരൈഃ കാഞ്ചനഭ്രൂഷണൈഃ
 ത്രിധാ ചിച്ഛേദ സമരേ സഹദേവോ ഹസന് ഇവ
 39 സാ പപാത ത്രിധാ ചിന്നാ ഭൂമൗ കനകഭ്രൂഷണാ
 ശീര്യമാണാ യഥാ ദീപ്താ ഗഗനാദ് വൈ ശതഹ്രദാ
 40 ശക്തിം വിനിഹതാം ദൃഷ്ട്വാ സൗബലം ച ഭയാർദിതം
 ദുദ്ദൃഗ്സ് താവകാഃ സർവേ ഭയേ ജാതേ സസൗബലാഃ
 41 അഥോത്ക്രഷ്ടം മഹദ് ധ്യാസീത് പാണ്ഡവൈർ ജിതകാശിഭിഃ
 ധർതരാഷ്ട്രാസ് തതഃ സർവേ പ്രായശോ വിമുഖാഭവൻ
 42 താൻ വൈ വിമനസോ ദൃഷ്ട്വാ മാദ്രീപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 ശരൈർ അനേകസാഹസ്രൈർ വാരയാം ആസ സംയുഗേ
 43 തതോ ഗാന്ധാരകൈർ ഗുപ്തം പുഷ്പൈർ അശൈർ ജയേ ധൃതം
 ആസസാദ രണേ യാന്തം സഹദേവോ ിഥ സൗബലം
 44 സ്വം അംശം അവശിഷ്ടം സ സംസൃത്യ ശകുനീം നൃപ
 രഥേന കാഞ്ചനാംഗേന സഹദേവഃ സമദ്യയാത്
 അധിജ്യം ബലവത് കൃത്വാ വ്യാക്ഷിപൻ സുമഹദ് ധനുഃ
 45 സ സൗബലം അഭിദൃത്യ ഗൃധ്രപത്രൈഃ ശിലാശിന്തൈഃ
 ദൃശം അദ്യഹനത് ക്രുദ്ധസ് തോത്തൈർ ഇവ മഹാദ്വിപം

46 ഉവാച ചൈനം മേധാവി നിഗൃഹ്യ സ്മാരയന് ഇവ
 ക്ഷത്രധർമ്മേ സ്ഥിതോ ഭൂത്വാ യ്യുസ്വ പുരുഷോ ഭവ
 47 യത് തദാ ഹൃഷ്യസേ മൃഗേ ഗ്ലഹന് അക്ഷേഃ സഭാ തലേ
 ഫലം അദ്യ പ്രപദ്യസ്വ കർമ്മണസ് തസ്യ ദുർമതേ
 48 നിഹതാസ് തേ ദുരാത്മാനോ യേ ിസ്താൻ അവഹസൻ പുരാ
 ദുര്യോധനഃ കലാംഗാരഃ ശിഷ്ടസ് ത്വം തസ്യ മാതൃലഃ
 49 അദ്യ തേ വിഹനിഷ്യാമി ക്ഷുരേണോന്മഥിതം ശിരഃ
 വൃക്ഷാത് ഫലം ഇവോദ്ധ്യത്യ ലഗുര്യേന പ്രമാഥിനാ
 50 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ സഹദേവോ മഹാബലഃ
 സ്വപ്രഭോ നരശാർദൂലോ വേഗേനാഭിജഗാമ ഹ
 51 അഭിഗമ്യ തു ദുർധർഷഃ സഹദേവോ യുധാം പതിഃ
 വികൃഷ്ട ബലവച് ചാപം ക്രോധേന പ്രഹസന് ഇവ
 52 ശകുനിം ദശഭിർ വിദ്ധ്യാ ചതുർഭിശ് ചാസ്യ വാജിനഃ
 ഛത്രം ധ്വജം ധനുശ് ചാസ്യ ഛിത്ത്വാ സിംഹ ഇവാനദത്
 53 ഛിന്നധ്വജധനുശ് ഛത്രഃ സഹദേവേന സൗബലഃ
 തതോ വിദ്ധശ് ച ബഹുഭിഃ സർവമർമസു സായകൈഃ
 54 തതോ ഭൂയോ മഹാരാജ സഹദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 ശകുനേഃ പ്രേഷയാം ആസ ശരവൃഷ്ടിം ദുരാസദാം
 55 തതസ് തു ക്രൂഢഃ സുബലസ്യ പുത്രോഃ മാദ്രീ സുതം സഹദേവം വിമർദേ
 പ്രാസേന ജാംബുനദഭ്രഷണേനഃ ജിഹ്വാസുർ ഏകോ ിഭിപപാത ശീഘ്രം
 56 മാദ്രീ സുതസ് തസ്യ സമുദ്യതം തംഃ പ്രാസം സുവൃത്തൗ ച ഭൂജൗ രണാഗ്രേ
 ഭല്ലൈസ് ത്രിഭിർ യഗപത് സഞ്ചകർതഃ നനാദ ചോച്ചൈസ് തരസാജിമധ്യേ
 57 തസ്യാശു കാരി സുസമാഹിതേനഃ സുവർണപുംബേന ദൃഢായസേന
 ഭല്ലേന സർവാവരണാതിഗേനഃ ശിരഃ ശരീരാത് പ്രമഥാഥ ഭൂയഃ
 58 ശരേണ കാർതസ്വരഭ്രഷിതേനഃ ദിവാകരാഭേന സുസംശിതേന
 ഹൃതോത്തമാംഗോ യുധി പാണ്ഡവേനഃ പപാത ഭൂൗ സുബലസ്യ പുത്രഃ
 59 സ തച്ഛിരോ വേഗവതാ ശരേണഃ സുവർണപുംബേന ശിലാശിതേന
 പ്രാവേരയത് കപിതഃ പാണ്ഡുപുത്രോഃ യത് തത് കരൂണാം അനയസ്യ മൂലം
 60 ഹൃതോത്തമാംഗം ശകുനിം സമീക്ഷ്യഃ ഭൂൗ ശയാനം രധിരാർദ്രഗാത്രം
 യോധാസ് ത്വദീയാ ഭയനഷ്ട സത്താഃ ദിശഃ പ്രജഗ്മുഃ പ്രഗൃഹീതശസ്ത്രാഃ
 61 വിപ്രദ്രുതാഃ ശുഷ്കമൂഖാ വിസഞ്ജന്താഃ ഗാണ്ഡീവഘോഷേണ സമാഹതാശ് ച
 ഭയാർദിതാ ഭഗരഥാശ്വനാഗാഃ പദാതയശ് ചൈവ സധാർതരാഷ്ടാഃ
 62 തതോ രഥാച് ഛകുനിം പാതയിത്വാഃ മുദാനിതാ ഭാരത പാണ്ഡവേയാഃ

ശംഖാൻ പ്രദയ്യുഃ സമരേ പ്രഹൃഷ്ടാഃ; സകേശവാഃ സൈങ്കീകാൻ ഹർഷയന്തഃ
 63 തം ചാപി സർവേ പ്രതിപൂജയന്തോ; ഹൃഷ്ടാ ബ്രുവാണാഃ സഹദേവം ആജു
 ദിഷ്ട്യാ ഹതോ നൈകൃതികോ ദുരാത്മാ; സഹാത്മജോ വീര രണേ ത്യയേതി

അധ്യായം 28

1 [സ്]

തതഃ ക്രുദ്ധാ മഹാരാജ സൗഖ്യലസ്യാ പദാനഗാഃ
 ത്യക്ത്വാ ജീവിതം ആക്രന്ദേ പാണ്ഡവാൻ പര്യവാരയൻ
 2 താൻ അർജുനഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് സഹദേവ ജയേ ധൃതഃ
 ഭീമസേനസ് ച തേജസുഃ ക്രുദ്ധാശീവിഷദർശനഃ
 3 ശക്ത്യഷ്ടി പ്രാസഹസ്താനാം സഹസേവം ജീലാംസതാം
 സങ്കൽപം അകരോൻ മോഘം ഗാണധീവേന ധനഞ്ജയഃ
 4 പ്രഗൃഹീതായുധാൻ ബാഹുൻ യോധാനാം അഭിധാവതാം
 ഭല്ലൈസ് ചിച്ഛേദേദ ബീഭത്സുഃ ശിരാംസ്യ് അപി ഹയാൻ അപി
 5 തേ ഹതാ രപ്യപദ്യന്ത വസുധാം വിഗതാസവഃ
 ത്വരിതാ ലോകവീരേണ പ്രഹതാഃ സവ്യസാചിനാ
 6 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ ദൃഷ്ട്യാ സ്വബലസങ്ക്ഷയം
 ഹതശേഷാൻ സമാനീയ ക്രോദ്ധോ രഥശതാൻ വിഭോ
 7 ക്ഷഞ്ജരാംഗ് ച ഹയാംഗ് ചൈവ പാദാതംഗ് ച പരന്തപ
 ഉവാച സഹിതാൻ സർവാൻ ധാർതരാഷ്ട്ര ഇദം വചഃ
 8 സമാസാദ്യ രണേ സർവാൻ പാണ്ഡവാൻ സസുഹൃദ് ഗണാൻ
 പാണ്ഡാല്യം ചാപി സബലം ഹത്യാ ശീഘ്രം നിവർത്ത
 9 തസ്യ തേ ശിരസാ ഗൃഹ്യ വചനം യുദ്ധദുർമ്മദഃ
 പ്രത്യദ്യയ്യ രണേ പാർഥാംസ് തവ പുത്രസ്യ ശാസനാത്
 10 താൻ അദ്യാപതതഃ ശീഘ്രം ഹതശേഷാൻ മഹാരണേ
 ശരൈർ ആശീവിഷാകാശൈഃ പാണ്ഡവാഃ സമവാകിരൻ
 11 തത് സൈന്യം ഭരതശ്രേഷ്ഠ മൂഹൂർത്തേന മഹാത്മഭിഃ
 അവധൃത രണം പ്രാപ്യ ത്രാതാരം നാദ്യവിന്ദത
 പ്രതിഷ്ഠമാനം തു ഭയാൻ നാവതിഷ്ഠത ദംശിതം
 12 അശൈർ വിപരിധാവദ്ഭിഃ സൈന്യേന രജസാ വൃതേ
 ന പ്രാജ്ഞായന്ത സമരേ ദിശഗ് ച പ്രദിശഗ് തഥാ
 13 തതസ് തു പാണ്ഡവാനീകാൻ നിഃസൃത്യ ബഹവോ ജനാഃ
 അദ്യപ്ലംഗ് താവകാൻ യുദ്ധേ മൂഹൂർതാദ് ഇവ ഭാരത
 തതോ നിഃശേഷം അഭവത് തത് സൈന്യം തവ ഭാരത
 14 അക്ഷൗഹിണ്യഃ സമേതാസ് തു തവ പുത്രസ്യ ഭാരത
 ഏകാദശ ഹതാ യുദ്ധേ താഃ പ്രഭോ പാണ്ഡുസൃഞ്ജയൈഃ
 15 തേഷു രാജസഹസ്രേഷു താവകേഷു മഹാത്മസു

ഏകോ ദുര്യോധനോ രാജൻ അദൃശ്യത ഭൃശം ക്ഷതഃ
 16 തതോ വീക്ഷ്യ ദിശഃ സർവാ ദൃഷ്ട്യാ ശൂന്യാം ച മേദിനീം
 വിഹീനഃ സർവയോധൈശ് ച പാണ്ഡവാനു വീക്ഷ്യ സംയുഗേ
 17 മുദിതാൻ സർവസിദ്ധാർഥാൻ നർദമാനാൻ സമന്തതഃ
 ബാണശബ്ദരവാംശ് ചൈവ ശ്രുത്വാ തേഷാം മഹാത്മനാം
 18 ദുര്യോധനോ മഹാരാജ കശ്ശലേനാദിസംവൃതഃ
 അപയാനേ മനശ് ചക്രേ വിഹീനബലവാഹനഃ
 19 [യു]
 നിഹതേ മാമകേ സൈന്യേ നിഃശേഷേ ശിബിരേ കൃതേ
 പാണ്ഡവാനാം ബലം സൃത കിം ന ശേഷം അഭൂത് തദാ
 ഏതൻ മേ പ്ലച്ഛതോ ബ്രൂഹി കശലോ ഹ്യ് അസി സഞ്ജയ
 20 യച് ച ദുര്യോധനോ മന്ദഃ കൃതവാംസ് തനയോ മമ
 ബലക്ഷയം തഥാ ദൃഷ്ട്യാ സ ഏകഃ പൃഥിവീപതിഃ
 21 [സ്]
 രഥാനാം ദ്വേ സഹസ്രേ തു സപ്ത നാഗശതാനി ച
 പഞ്ച ചാശ്വസഹസ്രാണി പത്തിനാം ച ശതം ശതാഃ
 22 ഏതച് ഛേഷം അഭൂദ് രാജൻ പാണ്ഡവാനാം മഹദ് ബലം
 പരിഗൃഹ്യ ഹി യദ് യുദ്ധേ ധൃഷ്ടദൃശ്ണോ വ്യവസ്ഥിതഃ
 23 ഏകാകീ ഭരതശ്രേഷ്ഠ തതോ ദുര്യോധനോ നൃപഃ
 നാപശ്യത് സമരേ കം ചിത് സഹായം രഥിനാം വരഃ
 24 നർദമാനാൻ പരാംശ് ചൈവ സ്വബലസ്യ ച സങ്ക്ഷയം
 ഹതം സ്വഹയം ഉത്സൃജ്യ പ്രാങ്മുഖഃ പ്രാദ്രവദ് ഭയാത്
 25 ഏകാദശ ചമു ഭർതാ പുത്രോ ദുര്യോധനസ് തവ
 ഗദാം ആദായ തേജസ്വീ പദാതിഃ പ്രഥിതോ ഹ്രദം
 26 നാതിദൂരം തതോ ഗത്വാ പദ്ഭ്യാം ഏവ നരാധിപഃ
 സസ്മാര വചനം ക്ഷത്തൂർ ധർമ്മശീലസ്യ ധീമതഃ
 27 ഇദം നൃനം മഹാപ്രാജ്ഞോ വിദൂരോ ദൃഷ്ട്വാനു പുരാ
 മഹദ് വൈശസം അസ്താകം ക്ഷത്രിയാണാം ച സംയുഗേ
 28 ഏവം വിചിന്തയാനസ് തു പ്രവിവീക്ഷൂർ ഹ്രദം നൃപഃ
 ദുഃഖസന്തപ്ത ഹൃദയോ ദൃഷ്ട്യാ രാജൻ ബലക്ഷയം
 29 പാണ്ഡവാശ് ച മഹാരാജ ധൃഷ്ടദൃശ്ണപുരോഗമാഃ
 അഭ്യധാവന്ത സങ്ക്രദ്ധാസ് തവ രാജൻ ബലം പ്രതി
 30 ശക്ത്യുഷ്മി പ്രാസഹസ്താനാം ബലാനാം അഭിഗർജ്ജതാം

സങ്കല്പം അകരോൻ മോഘം ഗാണധീവേന ധനഞ്ജയഃ
 31 താൻ ഹത്വ നിശിതൈർ ബാണൈഃ സാമാത്യാൻ സഹ ബന്ധുഭിഃ
 രഥേ ശ്വേതഹയേ തിഷ്ഠന് അർജുനോ ബഹു് അശോഭത
 32 സുബലസ്യാ ഹതേ പുത്രേ സവാജീരഥകുഞ്ജരേ
 മഹാവനം ഇവ ചിന്നം അഭവത് താവകം ബലം
 33 അനേകശതസാഹസ്രേ ബലേ ദുര്യോധനസ്യ ഹ
 നാന്യോ മഹാരഥോ രാജഞ് ജീവമാനോ വ്യദശ്യത
 34 ദ്രോണപുത്രാദ് ജൃതേ വീരാത് തഥൈവ കൃതവർമ്മണഃ
 കൃപാച് ച ഗൗതമാദ് രാജൻ പാർഥിവാച് ച തവാത്മജാത്
 35 ധൃഷ്ടദൃഗ്ധ്വജസ് തു മാം ദൃഷ്ട്വാ ഹസൻ സാത്യകിം അബ്രവീത്
 കിം അനേന ഗൃഹീതേന നാനേനാർഥോ fസ്തി ജീവതാ
 36 ധൃഷ്ടദൃഗ്ധ്വജ വചഃ ശ്രുത്വാ ശിനേർ നപ്താ മഹാരഥഃ
 ഉദ്യമ്യ നിശിതം ഖഡ്ഗം ഹതും മാമുദ്യതസ് തദാ
 37 തം ആഗമ്യ മഹാപ്രാജ്ഞഃ കൃഷ്ണദ്വൈപായനോ fബ്രവീത്
 മൂച്യതാം സഞ്ജയോ ജീവൻ ന ഹന്തവ്യഃ കഥം ചന
 38 ദ്വൈപായന വചഃ ശ്രുത്വാ ശിനേർ നപ്താ കൃതാഞ്ജലിഃ
 തതോ മാം അബ്രവീൻ മുക്ത്യാ സ്വസ്തി സഞ്ജയ സായയ
 39 അനുജ്ഞാതസ് ത് അഹം തേന നൃസ്സവർമ്മാ നിരായുഃ
 പ്രാതിഷ്ഠം യേന നഗരം സായാഹ്നേ ഭധിരോക്ഷിതഃ
 40 ക്രോശമാത്രം അപക്രാന്തം ഗദാപാണിം അവസ്ഥിതം
 ഏകം ദുര്യോധനം രാജന് അപശ്യം ദൃശവിക്ഷതം
 41 സ തു മാം അശ്രുപൂർണാക്ഷോ നാശക്ലോദ് അഭിവീക്ഷിതും
 ഉപബ്രഹ്മക്ഷത മാം ദൃഷ്ട്വാ തദാ ദീനം അവസ്ഥിതം
 42 തം ചാഹം അപി ശോചന്തം ദൃശ്വൈകാകിനം ആഹവേ
 മുഹൂർത്തം നാശകം വജ്രം കിം ചിദ് ദുഃഖപരിപ്ലവഃ
 43 തതോ fസ്മൈ തദ് അഹം സർവം ഉക്തവാൻ ഗ്രഹണം തദാ
 ദ്വൈപായന പ്രസാദാച് ച ജീവതോ മോക്ഷം ആഹവേ
 44 മുഹൂർത്തം ഇവ ച ധ്യാത്വാ പ്രതിലഭ്യ ച ചേതനാം
 ദ്രാതുംശ് ച സർവസൈന്യാനി പര്യപ്ലൂത മാം തതഃ
 45 തസ്മൈ തദ് അഹം ആചക്ഷം സർവം പ്രത്യക്ഷദർശിവാൻ
 ദ്രാതുംശ് ച നിഹതാൻ സർവാൻ സൈന്യം ച വിനിപാതിതം
 46 ത്രയഃ കില രഥാഃ ശിഷ്ടാസ് താവകാനാം നരാധിപ
 ഇതി പ്രസ്ഥാന കാലേ മാം കൃഷ്ണദ്വൈപായനോ fബ്രവീത്

47 സ ദിർഘം ഇവ നിഃശ്വസ്യ വിപ്രേക്ഷ്യ ച പുനഃ പുനഃ
അസേ മാം പാണിനാ സ്പഷ്ട്യാ പുത്രസ് തേ പര്യഭാഷത
48 ത്വദന്യോ നേഹ സംഗ്രാമേ കശ് ചിജ് ജീവതി സഞ്ജയ
ദ്വിതീയം നേഹ പശ്യാമി സസഹായാശ് ച പാണ്ഡവഃ
49 ബ്രൂയാഃ സഞ്ജയ രാജാനം പ്രജ്ഞാ ചക്ഷുഷം ഈശ്വരം
ദുര്യോധനസ് തവ സുതഃ പ്രവിഷ്ടോ ഹ്രദം ഇത്യ് ഉത
50 സുഹൃദ്ഭിസ് താദൃശൈർ ഹീനഃ പുത്രൈർ ഭ്രാന്തഭിർ ഏവ ച
പാണ്ഡവൈശ് ച ഹൃതേ രാജ്യേ കോ ന ജീവതി മാദൃശഃ
51 ആചക്ഷേഥാഃ സർവം ഇദം മാം ച മുക്തം മഹാഹവാത്
അസ്മിംസ് തോയഹ്രദേ സ്പ്പം ജീവന്തം ദൃശവിക്ഷതം
52 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാരാജ പ്രാവിശത് തം ഹ്രദം നൃപഃ
അസ്തംഭയത തോയം ച മായയാ മനുജാധിപഃ
53 തസ്മിൻ ഹ്രദം പ്രവിഷ്ടേ തു ത്രീൻ റഥാഞ് ശ്രാന്തവാഹനാൻ
അപശ്യം സഹിതാൻ ഏകസ് തം ദേശം സമുപേയുഷഃ
54 കൃപം ശാരദൃതം വീരം ദ്രൗണിം ച രഥിനാം വരം
ഭോജം ച കൃതവർമാണം സഹിതാഞ് ശരവിക്ഷതാൻ
55 തേ സർവേ മാം അഭിപ്രേക്ഷ്യ തൂർണം അശ്യാൻ അചോദയൻ
ഉപയായ ച മാം ഉച്ചർ ദിഷ്ട്യാ ജീവസി സഞ്ജയ
56 അപ്ച്ഛംശ് ചൈവ മാം സർവേ പുത്രം തവ ജനാധിപം
കച് ചിദ് ദുര്യോധനോ രാജാ സ നോ ജീവതി സഞ്ജയ
57 ആഖ്യാതവാൻ അഹം തേഭ്യസ് തദാ കശലിനം നൃപം
തച് ചൈവ സർവം ആചക്ഷം യൻ മാം ദുര്യോധനോ fബ്രൂവീത്
ഹ്രദം ചൈവാഹം ആചഷ്ട യം പ്രവിഷ്ടോ നരാധിപഃ
58 അശ്വത്താമാ തു തദ് രാജൻ നിശമ്യ വചനം മമ
തം ഹ്രദം വിപുലം പ്രേക്ഷ്യ കരുണം പര്യദേവയത്
59 അഹോ ധിൻ ന സ ജാനാതി ജീവതോ fസ്മാൻ നരാധിപഃ
പര്യാപ്താ ഹി വയം തേന സഹ യോധയിതും പരാൻ
60 തേ തു തത്ര ചിരം കാലം വിലപ്യ ച മഹാരഥാഃ
പ്രാദ്രവൻ രഥിനാം ശ്രേഷ്ഠാ ദൃഷ്ട്യാ പാണ്ഡുസുതാൻ രണേ
61 തേ തു മാം രഥം ആരോപ്യ കൃപസ്യ സുപരിഷ്കൃതം
സേനാനിവേശം ആജഗ്മൂർ ഹതശേഷാസ് ത്രയോ രഥാഃ
62 തത്ര ഗുൽമാഃ പരിത്രസ്താഃ സൂര്യേ ചാസ്തം ഇതേ സതി
സർവേ വിചക്രശ്ശഃ ശ്രുത്വാ പുത്രാണാം തവ സങ്ക്ഷയം

- 63 തതോ വൃദ്ധാ മഹാരാജ യോഷിതാം രക്ഷണോ നരാഃ
രാജദാരാൻ ഉപാദായ പ്രയയൂർ നഗരം പ്രതി
- 64 തത്ര വിക്രോഗതിനാം ച ഭദ്രതിനാം ച സർവശഃ
പ്രാദുരാസീൻ മഹാഞ് ശബ്ദഃ ശ്രുത്യാ തദ് ബലസങ്ക്ഷയം
- 65 തതസ് താ യോഷിതോ രാജൻ ക്രന്ദന്ത്യോ വൈ മുഹൂർ മുഹൂഃ
കരര്യു ഇവ ശബ്ദേന നാദയന്ത്യോ മഹീതലം
- 66 ആജ്ഘ്ലഃ കരജൈശ് ചാപി പാണിഭിശ് ച ശിരാംസ്യ് ഉത
ലുലുവുശ് ച തദാ കേശാൻ ക്രോഗന്ത്യസ് തത്ര തത്ര ഹ
- 67 ഹാഹാകാരവിനാദിന്ത്യോ വിനിഘ്നന്ത്യു ഉരാംസി ച
ക്രോഗന്ത്യസ് തത്ര ഭദ്രഃ ക്രന്ദമാനാ വിശാം പതേ
- 68 തതോ ദുര്യോധനമാത്യാഃ സാശ്രുകണ്ഠാ ഹൃശാതുരഃ
രാജദാരാൻ ഉപാദായ പ്രയയൂർ നഗരം പ്രതി
- 69 വേദ്രജർത്ഥര ഹസ്താശ് ച ദ്വാരാധൃക്ഷാ വിശാം പതേ
ശയനീയാനി ശൂദ്രാണി സ്തർധ്യാസ്തരണവന്തി ച
സമാദായ യയുസ് തൂർണം നഗരം ദാരരക്ഷിണഃ
- 70 ആസ്ഥായാശ്വതരീ യുക്താൻ സ്യന്ദനാൻ അപരേ ജനാഃ
സ്വാൻ സ്വാൻ ദാരാൻ ഉപാദായ പ്രയയൂർ നഗരം പ്രതി
- 71 അദൃഷ്ടപൂർവാ യാ നാര്യോ ഭാസ്തരേണാപി വേശ്മസു
ദാദൃശുസ് താ മഹാരാജ ജനാ യാന്തീഃ പുരം പ്രതി
- 72 താഃ സ്തീയോ ഭരതശ്രേഷ്ഠ സൗകമാര്യ സമന്വിതാഃ
പ്രയയൂർ നഗരം തൂർണം ഹതസ്വജനബാസവഃ
- 73 ആ ഗോപാലാവി പാലേഭ്യോ ദ്രവന്തോ നഗരം പ്രതി
യയൂർ മനുഷ്യാഃ സംദ്രാന്താ ഭീമസേനയോർഭിതഃ
- 74 അപി ചൈഷാം ഭയം തീവ്രം പാർഥേഭ്യോ ിഭ്രൂത് സുദാരുണാം
പ്രേക്ഷമാണാസ് തദാന്യോന്യം ആധാവൻ നഗരം പ്രതി
- 75 തസ്മിൻ തദാ വർതമാനേ വിദ്രവേ ഭൃശദാരുണേ
യയുത്യഃ ശോകസംമൂഢഃ പ്രാപ്തകാലം അചിന്തയത്
- 76 ജിതോ ദുര്യോധനഃ സംഖ്യേ പാണ്ഡവൈർ ഭീമവിക്രമൈഃ
ഏകാദശ ചമു ഭർതാ ഭ്രാതരശ് ചാസ്യ സുഭിതഃ
ഹതാശ് ച കരവഃ സർവേ ഭീഷ്മദ്രോണപുരഃ സരാഃ
- 77 അഹം ഏകോ വിമുക്തസ് തു ഭാഗ്യയോഗാദ് യദൃച്ഛയാ
വിദ്രുതാനി ച സർവാണി ശിബിരാണി സമന്തതഃ
- 78 ദുര്യോധനസ്യ സചിവാ യേ കേ ചിദ് അവരേശിതഃ

രാജദാരാൻ ഉപാദായ വ്യധാവൻ നഗരം പ്രതി
 79 പ്രാപ്തകാലം അഹം മന്യേ പ്രവേശം തൈഃ സഹാഭിഭോ
 യുധിഷ്ഠിരം അനുജ്ഞാപ്യ ഭീമസേനം തഥൈവ ച
 80 ഏതം അർഥം മഹാബാഹുർ ഉഭയോഃ സ ന്യവേദയത്
 തസ്യ പ്രീതോ ഭവേദ് രാജാ നിത്യം കരുണവേദിതാ
 പരിഷ്വജ്യ മഹാബാഹുർ വൈശ്യാപുത്രം വ്യസർജയത്
 81 തതഃ സ രഥം ആസ്ഥായ ദ്രുതം അശ്വാൻ അചോദയത്
 അസംഭാവിതവാംഗ് ചാപി രാജദാരാൻ പുരം പ്രതി
 82 തൈസ് ചൈവ സഹിതഃ ക്ഷിപ്രം അസ്തം ഗച്ഛതി ഭാസ്കരേ
 പ്രവിഷ്യാ ഹാസ്തിനപുരം ബാഷ്പ കണ്ഠോ ഭൃശൂലോചനഃ
 83 അപശ്യത മഹാപ്രാജ്ഞം വിദൂരം സാശ്രൂലോചനം
 രാജ്ഞഃ സമീപാൻ നിഷ്ക്രാന്തം ശോകോപഹതചേതസം
 84 തം അബ്രുവീത് സത്യധൃതിഃ പ്രണതം ത്വ് അഗ്രതഃ സ്ഥിതം
 അസ്തിൻ കരു ക്ഷയേ വൃത്തേ ദിഷ്ട്യാ ത്വം പുത്ര ജീവസി
 85 വിനാ രാജ്ഞഃ പ്രവേശാദ് വൈ കിം അസി ത്വം ഇഹാഗതഃ
 ഏതൻ മേ കാരണം സർവം വിസ്തരേണ നിവേദയ
 86 [യു]
 നിഹതേ ശകനൗ താത സജ്ഞാതി സൃതബാസവേ
 ഹതശേഷ പരീവാരോ രാജാ ദുര്യോധനസ് തതഃ
 സ്വകം സഹയം ഉത്സൃജ്യ പ്രാങ്മുഖഃ പ്രാദ്രവദ് ഭയാത്
 87 അപക്രാന്തേ തു നൃപതൗ സ്തസാവാദനീവേശനാത്
 ഭയവ്യാകലിതം സർവം പ്രാദ്രവൻ നഗരം പ്രതി
 88 തതോ രാജ്ഞഃ കലത്രാണി ദ്രാതുണാം ചാസ്യ സർവശഃ
 വാഹനേഷു സമാരോപ്യ സ്ത്യധൃക്ഷാഃ പ്രാദ്രവൻ ഭയാത്
 89 തതോ ഭഹം സമനുജ്ഞാപ്യ രാജാനം സഹകേശവം
 പ്രവിഷ്യാ ഹാസ്തിനപുരം രക്ഷംൽ ലോകാദ് ധി വാച്യതാം
 90 ഏതച് ശ്രുത്വാ തു വചനം വൈശ്യാപുത്രേണ ഭാഷിതം
 പ്രാപ്തകാലം ഇതി ജ്ഞാത്വാ വിദൂരഃ സർവധർമ്മവിത്
 അപൂജയദ് അമേയാത്മാ യുയുത്സം വാക്യകോവിദം
 91 പ്രാപ്തകാലം ഇദം സർവം ഭവതോ ഭരതക്ഷയേ
 അദ്യ ത്വം ഇഹ വിശ്രാന്തഃ ശ്യാ ഭഭിഗന്താ യുധിഷ്ഠിരം
 92 ഏതാവദ് ഉക്ത്വാ വചനം വിദൂരഃ സർവധർമ്മവിത്
 യുയുത്സം സമനുജ്ഞാപ്യ പ്രവിവേശ നൃപ ക്ഷയം

യുയുത്സുർ അപി താം രാത്രീം സ്വഗൃഹേ ന്യവസത് തദാ

അധ്യായം 29

1 [ധ്ര]

ഹതേഷ്യ സർവസൈന്യേഷു പാണ്ഡുപുത്രൈ രണാജിരേ

മമ സൈന്യാവശിഷ്ടാസ് തേ കിം അകർവത സഞ്ജയ

2 കൃതവർമാ കൃപശ് ചൈവ ദ്രോണാ പുത്രശ് ച വീര്യവാൻ

ദുര്യോധനശ് ച മന്ദാത്മാ രാജാ കിം അകരോത് തദാ

3 [സ്]

സമ്പ്രാദ്രവത്യ ദാരേഷ്യ ക്ഷത്രിയാണാം മഹാത്മനാം

വിദൃതേ ശിബിരേ ശൂന്യേ ഭൃശോദഗിഗ്നാസ് ത്രയോ രഥാഃ

4 നിശമ്യ പാണ്ഡുപുത്രാണാം തദാ വിജയിനാം സ്വനം

വിദൃതം ശിബിരം ദൃഷ്ട്വാ സായാഹ്നേ രാജഗൃദ്ധിനഃ

സ്ഥാനം നാരോചയംസ് തത്ര തതസ് തേ ഹദ്രം അഭ്യയഃ

5 യുധിഷ്ഠിരോ ഫപി ധർമാത്മാ ഭ്രാന്തഭിഃ സഹിതോ രണേ

ഹൃഷ്ടഃ പര്യപതദ് രാജൻ ദുര്യോധന വധേപ്ലയാ

6 മാർഗമാണാസ് തു സക്രഭാസ് തവ പുത്രം ജയൈഷിണഃ

യത്തതോ ഫന്വേഷമാണാസ് തു നൈവാപശ്യത് ജനാധിപഃ

7 സ ഹി തീവ്രേണ വേഗേന ഗദാപാണിർ അപാക്രമത്

തം ഹദ്രം പ്രാവിശച് ചാപി വിഷ്ടഭ്യോപഃ സ്വമായയാ

8 യദാതു പാണ്ഡവഃ സർവേ സുപരിശ്രാന്തവാഹനഃ

തതഃ സ്വശിബിരം പ്രാപ്യ വ്യതിഷ്ഠൻ സാഹസൈനികഃ

9 തതഃ കൃപശ് ച ദ്രൗണിശ് ച കൃതവർമാ ച സാത്വതഃ

സംനിവിഷ്ടേഷു പാർഥേഷു പ്രയാതാസ് തം ഹദ്രം ശനൈഃ

10 തേ തം ഹദ്ര സമാസാദ്യ യത്ര ശേതേ ജനാധിപഃ

അഭ്യഭാഷന്ത ദുർധർഷം രാജാനം സുപ്തം അംഭസി

11 രാജന് ഉത്ഥിഷ്ട യുധ്യസ്വ സഹാസ്മാഭിർ യുധിഷ്ഠിരം

ജിത്വാ വാ പൃഥിവീം ഭൂക്ഷ്യ ഹതോ വാ സ്വർഗം ആപ്തഹി

12 തേഷാം അപി ബലം സർവം ഹതം ദുര്യോധന ത്വയാ

പ്രതിരണ്ണാശ് ച ഭൂയിഷ്ടം യേ ശിഷ്ടാസ് തത്ര സൈനികഃ

13 ന തേ വേഗം വിഷഹിതും ശക്താസ് തവ വിശാം പതേ

അസ്മാഭിർ അഭിഗൃഹ്ണസ്യ തസ്മാദ് ഉത്ഥിഷ്ട ഭാരത

14 [ദുർ]

ദിഷ്ട്വാ പശ്യാമി വോ മൃക്താൻ ഈദൃശാത് പുരുഷക്ഷയാത്

പാണ്ഡുകൗരവ സംമർദാജ് ജീവമാനാൻ നരർഷഭാൻ

15 വിജേഷ്യാമോ വയം സർവേ വിശ്രാന്താ വിഗതക്ലമാഃ
ഭവന്തശ് ച പരിശ്രാന്താ വയം ച ഭൃഗവിക്ഷതാഃ
ഉദീർണം ച ബലം തേഷാം തേന യുദ്ധം ന രോചയേ

16 ന ത്വ ഏതദ് അദ്ഭുതം വീരാ യദ് വോ മഹദ് ഇദം മനഃ
അസ്മാസു ച പരാ ഭക്തിർ ന ഇ കാലഃ പരാക്രമേ

17 വിശ്രമ്യേകാ നിശാം അദ്യ ഭവദ്ഭിഃ സഹിതോ രണേ
പ്രതിയോത്സ്യാമ്യ് അഹം ശത്രുൺ ശ്യാ ന മേ ിസ്യ് അത്ര സാംശയഃ

18 [സ]

ഏവം ഉക്തോ ിബ്രവീദ് ദ്രൗണി രാജാനം യുദ്ധദുർമദം
ഉത്തിഷ്ഠ രാജൻ ഭദ്രം തേ വിജേഷ്യാമോ രണേ പരാൻ

19 ഇഷ്ടാപൂർതേന ദാനേന സത്യേന ച ജപേന ച
ശപേ രാജൻ യഥാ ഹ്യ് അദ്യ നിഹനിഷ്യാമി സോമകാൻ

20 മാ സ്യ യജ്ഞക്രതാം പ്രീതിം പ്രാപ്തയാം സജ് ജനോചിതം
യദീമാം രജനീം വ്യുഷ്ടാം ന നിഹന്വി പരാൻ രണേ

21 നാഹത്യാ സർവപാണ്ഡലാൻ വിമോക്ഷേദ്യ കവചം വിഭോ
ഇതി സത്യം ബ്രവീമ്യ് ഏതത് തൻ മേ ശൃണ ജനാധിപ

22 തേഷു സംഭാഷമാണേഷു വ്യാധാസ് തം ദേശം ആയയഃ
മാംസഭാരപരിശ്രാന്താഃ പാനീയാർഥം യദൃച്ഛയാ

23 തേ ഹി നിത്യം മഹാരാജ ഭീമസേനസ്യ ലുബ്ധകാഃ
മാംസഭാരാൻ ഉപാജഹ്വരീ ഭക്ത്യാ പരമയാ വിഭോ

24 തേ തത്ര വിഷ്ണിതാസ് തേഷാം സർവം തദ് വചനം രഹഃ
ദുര്യോധന വചശ് ചൈവ ശ്രശ്രുവഃ സംഗതാ മിഥഃ

25 തേ ിപി സർവേ മഹേഷ്യാസാ അയുദ്ധാർഥിനി കൗരവേ
നിർബന്ധം പരമം ചക്രസ് തദാ വൈ യുദ്ധകാക്ഷിണഃ

26 താസ് തഥാ സമുദീക്ഷ്യഥാ കൗരവാണാം മഹാരഥാൻ
അയുദ്ധമനസം ചൈവ രാജാനം സ്ഥിതം അംഭസി

27 തേഷാം ശ്രത്യാ ച സംവാദം രാജ്ഞശ് ച സലിതേ സതഃ
വ്യാധാഭ്യജാനൻ രാജേന്ദ്ര സലിലസ്ഥം സ്യയോധനം

28 തേ പൂർവം പാണ്ഡുപുത്രേണ പൃഷ്ടാ ഹ്യ് ആസൻ സുതം തവ
യദൃച്ഛോപഗതാസ് തത്ര രാജാനം പരിമാർഗിതാഃ

29 തതസ് തേ പാണ്ഡുപുത്രസ്യ സ്മൃത്യാ തദ് ഭാഷിതം തദാ
അന്യോന്യം അബ്രുവൻ രാജൻ മൃഗവ്യാധാഃ ശന്നൈർ ഇദം

30 ദുര്യോധനം ഖ്യാപയാമോ ധനം ദാസ്യതി പാണ്ഡവഃ

സുവ്യക്തം ഇതി നഃ ഖ്യാതോ ഹ്രദേ ദുര്യോധനോ നൃപഃ
 31 തസ്മാദ് ഗച്ഛാമഹേ സർവേ യത്ര രാജാ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ആഖ്യാതും സലിലേ സുപ്തം ദുര്യോധനം അമർഷണം
 32 ധൃതരാഷ്ട്രാത്മജം തസ്മൈ ഭീമസേനായ ധീമതേ
 ശയാനം സലിലേ സർവേ കഥയാമോ ധനർ ദൂതേ
 33 സ നോ ദാസ്യതി സുപ്രീതോ ധനാനി ബഹുലാന്യ് ഉത
 കിം നോ മാംസേന ശ്രഷ്ട്വേണ പരിക്ലിഷ്ടേന ശോഷിണാ
 34 ഏവം ഉക്ത്വാ തതോ വ്യാധാഃ സമ്പ്രഹൃഷ്ട്വാ ധനാർഥിനഃ
 മാംസഭാരാൻ ഉപാദായ പ്രയയുഃ ശിബിരം പ്രതി
 35 പാണ്ഡവാശ് ച മഹാരാജ ലബ്ധലക്ഷ്യാഃ പ്രഹാരിണഃ
 അപശ്യമാനാഃ സമരേ ദുര്യോധനം അവസഥിതം
 36 നിക്രതേസ് തസ്യ പാപസ്യ തേ പാരം ഗമനേസ്സവഃ
 ചാരാൻ സന്ദ്രേഷയാം ആസുഃ സമന്താത് തദ് രണാജിരം
 37 ആഗമ്യ തു തതഃ സർവേ നഷ്ടം ദുര്യോധനം നൃപം
 ന്യവേദയന്ത സഹിതാ ധർമ്മരാജസ്യ സൈനികാഃ
 38 തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ ചാരാണാം ഭരതർഷഭ
 ചിന്താം അഭ്യഗമത് തീവ്രാം നിഃശശ്യാസ ച പാർഥിവഃ
 39 അഥ സമിതാനാം പാണ്ഡുനാം ദീനാനാം ഭരതർഷഭ
 തസ്മാദ് ദേശാദ് അപക്രമ്യ ത്വരിതാ ലുബ്ധകാ വിഭോ
 40 ആജഗ്മുഃ ശിബിരം ഹൃഷ്ട്വാ ദൃഷ്ട്വാദുര്യോധനം നൃപം
 വാര്യമാണാഃ പ്രവിഷ്ട്വാശ് ച ഭീമസേനസ്യ പശ്യതഃ
 41 തേ തു പാണ്ഡവം ആസാദ്യ ഭീമസേനം മഹാബലം
 തസ്മൈ തത് സർവം ആചഖ്യർ യദ്യുത്തം യച് ച വൈ ശ്രുതം
 42 തതോ വൃകോദരോ രാജൻ ദത്ത്വാ തേഷാം ധനം ബഹു
 ധർമ്മരാജായ തത് സാർവം ആചചക്ഷേ പരന്തപഃ
 43 അസൗ ദുര്യോധനോ രാജൻ വിജ്ഞാതോ മമ ലുബ്ധകൈഃ
 സംസ്തഭ്യ സലിലം ശേതേ യസ്യാർഥേ പരിതപ്സ്യസേ
 44 തദ് വചോ ഭീമസേനസ്യ പ്രിയം ശ്രുത്വാ വിശാം പതേ
 അജാതശത്രുഃ കൗന്തേയോ ഹൃഷ്ടോ ിഭൂത് സഹ സോദരൈഃ
 45 തം ച ശ്രുത്വാ മഹേഷ്യാസം പ്രവിഷ്ടും സലിലഹ്രദം
 ക്ഷിപ്രം ഏവ തതോ ിഗച്ഛത് പുരസ്കൃത്യ ജനാർദനം
 46 തതഃ കിലകിലാ ശബ്ദഃ പ്രാദുരാസീദ് വിശാം പതേ
 പാണ്ഡവാനാം പ്രഹൃഷ്ടാനാം പാണ്ഡാലാനാം ച സർവശഃ

47 സിംഹനാദാംസ് തതശ് ചക്രഃ ക്ഷേപധാംശ് ച ഭരതർഷഭ
 ത്വരിതാഃ ക്ഷത്രീയാ രാജന് ജഗ്മുർ ദൈവപായനം ഹ്രദം
 48 ജ്ഞാതഃ പാപോ ധാർതരാഷ്ട്രോ ദൃഷ്ട്വശ് ചേത്യ് അസക്തദ് രണേ
 പ്രാക്രോശൻ സോമകാസ് തത്ര ഹൃഷ്ടരൂപാഃ സമന്തതഃ
 49 തേഷാം ആശു പ്രയാതാനാം രഥാനാം തത്ര വേഗിനാം
 ബഭ്രവ തുമുലഃ ശബ്ദോ ദിവസ്സക് പൃഥിവീപതേ
 50 ദുര്യോധനം പരീപ്ലന്തസ് തത്ര തത്ര യുധിഷ്ഠിരം
 അന്വയസ് ത്വരിതാസ് തേ വൈ രാജാനം ശ്രാന്തവാഹനാഃ
 51 അർജുനോ ഭീമസേനശ് ച മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 ധൃഷ്ടദ്യുമ്മുശ് ച പാണ്ഡാല്യഃ ശിഖണ്ഡീ ചാപരാജിതഃ
 52 ഉത്തമൗജാ യുധാമന്യുഃ സാത്യകീശ് ചാപരാജിതഃ
 പാണ്ഡാലാനാം ച യേ ശിഷ്ടാ ദ്രൗപദേയാശ് ച ഭാരത
 ഹയാശ് ച സർവേ നാഗാശ് ച ശതശശ് ച പദാതയഃ
 53 തഥ പ്രാപ്തോ മഹാരാജ ധർമപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ദൈവപായന ഹ്രദം ഖ്യാതം യത്ര ദുര്യോധനോ ഭവേത്
 54 ശീതാമല ജലം ഹൃദ്യം ദ്വിതീയം ഇവ സാഗരം
 മായയാ സലിലം സ്തഭ്യ യത്രാഭൂത് തേ സുതഃ സ്ഥിതഃ
 55 അഭ്യദ്ഭൂതേന വിധിനാ ദൈവയോഗേന ഭാരത
 സലിലാന്തർ ഗതഃ ശേതേ ദുർദർശഃ കസ്യ ചിത് പ്രഭോ
 മാനുഷസ്യ മനുഷ്യേരൂ ഗദാഹസ്തോ ജനാധിപഃ
 56 തതോ ദുര്യോധനോ രാജാ സലിതാന്തർ ഗതോ വസൻ
 ശ്രശ്രവേ തുമുലം ശബ്ദം ജലദോപമ നിഃസ്വനം
 57 യുധിഷ്ഠിരസ് തു രാജേരൂ ഹ്രദം തം സഹ സോദരൈഃ
 ആജഗാമ മഹാരാജ തവ പുത്രവധായ വൈ
 58 അഹതാ ശംഖനാദേന രഥനേമി സ്വനേന ച
 ഉച്യന്വാശ് ച മഹാരേണോ കമ്പയംശ് ചാപി മേദിനീം
 59 യുധിഷ്ഠിരസ്യ സൈന്യസ്യ ശൂത്യാ ശബ്ദം മഹാരഥാഃ
 കൃതവർമാ കൃപോ ദ്രൗണീ രാജാനം ഇദം അബ്രുവൻ
 60 ഇമേ ഹ്യ് ആയാന്തി സംഹൃഷ്ടാഃ പാണ്ഡവാ ജിതകാശിനഃ
 അപയാസ്യാമഹേ താവദ് അനുജാനാതു നോ ഭവാൻ
 61 ദുര്യോധനസ് തു തച് ശൂത്യാ തേഷാം തത്ര യശസ്വിനാം
 തഥേത്യ് ഉക്താ ഹ്രദം തം വൈ മായയാസ്താഭേത് പ്രഭോ
 62 തേ ത് അനുജ്ഞാപ്യ രാജാനം ദൃശം ശോകപരായണാഃ

ജഗൂർ ദൂരം മഹാരാജ കൃപപ്രഭൃതയോ രഥാഃ

63 തേ ഗത്യാ ദൂരം അധ്യാനം നൃഗ്രോധം പ്രേക്ഷ്യ മാരിഷ

ന്യവിശന്ത ഭൃശം ശ്രാന്താൽ ചിന്തയന്തോന്തപാം പ്രതി

64 വിഷ്ടഭ്യ സലിലം സുപ്തോ ധാർത്തരാഷ്ട്രോ മഹാബലഃ

പാണ്ഡവാൽ ചാപി സമ്പ്രാപ്താസ് തം ദേശം യുദ്ധം ഇഹ്സവഃ

65 കഥം ന യുദ്ധം ഭവിതാ കഥം രാജാ ഭവിഷ്യതി

കഥം ന പാണ്ഡവാ രാജൻ പതിപത്യന്തി കൗരവം

66 ഇത്യ ഏവം ചിന്തയന്തസ് തേ രഥേഭ്യോ ിശ്വാൻ വിമുച്യ ഹ

തത്രാസാം ചക്രിരേ രാജൻ കൃപപ്രഭൃതയോ രഥാഃ

അധ്യായം 30

1 [സ്]

തതസ് തേഷ് അപയാതേഷു രഥേഷു ത്രിഷു പാണ്ഡവഃ
 തം ഹ്രദം പ്രത്യപദ്യന്ത യാത്ര ദുര്യോധനോ ിഭവേത്
 2 ആസാദ്യ ച കരു ശ്രേഷ്ഠ തദാ ദൈവപായന ഹ്രദം
 സ്തംഭിതം ധാർതരാഷ്ട്രേണ ദൃഷ്ട്വാ തം സലിലാശയം
 വാസുദേവം ഇദം വാക്യം അബ്രുവീത് കരുനന്ദനഃ
 3 പശ്യേമാം ധാർതരാഷ്ട്രേണ മായാം അപ്സു പ്രയോജിതാം
 വിഷ്ടുഭ്യ സലിലം ശേതേ നാസ്യ മാനുഷതോ ഭയം
 4 ദൈവീം മായാം ഇമാം കൃത്യാ സലിലാന്തർ ഗതോ ഹ്യ അയം
 നികൃത്യാ നികൃതിപ്രജ്ഞോ ന മേ ജീവൻ വിമോക്ഷ്യതേ
 5 യദ്യ അസ്യ സമരേ സാഹ്യം കരുതേ വജ്രഭൃത് സ്വയം
 തഥാപ്യ ഏനം ഹതം യുദ്ധേ ലോകോ ദ്രക്ഷ്യതി മാധവ

6 [വാ]

മായാവിന ഇമാം മായാം മായയാ ജഹി ഭാരത
 മായാവി മായയാ വധുഃ സത്യം ഏതദ് യുധിഷ്ഠിര
 7 കിര്യാഭ്യുപായൈർ ബഹുലൈർ മായാം അസ്മു പ്രയോജ്യ ഹ
 ജഹി ത്വം ഭരതശ്രേഷ്ഠ പാപാത്മാനം സുയോധനം
 8 കിര്യാഭ്യുപായൈർ ഇന്ദ്രേണ നിഹതാ ദൈത്യദാനവാഃ
 ക്രിയാഭ്യുപായൈർ ബഹുഭിർ ബലിർ ബദ്ധോമഹാത്മാനാ
 9 ക്രിയാഭ്യുപായൈഃ പൂർവം ഹി ഹിരണ്യാക്ഷോ മഹാസുരഃ
 ഹിരണ്യകശിപുസ് ചൈവ ക്രിയയൈവ നിഷ്ഠിതൗ
 വൃത്രൗ ച നിഹതോ രാജൻ ക്രിയയൈവ ന സംശയഃ
 10 തഥാ പൗലസ്ത്യ തനയോ രാവണോ നാമ രാക്ഷസഃ
 രാമേണ നിഹതോ രാജൻ സാനുബന്ധഃ സഹാനസഃ
 ക്രിയയാ യോഗം ആസ്ഥായ തഥാ ത്വം അപി വിക്രമ
 11 ക്രിയാഭ്യുപായൈർ നിഹതോ മയാ രാജൻ പുരാതനേ
 താരകൗ ച മഹാദൈത്യോ വിപ്രചിത്തിൗ ച വിര്യവാൻ
 12 വാതാപിർ ഇലുലൗ ചൈവ ത്രിശിരാൗ ച തഥാ വിഭോ
 സുന്ദോപസുന്ദാവ് അസുരൗ ക്രിയയൈവ നിഷ്ഠിതൗ
 13 ക്രിയാഭ്യുപായൈർ ഇന്ദ്രേണ ത്രിദിവം ഭജ്യതേ വിഭോ
 ക്രിയാ ബലവതീ രാജൻ നാനൃത് കിം ചിദ് യുധിഷ്ഠിര
 14 ദൈത്യൗ ച ദാനവാൗ ചൈവ രാക്ഷസാഃ പാർഥിവാസ് തഥാ

ക്രിയാഭ്യുപായൈർ നിഹതാഃ ക്രിയാം തസ്മാത് സമാചര
15 [സ്]

ഇത്യ് ഉക്തോ വാസുദേവേന പാണ്ഡവഃ സംശിതവ്രതഃ
ജലസ്ഥം തം മഹാരാജ തവ പുത്രം മലാ ബലം
അഭ്യഭാഷത കൗന്തേയഃ പ്രഹസന്ന് ഇവ ഭാരത

16 സുയോധന കിമർഥോ ിയം ആരംഭോ ിസു കൃതസ് ത്വയാ
സർവം ക്ഷത്രം ഘാതയിത്യാ സ്വകലം ച വിശാം പതേ

17 ജലാശയം പ്രവിഷ്ടോ ിദ്യ വാഞ്ചരഞ്ജീവിതം ആത്മനഃ
ഉത്തിഷ്ട രാജൻ യുധ്യസ്വ സഹാസ്താഭിഃ സുയോധന

18 സ ച ദർപോ നരശ്രേഷ്ഠ സ ച മാനഃ ക്വ തേ ഗതഃ
യസ് ത്വം സംസ്തഭ്യ സലിലം ഭീതോ രാജൻ വ്യവസ്ഥിതഃ

19 സർവേ ത്വം ശൂര ഇത്യ് ഏവ ജനാ ജൽപന്തി സംസദി
വ്യർഥം തദ് ഭവതോ മന്യേ ശൗര്യം സലിലശായിനഃ

20 ഉത്തിഷ്ട രാജൻ യുധ്യസ്വ ക്ഷത്രിയോ ിസി കലോദ്ഭവഃ
കൗരവേയോ വിശേഷേണ കലേ ജന്മ ച സംസ്മര

21 സ കഥം കൗരവേ വംശേ പ്രശംസഞ്ജന്മ ചാത്മനഃ
യുദ്ധാദ് ഭീതസ് തതസ് തോയം പ്രവിശ്യ പ്രതിതിഷ്ഠസി

22 അയുദ്ധം അവ്യവസ്ഥാനം നൈഷ ധർമ്മഃ സനാതനഃ
അനാര്യജ്ജ്ഞം അസ്വർഗ്യം രണേ രാജൻ പലായനം

23 കഥം പാരം അഗത്യാ ഹി യുദ്ധേ ത്വം വൈ ജീജീവിഷ്യഃ
ഇമാൻ നിപതിതാൻ ദൃഷ്ട്വാ പുത്രാൻ ദ്രാതൃൻ പിതൃംസ് തഥാ

24 സംബന്ധിനോ വയസ്യാംഗ് ച മാതൃലാൻ ബാന്ധവാംസ് തഥാ
ഘാതയിത്യാ കഥം താത ഹദദേ തിഷ്ഠസി സാന്വൃതം

25 ശൂരമാനീ ന ശൂരസ് ത്വം മിഥ്യാ വദസി ഭാരത
ശൂരോ ിഹം ഇതി ദുർബുദ്ധേ സർവലോകസ്യ ശൃണ്വതഃ

26 ന ഹി ശൂരാഃ പലായന്തേ ശത്രുൻ ദൃഷ്ട്വാ കഥം ചന
ബ്രൂഹി വാ ത്വം യയാ ധൃത്യോ ശൂര ത്യജസി സംഗരം

27 സ ത്വം ഉത്തിഷ്ട യുധ്യസ്വ വിനീയ ഭയം ആത്മനഃ
ഘാതയിത്യാ സർവസൈന്യം ദ്രാതൃംഗ് ചൈവ സുയോധന

28 നേദാനീം ജീവിതേ ബുദ്ധിഃ കാര്യോ ധർമ്മചികീർഷയാ
ക്ഷത്രധർമ്മം അപാശ്രിത്യ ത്വദിയേന സുയോധന

29 യത് തത് കർണം ഉപാശ്രിത്യ ശക്തിം ചാപി സൗബലം
അമർത്യ ഇവ സംമോഹാത് ത്വം ആത്മാനം ന ബുദ്ധവാൻ

30 തത് പാപം സുമഹത് കൃത്യ പ്രതിയുധ്യസ്വ ഭാരത
 കഥം ഹി ത്വദ്വിധോ മോഹാദ് രോചയേത പലായനം
 31 ക്വ തേ തത് പൗരൂഷം യാതം ക്വ ച മാനഃ സുയോധന
 ക്വ ച വിക്രാന്തതാ യാതാ ക്വ ച വിസ്തർജ്ജിതം മഹത്
 32 ക്വ തേ കൃതാസ്തുതാ യാതാ കിം ച ശേഷേ ജലാശയേ
 സ ത്വം ഉത്തിഷ്ഠ യുധ്യസ്വ അക്ഷത്ര ധർമ്മേണ ഭാരത
 33 അസ്മാൻ വാ ത്വം പരാജിത്യ പ്രശാധി പൃഥിവീം ഇമാം
 അഥ വാ നിഹതോ ിസ്താഭിർ ഭൂമൗ സ്വപ്സ്യസി ഭാരത
 34 ഏഷ തേ പ്രഥമോ ധർമഃ സൃഷ്ടോ ധാത്രാ മഹാത്മനാ
 തം കരുഷ്യ യഥാത്ഥ്യം രാജാ ഭവ മഹാരഥ
 35 [ദുർ]

നെതച് ചിത്രം മഹാരാജ യദ് ഭീഃ പ്രാണിനം ആവിശത്
 ന ച പ്രാണഭയാദ് ഭീതോ വ്യപയാതോ ിസ്താഭിർ ഭാരത
 36 അരഥശ് ചാനിഷംഗീ ച നിഹതഃ പാർഷ്ണിസാരഥിഃ
 ഏകശ് ചാപ്യ് അഗണഃ സംഖ്യേ പ്രത്യംശാസം അരോചയം
 37 ന പ്രാണഹേതോർ ന ഭയാൻ ന വിഷാദാദ് വിശാം പതേ
 ഇദം അഃഃ പ്രവിഷ്ടോ ിസ്താഭിർ ശ്രമാത് ത് ഇദം അനുഷ്ഠിതം
 38 ത്വം ചാശ്വസിഹി കൗന്തേയ യേ ചാപ്യ് അനുഗതാസ് തവ
 അഹം ഉത്ഥായ വഃ സർവ്വൻ പ്രതിയോത്സ്യാമി സംയുഗേ
 39 [ത്]

ആശ്വസ്താ ഏവ സർവേ സു ചിരം ത്വം മൃഗയാമഹേ
 തദ് ഇദാനീം സമുത്തിഷ്ഠ യുധ്യസ്വേഹ സുയോധന
 40 ഹത്യാ വാ സമരേ പാർഥാൻ സ്തീതം രാജ്യം അവാപ്സഹി
 നിഹതോ വാ രണേ ിസ്താഭിർ വിരലോകം അവാപ്സ്യസി
 41 [ദുർ]

യദർഥം രാജ്യം ഇച്ഛാമി കരൂണാം കരുനന്ദന
 ത ഇമേ നിഹതാഃ സർവേ ദ്രാതരോ മേ ജനേശ്വര
 42 ക്ഷീണരന്താം ച പൃഥിവീം ഹതക്ഷത്രീയ പുംഗവാം
 നാഭ്യുത്സഹാമ്യ് അഹം ഭോജ്ഞം വിധവാം ഇവ യോഷിതം
 43 അദ്യാപി ത്വ് അഹം ആശംസേ ത്വം വിജേജ്ഞം യുധിഷ്ഠിര
 ഭക്ത്യാ പാഞ്ചാല പാണ്ഡുനാം ഉത്സാഹം ഭരതർഷഭ
 44 ന ത്വ് ഇദാനീം അഹം മന്വേ കാര്യം യുദ്ധേന കർഹി ചിത്
 ദ്രോണേ കർണേ ച സംശാന്തേ നിഹതേ ച പിതാമഹേ

45 അസ്ത്വ് ഇദാനീം ഇയം രാജൻ കേവലാ പൃഥിവീ തവ
 അസഹായോ ഹി കോ രാജാ രാജ്യം ഇച്ഛേത് പ്രശാസിച്ചും
 46 സുഹൃദസ് താദൃശാൻ ഹിത്യാ പുത്രാൻ ദ്രാതൃൻ പിതൃൻ അപി
 ഭവദ്ഭിശ് ച ഏതേ രാജ്യേ കോ ന ജീവേത മാദൃശഃ
 47 അഹം വനം ഗമിഷ്യാമി ഹ്യ് അജിനൈഃ പ്രതിവാസിതഃ
 രതിർ ഹി നാസ്തി മേ രാജ്യേ ഹതപക്ഷസ്യ ഭാരത
 48 ഹതബാധവ ഭൂയിഷ്യാ ഹതാശ്യാ ഹതകഞ്ചരാ
 ഏഷാ തേ പൃഥിവീ രാജൻ ഭൂക്തൈഷ്വനാം വിഗതജ്വരഃ
 49 വനം ഏവ ഗമിഷ്യാമി വസാമോ മൃഗചർമ്മണീ
 ന ഹി മേ നിർജിതസ്യാസ്തി ജീവിതേ ദൃശ്യ സുഹാ വിഭോ
 50 ഗച്ഛ ത്വം ഭൂക്ഷ്യ രാജേന്ദ്ര പൃഥിവീം നിഹതേശ്വരാം
 ഹതയോധാം നഷ്ടരതാം ക്ഷീണവപ്രാം യഥാസുഖം
 51 [യ്]
 ആർതപ്രലാപാൻ മാ താത സലിലസമഃ പ്രഭാഷഥഃ
 നൈതൻ മനസി മേ രാജൻ വാശിതം ശകന്വേർ ഇവ
 52 യദി ചാപി സമർഥഃ സ്യാസ് ത്വം ദാനായ സുയോധന
 നാഹം ഇച്ഛേയം അവനിം ത്വയാ ദത്താം പ്രശാസിച്ചും
 53 അധർമ്മേണ ന ഗൃഹ്ണീയാം ത്വയാ ദത്താം മഹീം ഇമാം
 ന ഹി ധർമ്മഃ സൃതോ രാജൻ ക്ഷത്രിയസ്യ പ്രതിഗ്രഹഃ
 54 ത്വയാ ദത്താം ന ചേച്ഛേയം പൃഥിവീം അഖിലാം അഹം
 ത്വാം ഉ യുദ്ധേ വിനിർജിത്യ ഭോക്താസ്തി വസുധാം ഇമാം
 55 അനീശ്വരശ് ച പൃഥിവീം കഥം ത്വം ദാതും ഇച്ഛസി
 ത്വയേയം പൃഥിവീ രാജൻ കിം ന ദത്താ തദൈവ ഹി
 56 ധർമ്മതോ യാചമാനാനാം ശമാർഥം ച കലസ്യ നഃ
 വാർഷ്ണേയം പ്രഥമം രാജൻ പ്രത്യുഖ്യായ മഹാബലം
 57 കിം ഇദാനീം ദദാസി ത്വം കോ ഹി തേ ചിത്തവിദ്രുമഃ
 അഭിയുക്തസ് ത്വ കോ രാജാ ദാതും ഇച്ഛേദ് യി മേദിനീം
 58 ന ത്വം അദ്യ മഹീം ദാതും ഈശഃ കൗരവനന്ദന
 ആച്ഛേത്തും വാ ബലാദ് രാജൻ സ കഥം ദാതും ഇച്ഛസി
 മാ ഉ നിർജിത്യ സംഗ്രാമേ പാലയേമാം വസുന്ധരാം
 59 സൂച്യ് അഗ്രേണാപി യദ് ഭൂമേർ അപി ധ്രിയേത ഭാരത
 തൻ മാത്രം അപി നോ മഹ്യ ന ദദാതി പുരാ ഭവാൻ
 60 സ കഥം പൃഥിവീം ഏതാം പ്രദദാസി വിശാം പതേ

സൂച്യ് അഗ്രം നാത്യജഃ പൂർവം സ കഥം ത്യജസി ക്ഷിതിം
 61 ഏവം ഐശ്വര്യം ആസാദ്യ പ്രശാസ്യ പൃഥിവീം ഇമാം
 കോ ഹി മൃശോ വ്യവസ്യേത ശത്രോർ ദാതും വസുമ് ധരാം
 62 ത്വം തു കേവലമൗർഖ്യേണ വിമൃശോ നാവബുധ്യസേ
 പൃഥിവീം ദാതുകാമോ fപി ജീവിതേനാദ്യ മോക്ഷ്യസേ
 63 അസ്താൻ വാ ത്വം പരാജിത്യ പ്രശാധി പൃഥിവീം ഇമാം
 അഥ വാ നിഹതോ fസ്മാഭിർ വ്രജ ലോകാൻ അനന്തമാൻ
 64 ആവയോർ ജീവതോ രാജൻ മയി ച ത്വായി ച ശ്രവം
 സംശയഃ സർവഭൂതാനാം വിജയേ നോ ഭവിഷ്യതി
 65 ജീവിതം തവ ദൃഷ്ടജ്ഞ മയി സമ്പ്രതി വർതതേ
 ജീവയേയം ത്വ് അഹം കാമം ന തു ത്വം ജീവിതും ക്ഷമഃ
 66 ദഹനേ ഹി കൃതോ യത്തസ് ത്വയാസ്താസു വിശേഷതഃ
 ആശീവിഷ്ഠൈർ വിഷ്ഠൈശ് ചാപി ജലേ ചാപി പ്രവേശനൈഃ
 ത്വയാ വിനികൃതാ രാജൻ രാജ്യസ്യ ഹരണേന ച
 67 ഏതസ്താത് കാരണാത് പാപജീവിതം തേ ന വിദ്യതേ
 ഉത്തിഷ്ടോത്തിഷ്ട യ്യധ്യസ്വ തത് തേ ശ്രേയോ ഭവിഷ്യതി
 68 [സ്]

ഏവം തു വിവിധാ വാചോ ജയ യുക്താഃ പുനഃ പുനഃ
 കീർതയന്തി സ്മ തേ വീരാസ് തത്ര തത്ര ജനാധിപ

അധ്യായം 31

1 [ധൃ]

ഏവം സന്തർജ്യമാനസ് തു മമ പുത്രോ മഹീപതിഃ
 പ്രകൃത്യാ മന്യുമാൻ വീരഃ കഥം ആസീത് പരന്തപഃ
 2 ന ഹി സന്തർജനാ തേന ശ്രുതപൂർവാ കദാ ചന
 രാജഭാവേന മാന്യസ് ച സർവലോകസ്യ സോ ഭവേത്
 3 ഇയം ച പൃഥിവീ സർവാ സംലോച്ഛാടവികാ ഭൃശം
 പ്രസാദാദ് ധ്രിയതേ യസ്യ പ്രത്യക്ഷം തവ സഞ്ജയ
 4 സ തഥാ തർജ്യമാനസ് തു പാണ്ഡുപുത്രൈർ വിശേഷതഃ
 വിഹീനസ് ച സ്വകൈർ ഭൃതൈർ നിർജനേ ചാവൃതോ ഭൃശം
 5 ശ്രുത്വാ സ കടുകാ വാചോ ജയ യുക്താഃ പുനഃ പുനഃ
 കിം അബ്രവീത് പാണ്ഡവേയാംസ് തൻ മമാചക്ഷ്യ സഞ്ജയ

6 [സ്]

തർജ്യമാനസ് തദാ രാജന് ഉദകസ്ഥസ് തവാത്മജഃ
 യുധിഷ്ഠിരേണ രാജേന്ദ്ര ഭ്രാതൃഭിഃ സഹിതേന ഹ
 7 ശ്രുത്വാ സ കടുകാ വാചോ വിഷമസേഥാ ജനാധിപഃ
 ദീർഘം ഉഷ്ണം ച നിഃശ്വസ്യ സലിലസമഃ പുനഃ പുനഃ
 8 സലിലാന്തർ ഗതോ രാജാ ധുന്വൻ ഹസ്തൗ പുനഃ പുനഃ
 മനസ് ചകാര യുദ്ധായ രാജാനം ചാഭ്യഭാഷത
 9 യുയം സസുഹൃദഃ പാർഥാഃ സർവേ സരഥ വാഹനാഃ
 അഹം ഏകഃ പരിദ്യുനോ വിരഥോ ഹതവാഹനഃ
 10 ആത്തശസ്ത്രൈരഥഗതൈർ ബഹുഭിഃ പരിവാരിതഃ
 കഥം ഏകഃ പദാതിഃ സന്നഗസ്ത്വോ യോദ്ധും ഉത്സഹേ
 11 ഏകൈകേന തു മാം യുയം യോധയധ്വം യുധിഷ്ഠിര
 ന ഹ്യ ഏകോ ബഹുഭീർ വീരൈർ ന്യായം യോധയിതും യുധി
 12 വിശേഷതോ വികവചഃ ശ്രാന്തശ് ചാപഃ സമാശ്രിതഃ
 ഭൃശം വിക്ഷത ഗാത്രശ് ച ശ്രാന്തവാഹന സൈനികഃ
 13 ന മേ ത്വന്തോ ഭയം രാജൻ ന ച പാർഥാദ് വൃകോദരാത്
 ഫൽഗുനാദ് വാസുദേവാദ് വാ പാണ്ഡോലേഭ്യോ ഭീമ വാ പുനഃ
 14 യമാഭ്യോ യുധയാനാദ് വാ യേ ചാന്യേ തവ സൈനികാഃ
 ഏകഃ സർവാൻ അഹം ക്രുദ്ധോ ന താൻ യോദ്ധും ഇഹോത്സഹേ
 15 ധർമ്മമൂലാ സതാം കീർതിർ മനുഷ്യാണാം ജനാധിപ
 ധർമം ചൈവ ഹ കീർതിം ച പാലയൻ പ്രബ്രവീദ് അഹം

16 അഹം ഉതമായ വഃ സർവാൻ പ്രതിയോത്സ്യാമി സംയുഗേ
അന്യാശാഭ്യാഗതാൻ സർവാൻ ജ്ജൻ സംവത്സരോ യഥാ
17 അദ്യ വഃ സരഥാൻ സാശ്യാൻ അശസ്ത്യാ വിരഥോ fപി സൻ
നക്ഷത്രാണീവ സർവാണി സവിതാ രാത്രിസക്ഷയേ
തേജസാ നാശയിഷ്യാമി സ്ഥിരീ ഭവത പാണ്ഡവാഃ
18 അദ്യാന്തണ്യം ഗമിഷ്യാമി ക്ഷത്രിയാണാം യശാസിനാം
ബാഹ്ലിക ഭ്രോണ ഭീഷ്യാണാം കർണസ്യ ച മഹാത്മനഃ
19 ജയദ്രഥസ്യ ശൂരസ്യ ഭഗദത്തസ്യ ചോഭയോഃ
മദ്രാജസ്യ ശല്യസ്യ ഭൂരിശ്രവസ ഏവ ച
20 പുത്രാണാം ഭരതശ്രേഷ്ഠ ശകന്യേഃ സൗബലസ്യ ച
മിത്രാണാം സുഹൃദാം ചൈവ ബാസവാനാം തഥൈവ ച
21 ആന്തണ്യം അദ്യ ഗച്ഛാമി ഹത്യാ ത്യാം ഭ്രൂഭിഃ സഹ
ഏതാവദ് ഉക്ത്യാ വചനം വിരരാമ ജനാധിപഃ
22 [യ്]

ദിഷ്ട്യാ ത്യാം അപി ജാനീഷേ ക്ഷത്രധർമ്മം സുയോഗന
ദിഷ്ട്യാ തേ വർതതേ ബുദ്ധിർ യുദ്ധായൈവ മഹാഭജ
23 ദിഷ്ട്യാ ശൂരോ fസി കൗരവ്യ ദിഷ്ട്യാ ജാനാസി സംഗരം
യസ് ത്യാം ഏകോ ഹി നഃ സർവാൻ സംയുഗേ യോദ്ധും ഇച്ഛസി
24 ഏക ഏകേന സംഗമ്യ യത് തേ സാമതം ആയുധം
തത് ത്യാം ആദായ യുധ്യസ്വ പ്രേക്ഷകാസ് തേ വയം സ്ഥിതാഃ
25 അയം ഇഷ്ടം ച തേ കാമം വീര ഭൂയോ ദദാമ്യ് അഹം
ഹതൈകം ഭവതോ രാജ്യം ഹതോ വാ സ്വർഗം ആപ്സഹി
26 [ദുർ]

ഏകശ് ചേദ് യോദ്ധും ആക്രന്ദേ വരോ fദ്യ മമ ദീയതേ
ആയുധാനാം ഇയം ചാപി വൃതാ ത്യാത് സംമതേ ഗദാ
27 ഭ്രാതൃണാം ഭവതാം ഏകഃ ശക്യം മാം യോ fഭിമന്യതേ
പദാതിർ ഗദയാ സംഖ്യേ സ യുധ്യതു മയാ സഹ
28 വൃത്താനി രഥയുദ്ധാനി വിചിത്രാണി പദേ പദേ
ഇദം ഏകം ഗദായുദ്ധം ഭവത്ത് അദ്യാദ്ഭൂതം മഹത്ത്
29 അന്നാനാം അപി പര്യായം കർതും ഇച്ഛന്തി മാന്വാഃ
യുദ്ധാനാം അപി പര്യായോ ഭവത്ത് അനമതേ തവ
30 ഗദയാ ത്യാം മഹാബാഹോ വിജേഷ്യാമി സഹാനജം
പാഞ്ചാലാൻ സൃജജയാംശ് ചൈവ യേ ചാന്യേ തവ സൈനികാഃ

31 [യ്]

ഉത്തിഷ്ടോത്തിഷ്ട ഗാന്ധാരേ മാം യോധയ സുയോധന
ഏക ഏകേന സംഗമ്യ സംയുഗേ ഗദയാ ബലി
32 പുരുഷോ ഭവ ഗാന്ധാരേ യുധ്യസ്വ സുസമാഹിതഃ
അദ്യ തേ ജീവിതം നാസ്തി യദ്യ് അപി ത്വം മനോജവഃ

33 [സ്]

ഏതത് സ നരശാർദൂല നാമൃഷ്യത തവാത്മജഃ
സലിലാന്തർ ഗതഃ ശ്വഭ്രേ മഹാനാഗ ഇവ ശ്വസൻ
34 തഥാസൗ വാക് പ്രതോദനേ തുദ്യമാനഃ പുനഃ പുനഃ
വാചം ന മാമൃഷേ ധീമാൻ ഉത്തമാശ്വഃ കശാം ഇവ
35 സങ്ക്ഷോഭ്യ സലിലം വേഗാദ് ഗദാം ആദായ വിര്യവാൻ
അദ്രിസാരമയീം ഗുർവീം കാഞ്ചനാംഗദഭ്രൂഷണാം
അന്തർജലാത് സമുത്തസ്ഥൗ നാഗേന്ദ്ര ഇവ നിഃശ്വസൻ
36 സ ഭിന്ത്യാ സ്തംഭിതം തോയം സ്തസേ കൃത്വായസീം ഗദാം
ഉദതിഷ്ഠത പുത്രസ് തേ പ്രതപൻ രശ്മിമാൻ ഇവ
37 തതഃ ഗൈക്യായസീം ഗുർവീം ജാതരൂപപരിഷ്കൃതാം
ഗദാം പരാമുശദ് ധീമാൻ ധാർതരാഷ്ട്രോ മഹാബലഃ
38 ഗദാഹസ്തം തു തം ദൃഷ്ട്വാ സശ്രംഗം ഇവ പർവതം
പ്രജാനാം ഇവ സങ്കൃദ്ധം ശൂലപാണിം അവസഥിതം
സഗദോ ഭരതോ ഭാതി പ്രതപൻ ഭാസ്തരോ യഥാ
39 തം ഉത്തീർണം മഹാബാഹും ഗദാഹസ്തം അരിന്ദമം
മേനിരേ സർവഭൂതാനി ദണ്ഡഹസ്തം ഇവാന്തകം
40 വജ്രഹസ്തം യഥാ ശക്രം ശൂലഹസ്തം യഥാ ഹരം
ദദൃശുഃ സർവപാഞ്ചാലാഃ പുത്രം തവ ജനാധിപ
41 തം ഉത്തീർണം തു സവ്രേക്ഷ്യ സമഹൃഷ്യന്ത സർവശഃ
പാഞ്ചാലാഃ പാണ്ഡവേയാഗ് ച തേ ിന്യോന്യസ്യ തലാൻ ദദുഃ
42 അവഹാസം തു തം മത്യാ പുത്രോ ദുര്യോധനസ് തവ
ഉദ്യത്യ നയനേ ക്രുദ്ധോ ദിധക്ഷുർ ഇവ പാണ്ഡവാൻ
43 ത്രിശിഖാം ഭൂകടീം കൃത്യാ സന്ദഷ്ട ദശനച് ഛരഃ
പ്രത്യവാച തതസ് താൻ വൈ പാണ്ഡവാൻ സഹകേശവാൻ
44 അവഹാസസ്യ വോ ിന്യാദ്യ പ്രതിവക്താസ്തി പാണ്ഡവാഃ
ഗമിഷ്യഥ ഹതാഃ സദ്യഃ സപാനാലാ യമക്ഷയം
45 ഉത്ഥിതസ് തു ജലാത് തസ്മാത് പുത്രോ ദുര്യോധനസ് തവ

അതിഷ്ഠത ഗദാപാണീ ഭയിരേണ സമുക്ഷിതഃ

46 തസ്യ ശോണിതദിഗ്ധസ്യ സലിലേന സമുക്ഷിതം

ശരീരം സ്മൃതദാ ഭാതി സ്രവന് ഇവ മഹീധരഃ

47 തം ഉദ്യതഗദം വീരം മേനിരേ തത്ര പാണ്ഡവഃ

വൈവസ്വതം ഇവ ക്രുദ്ധം കിങ്കരോദ്യത പാണിനം

48 സ മോഘനിനദോ ഹർഷാൻ നദന് ഇവ ച ഗോവൃഷഃ

ആജ്ഞാവ തതഃ പാർഥാൻ ഗദയാ യുധി വീര്യവാൻ

49 [ദുർ]

ഏകൈകേന ച മാം യുധം ആസീദത യുധിഷ്ഠിര

ന ഹ്യ ഏകോ ബഹുഭീർ ന്യായോ വീര യോധയിതും യുധി

50 ന്യസ്തവർമ്മാ വിശേഷേണ ശ്രാന്തശ് ചാപ്സ പരിപ്ലതഃ

ഭൃശം വിക്ഷത ഗാന്ത്രശ് ച ഹതവാഹന സൈനികഃ

51 [യ്]

നാഭ്രദ് ഇധം തവ പ്രജ്ഞാ കാമം ഏവം സുയോധന

യദാഭീമന്യു ബഹവോ ജഘ്ലർ യുധി മഹാരഥാഃ

52 ആമുഞ്ച കവചം വീര മുർധജാൻ യമയസ്വ ച

യച് ചാന്യദ് അപി തേ നാസ്തി തദ് അപ്യ് ആദത്വ ഭാരത

ഇമം ഏകം ച തേ കാമം വീര ഭൂയോ ദദാമ്യ് അഹം

53 പഞ്ചാനാം പാണ്ഡവേയാനാം യേന യോദ്ധും ഇഹേച്ഛസി

തം ഹത്യാ വൈ ഭവാൻ രാജാ ഹതോ വാ സ്വർഗം ആപ്സഹി

ഋതേ ച ജീവിതാദ് വീര യുദ്ധേ കിം കർമ തേ പ്രിയം

54 [സ്]

തതസ് തവ സുതോ രാജൻ വർമ ജഗ്രാഹ കാഞ്ചനം

വിചിത്രം ച ശിരസ് ത്രാണം ജാംബൂനദപരിഷ്കൃതം

55 സോ ിവബദ്ധ ശിരസ് ത്രാണഃ ശുഭകാഞ്ചനവർമ ഭൃത്

രരാജ രാജൻ പുത്രസ് തേ കാഞ്ചനഃ ശൈലരാഡ് ഇവ

56 സംനദ്ധഃ സഗദീ രാജൻ സജ്ജഃ സംഗ്രാമമൂർധനി

അബ്രവീത് പാണ്ഡവാൻ സർവാൻ പുത്രോ ദുര്യോധനസ് തവ

57 ഭ്രാന്തൃണാം ഭവതാം ഏകോ യുധ്യതാം ഗദയാ മയാ

സഹദേവേന വാ യോത്യേ ഭീമേന നകലേന വാ

58 അഥ വാ ഹൽഗുണേനാദ്യ ത്വയാ വാ ഭരതർഷഭ

യോത്യേ ിഹം സംഗരം പ്രാപ്യ വിജേഷ്യേ ച രണാജിതേ

59 അഹം അദ്യ ഗമിഷ്യാമി വൈരസ്യാതം സുദുർഗമാം

ഗദയാ പുരുഷവ്യംഗ്രഹേമപട്ട വിനദ്ധയാ
60 ഗദായുദ്ധേ ന മേ കശ് ചിത് സദൃശോ fസ്തീതി ചിന്തയ
ഗദയാ വോ ഹനിഷ്യാമി സർവാൻ ഏവ സമാഗതാൻ
ഗൃഹ്ണാതു സഗദാം യോ വൈ യുധ്യതേ fദ്യ മയാ സഹ

അധ്യായം 32

1 [സ്]

ഏവം ദുര്യോധനോ രാജൻ ഗർജമാനേ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 യുധിഷ്ഠിരസ്യ സങ്ക്രമോ വാസുദേവോ ിബ്രവീദ് ഇദം
 2 യദി നാമ ഹ്യ് അയം യുദ്ധേ വരയേത് ത്യാം യുധിഷ്ഠിര
 അർജ്ജുനം നകലം വാപി സഹദേവം അഥാപി വാ
 3 കിം ഇദം സാഹസം രാജംസ് ത്വയാ വ്യാഹൃതം ഈദൃശം
 ഏകം ഏവ നിഹത്യാജു ഭവ രാജാ കരുഷ്ഠ് ഇതി
 4 ഏതേന ഹി കൃതാ യോഗ്യാ വർഷാണീഹ രൂയോദശ
 ആയസേ പുരുഷേ രാജൻ ഭീമസേനജിഘ്രാസയാ
 5 കഥം നാമ ഭവേത് കാര്യം അസ്താദിർ ഭരതർഷഭ
 സാഹസം കൃതവാംസ് ത്യാം ഇ ഹ്യ് അനുക്രോശാൻ നൃപോത്തമ
 6 നാന്യം അസ്യാനുപശ്യാമി പ്രതിയോദ്ധാരം ആഹവേ
 ഋതേ വൃകോദരാത് പാർഥാത് സ ച നാതികൃത ശ്രമഃ
 7 തദ് ഇദം ദൃശ്യം ആരണ്യം പുനർ ഏവ യഥാ പുരാ
 വിഷമം ശകന്യേശ് ചൈവ തവ ചൈവ വിശാം പതേ
 8 ബലീ ഭീമഃ സമർഥശ് ച കൃതീ രാജാ സുയോധനഃ
 ബലവാൻ വാ കൃതീ വേതി കൃതീ രാജൻ വിശിഷ്യതേ
 9 സോ ിയം രാമംസ് ത്വയാ ശത്രുഃ സമേ പഥി നിവേശിതഃ
 ന്യസ്തശ് ചാത്മാ സുവിഷമേ കൃച്ഛം ആപാദിതാ വയം
 10 കോ ന സർവാൻ വിനിർജിത്യ ശത്രുൻ ഏകേന വൈരിണാ
 പണിത്യാ ചൈകപാണേന രോചയേദ് ഏവം ആഹവം
 11 ന ഹി പശ്യാമി തം ലോകേ ഗദാഹസ്തം നരോത്തമം
 യുധ്യേദ് ദുര്യോധനം സംഖ്യേ കൃതിത്യാദ് ി വിശേഷയേത്
 12 ഫൽഗുനം വാ ഭവന്തം വാ മാദ്രീപുത്രാവ് അഥാപി വാ
 ന സമർഥാൻ അഹം മന്യേ ഗദാഹസ്തസ്യ സംയുഗേ
 13 സ കഥം വദസേ ശത്രും യുധ്യസ്വ ഗദയേതി ഹ
 ഏകം ച നോ നിഹത്യാജു ഭവ രാജേതി ഭാരത
 14 വൃകോദരം സമാസാദ്യ സംശയോ വിജയേ ഹി നഃ
 ന്യായതോ യുധ്യമാനാനാം കൃതീ ഹ്യ് ഏഷ മഹാബലഃ
 15 [ഭ്മ]

മധുസൂദന മാ കാർഷീർ വിഷാദം യദുനന്ദന
 അദ്യ പാരം ഗമീഷ്യാമി വൈരസ്യ ഭൃശദുർഗമം

16 അഹം സുയോധനം സംഖ്യേ ഹനിഷ്യാമി ന സംശയഃ
 വിജയോ വൈ ധ്രുവം കൃഷ്ണ ധർമ്മരാജസ്യ ദൃശ്യതേ
 17 അധ്യർധേന പുനേനേയം ഗദാ ഗുരുതരീ മമ
 ന തഥാ ധാർതരാഷ്ട്രസ്യ മാ കാർഷീർ മായവ വ്യഥാമം
 18 സാമരാൻ അപി ലോകാംസ് ത്രീൻ നാനാശസ്ത്രധരാൻ യുധി
 യോധയേയം രണേ ഹൃഷ്ടഃ കീം ഉതാദ്യ സുയോധനം
 19 [സ്]
 തഥാ സംഭാഷമാണം തു വാസുദേവോ വൃകോദരം
 ഹൃഷ്ടഃ സന്യജയാം ആസ വചനം ചേദം അബ്രവീത്
 20 ത്യാം ആശ്രിത്യ മഹാബാഹോ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 നിഹതാരിഃ സ്വകാം ദീപ്താം ശ്രിയം പ്രാപ്തോ ന സംശയഃ
 21 ത്വയാ വിനിഹതാഃ സർവേ ഘൃതരാഷ്ട്ര സുതാ രണേ
 രാജാനോ രാജപുത്രാശ് ച നാഗാശ് ച വിനിപാതിതാഃ
 22 കലിംഗാ മാഗധാഃ പ്രാച്യാ ഗാന്ധാരാഃ കരവസ് തഥാ
 ത്യാം ആസാദ്യ മഹായുദ്ധേ നിഹതാഃ പാണ്ഡുനന്ദന
 23 ഹത്യാ ദുര്യോധനം ചാപി പ്രയച്ഛോർവിം സസാഗരാം
 ധർമ്മരാജസ്യ കൗന്തേയ യഥാ വിഷ്ണുഃ ശചീപതേഃ
 24 ത്യാം ച പ്രാപ്യ രണേ പാപോ ധാർതരാഷ്ട്രോ വിനക്ഷ്യതി
 ത്യാം അസ്യ സക്ഥിനീ ഭക്ത്യാ പ്രതിജ്ഞാം പാരയിഷ്യസി
 25 യത്തേന തു സദാ പാർഥ യോദ്യവ്യോ ധൃതരാഷ്ട്രജഃ
 കൃതീ ച ബലവാംശ് ചൈവ യുദ്ധശൗണ്ഡശ് ച നിത്യദാ
 26 തതസ് തു സാത്യകീ രാജൻ പൂജയാം ആസ പാണ്ഡവം
 വിവിധാഭിശ് ച താം വാഗ്ഭിഃ പൂജയാം ആസ മായവഃ
 27 പാണ്ഡാലാഃ പാണ്ഡവേയാശ് ച ധർമ്മരാജ പുരോഗമാഃ
 തദ് വചോ ഭീമസേനസ്യ സർവ ഏവാഭ്യപൂജയൻ
 28 തതോ ഭീമബലോ ഭീമോ യുധിഷ്ഠിരം അഥാബ്രവീത്
 സൃജഞ്ചൈഃ സഹ തിഷ്ണന്തം തപന്തം ഇവ ഭാസ്കരം
 29 അഹം ഏതേന സംഗമ്യ സംയുഗേ യോദ്ധും ഉത്സഹേന
 ന ഹി ശക്തോ രണേ ജേതും മാം ഏഷ പുരുഷായമഃ
 30 അദ്യ ക്രോധം വിമോക്ഷ്യാമി നിഹിതം ഹൃദയേ ദൂശം
 സുയോധനേ ധാർതരാഷ്ട്രേ ഖാണ്ഡവേ fഗിം ഇവാർജുനഃ
 31 ശല്യം അദ്യോദ്ധരിഷ്യാമി തവ പാണ്ഡവ ഹൃച്ഛരയം
 നിഹത്യ ഗദയാ പാപം അദ്യ രാജൻ സുഖീ ഭവ

32 അദ്യ കിർതിമയീം മാലാം പ്രതിമോക്ഷ്യേ തവാനഘ
 പ്രാണാഞ് ശ്രീയം ച രാജ്യം ച മോക്ഷ്യതേ ദ്വദ സുയോധനഃ
 33 രാജാ ച ധൃതരാഷ്ട്രോ ദ്വദ ശ്രുത്യാ പുത്രം മയാ ഹതം
 സ്മാരിഷ്യത്യ് അശുഭം കർമ്മ യത് തച് ഛരകനി ബുദ്ധിജം
 34 ഇത്യ് ഉക്ത്യാ ഭരതശ്രേഷ്ഠോ ഗദാം ഉദ്യമ്യ വിദ്യവാൻ
 ഉദതിഷ്ഠത യുദ്ധായ ശക്രോ വൃത്രം ഇവാഹവയൻ
 35 തം ഏകാകിനം അസാദ്യ ധാർതരാഷ്ട്രം മഹാബലം
 നിര്യഥം ഇവ മാതംഗം സമഹൃഷ്യന്ത പാണ്ഡവഃ
 36 തം ഉദ്യതഗദം ദൃഷ്ട്വാ കൈലാസം ഇവ ശൃംഗിണം
 ഭീമസേനസ് തദാ രാജൻ ദുര്യോധനം അമാബ്രവീത്
 37 രാജ്ഞാപി ധൃതരാഷ്ട്രേണ ത്വയാ ചാസ്മാസു യത്കൃതം
 സ്മാര തദ് ദൃഷ്ട്വതം കർമ്മ യദ്യുത്തം വാരണാവതേ
 38 ദ്രൗപദീ ച പരിക്ലിഷ്ടാ സഭാമധ്യേ രജസ്വലാ
 ദൃഭത യദ് വിജിതോ രാജാ ശകന്വേർ ബുദ്ധിനിശ്ചയാത്
 39 യാനി ചാന്യാനി ദൃഷ്ട്വാത്മൻ പാപാനി കൃതവാൻ അസി
 അനാഗഃസു ച പാർഥേഷു തസ്യ പശ്യ മഹത് ഫലം
 40 ത്വത്കൃതേ നിഹതഃ ശേതേ ശരതൽപേ മഹായശഃ
 ഗാംഗേയോ ഭരതശ്രേഷ്ഠഃ സർവേഷാം നഃ പിതാമഹഃ
 41 ഹതോ ദ്രോണശ് ച കാർണ്ണശ് ച ഹതഃ ശല്യഃ പ്രതാപവാൻ
 വൈരസ്യാ ചാദി കർത്താസൗ ശകനിർ നിഹതോ യുധി
 42 ദ്രാതരസ് തേ ഹതഃ ശൂരാഃ പുത്രാശ് ച സഹസൈനികഃ
 രാജാനശ് ച ഹതഃ ശൂരാഃ സമരേഷ് അനിവർതിനഃ
 43 ഏതേ ചാന്യേ ച നിഹതാ ബഹവഃ ക്ഷത്രിയർഷഭഃ
 പ്രാതികാമി തഥാ പാപോ ദ്രൗപദ്യാഃ ക്ലേശക്രദ് ധതഃ
 44 അവശിഷ്ടസ് ത്വം ഏവൈകഃ കലഘ്നോ ധൃയമ പൃരുഷഃ
 ത്വാം അപ്യ് അദ്യ ഹനിഷ്യാമി ഗദയാ നാത്ര സംശയഃ
 45 അദ്യ തേ ധൃഹം രണേ ദർപം സർവം നാശയിതാ നൃപ
 രാജ്യാശാം വിപുലാം രാജൻ പാണ്ഡവേഷു ച ദൃഷ്ട്വതം
 46 [ദുർ]

കിം കത്ഥിതേന ബഹുധാ യുധ്യസ്വാദ്യ മയാ സഹ
 അദ്യ തേ ധൃഹം വിനേഷ്യാമി യുദ്ധശ്രദ്ധാം വൃകോദര
 47 കിം ന പശ്യസി മാം പാപഗദാ യുദ്ധേ വ്യവസഥിതം
 ഹിമവച്ഛിഖരാകാരാം പ്രഗൃഹ്യ മഹതീം ഗദാം

48 ഗദിനം കോ ഭദ്ര മാം പാപജേതും ഉത്സഹതേ രിപുഃ
 ന്യായതോ യുധ്യമാനസ്യ ദേവേഷ്ഠ് അപി പുരന്ദരഃ
 49 മാ വൃഥാ ഗർജ കൗന്തേയ ശരദാദ്രം ഇവാജലം
 ദർശയസ്വ ബലം യുദ്ധേ യാവത് തത് തേ ഭദ്ര വിദ്യതേ
 50 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ പാണ്ഡാലാഃ സഹസ്രങ്ങളയാഃ
 സർവേ സന്യജയാം ആസുസ് തദ് വചോ വിജിഗീഷവഃ
 51 തം മത്തം ഇവ മാതംഗം തലശണ്ണേന മാനവാഃ
 ഭൂയഃ സംഹർഷയാം ആസു രാജൻ ദുര്യോധനം നൃപം
 52 ബൃഹന്തി കഞ്ജരാസ് തത്ര ഹയാ ഹേഷന്തി ചാസക്രത്
 ശസ്ത്രാണി സമ്പ്രദീപ്യന്തേ പാണ്ഡവാനാം ജയൈഷിണാം

അധ്യായം 33

1 [സ്]

തസ്മിൻ യുദ്ധേ മഹാരാജ സമ്പ്രവൃത്തേ സുദാരുണേ
 ഉപവിഷ്ടേഷു സർവേഷു പാണ്ഡവേഷു മഹാത്മസു
 2 തതസ് താലധുജോ രാമസ് തയോർ യുദ്ധ ഉപസമിതേ
 ശ്രുത്വാ തച് ഛിഷ്യയോ രാജന് ആജഗാമ ഹലായുധഃ
 3 തം ദൃഷ്ട്വാ മരമ പ്രീതാഃ പൂജയിത്വാ നരാധിപാഃ
 ശിഷ്യയോഃ കൗശലം യുദ്ധേ പശ്യ രാമേതി ചാബ്രവൻ
 4 അബ്രവീച് ച തദാ രാമോ ദൃഷ്ട്വാ കൃഷ്ണം ച പാണ്ഡവം
 ദുര്യോധനം ച കൗരവ്യം ഗദാപാണിം അവസമിതം
 5 ചത്വാരീംശദ് അഹാന്ത് അദ്യ ദ്വേ ച മേ നിഃസൃതസ്യ വൈ
 പുഷ്യേണ സമ്പ്രയാതോ ഫസ്തി ശ്രവണേ പുനരാഗതഃ
 ശിഷ്യയോർ വൈ ഗദായുധം ദൃഷ്ടുകാമോ ഫസ്തി മാധവ
 6 തതോ യുധിഷ്ഠിരോ രാജാ പരിഷ്വജ്യ ഹലായുധം
 സ്വാഗതം കൗശലം ചാസ്മൈ പര്യപുച്ഛദ് യഥാത്ഥം
 7 കൃഷ്ണൗ ചാപി മഹേഷ്യാസാവ് അഭിവാദ്യ ഹലായുധം
 സസ്വജാതേ പരിപ്രീതൗ പ്രിയമാണൗ യശസിനൗ
 8 മാദ്രീപുത്രൗ തഥാ ശൂരൗ ദ്രൗപദ്യാഃ പഞ്ച ചാത്മജാഃ
 അഭിവാദ്യ സ്ഥിതാ രാജൻ രൗഹിണേയം മഹാബലം
 9 ഭീമസേനോ ഫഥ ബലവാൻ പുത്രസ് തവ ജനാധിപ
 തഥൈവ ചോദ്യത ഗദൗ പൂജയാം ആസതുർ ബലം
 10 സ്വാഗതേന ച തേ തത്ര പ്രതിപൂജ്യ പുനഃ പുനഃ
 പശ്യ യുദ്ധം മഹാബാഹോ ഇതി തേ രാമം അബ്രവൻ
 ഏവം ഊച്യർ മഹാത്മാനം രൗഹിണേയം നരാധിപാഃ
 11 പരിഷ്വജ്യ തദാ രാമഃ പാണ്ഡവാൻ സൃഞ്ജയാൻ അപി
 അപുച്ഛത് കൗശലം സർവാൻ പാണ്ഡവാംശ് ചാമിതൗജസഃ
 തഥൈവ തേ സമാസാദ്യ പപ്രച്ഛസ് തം അനാമയം
 12 പ്രത്യഭ്യർച്യ ഹലീ സർവാൻ ക്ഷത്രിയാംശ് ച മഹാമനഃ
 കൃത്വാ കൗശലസംയുക്താം സംവിദം ച യഥാ വയഃ
 13 ജനാർദനം സത്യകീം ച പ്രേമ്ണാ സ പരിഷ്വജേ
 മൂർധ്നി ചൈതാവ് ഉപാപ്രായ കൗശലം പര്യപുച്ഛത്
 14 തൗ ചൈനം വിധിവദ് രാജൻ പൂജയാം ആസതുർ ഗുരും
 ബ്രഹ്മാണം ഇവ ദേവേശം ഇന്ദ്രോപേന്ദ്രൗ മുദാ യൗത

- 15 തതോ ിബ്രുവീദ് ധർമസുതോ രൗഹിണേയം അരിന്ദമം
 ഇദം ഭ്രാത്രോർ മഹായുദ്ധം പശ്യ രാമേതി ഭാരത
 16 തേഷാം മധ്യേ മഹാബാഹുഃ ശ്രീമാൻ കേശവ പൂർവജഃ
 ന്യവിശത് പരമപ്രീതഃ പൂജ്യമാനോ മഹാരഥൈഃ
 17 സ ബഭൗ രാജമധ്യസ്ഥോ നീലവാസാഃ സിതപ്രഭഃ
 ദിവീവ നക്ഷത്രഗണൈഃ പരീകീർണോ നിശാകരഃ
 18 തതസ് തയോഃ സംനിപാതസ് തുമുലോ ലോമഹർഷണഃ
 ആസീദ് അന്തകരോ രാജൻ വൈരസ്യ തവ പുത്രയോഃ

അധ്യായം 34

1 [ജ]

പൂർവം ഏവ യദാ രാമസ് തസ്മിൻ യുദ്ധേ ഉപസ്ഥിതേ
 ആമന്ത്രോ കേശവം യാതോ വൃഷ്ണിഭിഃ സഹിതഃ പ്രഭുഃ
 2 സാഹായ്യം ധാർത്തരാഷ്ട്രസ്യ ന ച കർത്താസ്മി കേശവ
 ന ചൈവ പാണ്ഡുപുത്രാണാം ഗമിഷ്യാമി യഥാഗതം
 3 ഏവം ഉക്ത്വാ തദാ രാമോ യാതഃ ശത്രുനിബർഹണഃ
 തസ്യ ചാഗമനം ഭൂയോ ബ്രഹ്മണ് ശംസിയം അർഹസി
 4 ആഖ്യാഹി മേ വിസ്തരതഃ കഥം രാമ ഉപസ്ഥിതഃ
 കഥം ച ദൃഷ്ട്വാൻ യുദ്ധം കശലോ ഹ്യ അസി സത്തമ
 5 [വൈ]

ഉപപ്ലവ്യേ നിവിഷ്വേഷ്യ പാണ്ഡവേഷു മഹാത്മസു
 പ്രേഷിതോ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ സമീപം മധ്യസുദനഃ
 ശമം പ്രതി മഹാവാഹോ ഹിതാർഥം സർവദേഹിനാം
 6 സ ഗത്വാ ഹാസ്തിനപുരം ധൃതരാഷ്ട്രം സമേത്യ ച
 ഉക്തവാൻ വചനം തഥ്യം ഹിതം ചൈവ വിശേഷതഃ
 ന ച തത് കൃതവാൻ രാജാ യഥാഖ്യാതം ഹി തേ പുരാ
 7 അനവാപ്യ ശമം തത്ര കൃഷ്ണഃ പുരുഷസത്തമഃ
 ആഗച്ഛത മഹാബാഹുർ ഉപപ്ലവ്യം ജനാധിപ
 8 തതഃ പ്രത്യാഗതഃ കൃഷ്ണോ ധാർത്തരാഷ്ട്ര വിസർജിതഃ
 അക്രിയായാം നരവ്യാപ്രേ പാണ്ഡവാൻ ഇദം അബ്രവീത്
 9 ന കർവന്തി വചോ മഹ്യം കുരവഃ കാലചോദിതാഃ
 നിർഗച്ഛധ്യം പാണ്ഡവേയാഃ പുഷ്യേണ സഹിതാ മയാ
 10 തതോ വിഭജ്യമാനേഷു ബലേഷു ബലിനാം വരഃ
 പ്രോവാച ഭ്രാതരം കൃഷ്ണം രൗഹിണേയോ മഹാമനാഃ
 11 തേഷാം അപി മഹാബാഹോ സാഹായ്യം മധ്യസുദന
 ക്രിയതാം ഇതി തത് കൃഷ്ണോ നാസ്യ ചക്രേ വചസ് തദാ
 12 തതോ മന്യുപരീതാത്മാ ജഗാമ യദുനന്ദനഃ
 തീർഥയാത്രാം ഹലധരഃ സരസ്വത്യാം മഹായശാഃ
 മൈത്രേ നക്ഷത്രയോഗേ സു സഹിതഃ സർവയാദവൈഃ
 13 ആശ്രയാം ആസ ഭോജസ് തു ദുര്യോദ്നനം അരിന്ദമഃ
 യുധാനേന സഹിതോ വാസുദേവസ് തു പാണ്ഡവാൻ
 14 രൗഹിണേയേ ഗതേ ശുരേ പുഷ്യേണ മധ്യസുദനഃ

പാണ്ഡവേയാൻ പുരസ്കൃത്യ യയാവ് അഭിമുഖഃ കുരൂൻ
 15 ഗച്ഛൻ ഏവ പഥിസ്ഥസ് തു രാമഃ പ്രേഷ്യാൻ ഉവാച ഹാ
 സംഭാരാസം തീർഥയാത്രായാം സാർവ്വോപകരണാനി ച
 ആനയധ്വം ദ്വാരകായാ അഗ്നീൻ വൈ യാജകാംസ് തഥാ
 16 സുവർണം രജതം ചൈവ ധേനുർ വാസാംസി വാജിനഃ
 കഞ്ജരാംഗ് ച രഥാംഗ് ചൈവ ഖരോഷ്ടം വാഹനാനി ച
 ക്ഷിപ്രം ആനീയതാം സർവം തീർഥഹേതോഃ പരിച്ഛദം
 17 പ്രതിസ്രോതഃ സരസ്വത്യാ ഗഹധ്വം ശിലേഗാമിനഃ
 ഋഗ്വിജസ് ചാനയധ്വം വൈ ശതശശ് ച ദ്വിജർഷഭൻ
 18 ഏവം സന്ദിശ്യ തു പ്രേഷ്യാൻ ബലദേവോ മഹാബലഃ
 തീർഥയാത്രാം യയൗ രാജൻ കുരൂണാം വൈശസേ തദാ
 സരസ്വതീം പ്രതിസ്രോതഃ സമുദ്രാദ് അഭിജഗ്മിവാൻ
 19 ഋഗ്വിഗ്ഭിശ് ച സുഹൃദ്ഭിശ് ച തഥാനന്ത്യർ ദ്വിജസത്തമൈഃ
 രഥഗർഭൈസ് തഥാശ്വൈശ് ച പ്രേഷ്യൈശ് ച ഭരതർഷഭ
 ഗോഖരോഷ്ട പ്രയുക്തൈശ് ച യാനൈശ് ച ബഹുഭിർ വൃതഃ
 20 ശ്രാന്താനാം ക്ലാന്തവപുഷാം ശീശൂനാം വിപുലായുഷാം
 താനി യാനാനി ദേശേഷു പ്രതീക്ഷ്യന്തേ സു ഭാരത
 ബുഭുക്ഷിതാനാം അർഥായ ക്ലേ പ്ലം അന്നം സമന്തതഃ
 21 യോ യോ യത്ര ദ്വിജോ ഭോജുഃ കാമം കാമയതേ തദാ
 തസ്യ തസ്യ തു തന്ത്രൈവം ഉപജഹ്രൂസ് തദാ നൃപ
 22 തത്ര സ്ഥിതാ നരാ രാജൻ രൗഹിണേയസ്യ ശാസനാത്
 ഭക്ഷ്യപേയസ്യ കർവന്തി രാശീംസ് തത്ര സമന്തതഃ
 23 വാസാംസി ച മഹാർഹാണി പര്യങ്കാസ്തരണാനി ച
 പുജാർഥം തത്ര ക്ലേ പ്ലാനി വിപ്രാണാം സുഖം ഇച്ഛതാം
 24 യത്ര യഃ സ്വപതേ വിപ്രഃ ക്ഷത്രിയോ വാപി ഭാരത
 തത്ര തത്ര തു തസ്യൈവ സർവം ക്ലേ പ്ലം അദൃശ്യത
 25 യഥാസുഖം ജനഃ സർവസ് തിഷ്ടതേ യാതി വാ തദാ
 യാതു കാമസ്യ യാനാനി പാനാനി തൃഷിതസ്യ ച
 26 ബുഭുക്ഷിതസ്യ ചാനാനി സ്വാദുനി ഭരതർഷഭ
 ഉപജഹ്രൂർ നരാസ് തത്ര വസ്താഞ്യ് ആഭരണാനി ച
 27 സ പന്ഥാഃ പ്രബഭൗ രാജൻ സർവസ്യൈവ സുഖാവഹഃ
 സ്വർഗോപമസ് തദാ വീര നരാണാം തത്ര ഗച്ഛതാം
 28 നിത്യപ്രമുദിതോപേതഃ സ്വാദു ഭക്ഷഃ ശുഭാമ്പിതഃ

വിപണ്യാപണ പണ്യാനാം നാനാജനശതൈർ വൃതഃ
 നാനാദ്രുമലതോപേതോ നാനാരത്നവിഭൂഷിതഃ
 29 തതോ മഹാത്മാ നിയമേ സ്ഥിതാത്മാഃ പുണ്യേഷു തീർഥേഷു വസൂനി രാജൻ
 ദദൗ ദ്വിജേഭ്യഃ കൃതദക്ഷിണാശ് ച; യദുപ്രവീരോ ഹലദൃത് പ്രതിതഃ
 30 ദോഗ്ദ്രീശ് ച ധേനുശ് ച സഹസ്രശോ വൈ; സുവാസസഃ കാഞ്ചനബദ്ധശൃം
 ഗീഃ

ഹയാംശ് ച നാനാവിധ ദേശജാതാൻ; യാനാനി ദാസീശ് ച തഥാ ദ്വിജേഭ്യഃ
 31 രത്നാനി മുക്താമണിവിദ്രുമം ച; ശൃംഗീ സുവർണം രജതം ച ശുഭ്രം
 അയോ മയം താമ്രമയം ച ഭാണധഃ; ദദൗ ദ്വിജാതിപ്രവരേഷു രാമഃ
 32 ഏവം സ വിത്തം പ്രദദൗ മഹാത്മാഃ; സരസ്വതീ തീർഥവരേഷു ഭൂരി
 യയൗ ക്രമേണാപ്രതിമ പ്രഭാവസ്; തതഃ കരുക്ഷേത്രം ഉദാരവൃത്തഃ

33 [ജ്]

സാരസ്വതാനാം തീർഥാനാം ഗുണോത്പത്തിം വദസ്വ മേ
 ഫലം ച ദ്വിപദാം ശ്രേഷ്ഠ കർമ്മ നിർവൃത്തിം ഏവ ച
 34 യഥാക്രമം ച ഭഗവംസ് തീർഥാനാം അനുപൂർവശഃ
 ബ്രഹ്മൻ ബ്രഹ്മവിദാം ശ്രേഷ്ഠ പരം കൗജുഹലം ഹി മേ

35 [വൈ]

തീർഥാനാം വിസ്തരം രാജൻ ഗുണോത്പത്തിം ച സർവശഃ
 മയോച്യമാനാം ശൃണു വൈ പുണ്യാം രാജേന്ദ്ര കൃത്യശഃ
 36 പൂർവം മഹാരാജ യദുപ്രവീരഃ; ഋത്വിക് സുഹൃദ് വിപ്ര ഗണൈശ് ച സാർധം
 പുണ്യം പ്രഭാസം സമുപാജഗാമഃ; യത്രോഡു രാഡ് യക്ഷുണാ ക്ലീശ്യമാനഃ
 37 വിമുക്തശാപഃ പുനർ ആപ്യ തേജഃ; സർവം ജഗദ് ഭാസയതേ നരേന്ദ്ര
 ഏവം തു തീർഥപ്രവരം പൃഥിവ്യാഃ; പ്രഭാസനാത് തസ്യ തതഃ പ്രഭാസഃ

38 [ജ്]

കിമർഥം ഭഗവാൻ സോമോ യക്ഷുണാ സമഗൃഹ്യത
 കഥം ച തീർഥപ്രവരേ തസ്മിംശ് ചന്ദ്രോ നൃമജ്ജത
 39 കഥം ആപ്സത്യ തസ്മിംശ് തു പുനർ ആപ്യായിതഃ ശശീ
 ഏതൻ മേ സർവം ആചക്ഷ്യ വിസ്തരേണ മഹാമുനേ

40 [വൈ]

ദക്ഷസ്യ തനയാ യാസ് താഃ പ്രാദുരാസൻ വിശാം പതേ
 സ സപ്ത വിംശതിം കന്യാ ദക്ഷഃ സോമായ വൈ ദദൗ
 41 നക്ഷത്രയോഗനിരതാഃ സംഖ്യാനാർഥം ച ഭാരത
 പത്ന്യോ വൈ തസ്യ രാജേന്ദ്ര സോമസ്യ ശുഭലക്ഷണാഃ

42 താസ് തു സർവാ വിശാലാക്ഷേയാ രൂപേണാപ്രതിമാ ഭൂവി
 അത്യരിച്യത താസാം തു രോഹിണീ രൂപസമ്പദാ
 43 തതസ് തസ്യാം സ ഭഗവാൻ പ്രീതിം ചക്രേ നിശാകരഃ
 സാസ്യ ഹൃദ്യ ബഭ്രുവാദ്യ തസ്നാത് താം ബുഭുജേ സദാ
 44 പുരാ ഹി സോമോ രാജേന്ദ്ര രോഹിണ്യാം അവസച് ചിരം
 തതോ ിസ്യ കപിതാന്ത് ആസൻ നക്ഷത്രാണി മഹാത്മനഃ
 45 താ ഗത്യാ പിതരം പ്രാഹുഃ പ്രജാപതിം അതന്ദ്രിതാഃ
 സോമോ വസതി നാസ്നാസു രോഹിണീം ഭജതേ സദാ
 46 താ വയം സഹിതാഃ സർവാസ് ത്വത്സകാശേ പ്രജേശ്വര
 വത്സ്യമോ നിയതാഹാരാസ് തപശ്ചരണതത്പരാഃ
 47 ശ്രുത്യാ താസാം തു വചനം ദക്ഷഃ സോമം അഥാബ്രവീത്
 സമം വർതസ്യ ഭാര്യാസു മാ ത്യാധർമോ മഹാൻ സൃശേത്
 48 താഗ് ച സർവാബ്രവീദ് ദക്ഷോ ഗച്ഛധ്യാം സോമം അന്തികാത്
 സമം വത്സ്യതി സർവാസു ചന്ദ്രമാ മമ ശാസനാത്
 49 വിസൃഷ്ടാസ് താസ് തദാ ജഗ്മുഃ ശീതാംശുഭവനം തദാ
 തഥാപി സോമോ ഭഗവാൻ പുനർ ഏവ മഹീപതേ
 രോഹിണീം നിവസത്യ ഏവ പ്രിയമാണോ മുഹൂർ മുഹൂഃ
 50 തതസ് താഃ സഹിതാഃ സർവാ ഭൂയഃ പിതരം അബ്രവൻ
 തവ ശുശ്രൂഷണേ യുക്താ വത്സ്യമോ ഹി തവാശ്രമേ
 സോമോ വസതി നാസ്നാസു നാകരോദ് വചനം തവ
 51 താസാം തദ് വചനം ശ്രുത്യാ ദക്ഷഃ സോമം അഥാബ്രവീത്
 സമം വർതസ്യ ഭാര്യാസു മാ ത്യാം ശസ്ത്രേ വിരോചന
 52 അനാദൃത്യ തു തദ് വാക്യം ദക്ഷസ്യ ഭഗവാഞ് ശശീ
 രോഹിണ്യാ സാർധം അവസത് തതസ് താഃ കപിതാഃ പുനഃ
 53 ഗത്യാ ച പിതരം പ്രാഹുഃ പ്രണമ്യ ശിരസാ തദാ
 സോമോ വസതി നാസ്നാസു തസ്നാൻ നഃ ശരണം ഭവ
 54 രോഹിണ്യാം ഏവ ഭഗവാൻ സദാ വസതി ചന്ദ്രമാഃ
 തസ്നാൻ നസ് ത്രാഹി സർവാ വൈ യഥാ നഃ സോമ ആവിശേത്
 55 തച് ശ്രുത്യാ ഭഗവാൻ ക്രുദ്ധോ യക്ഷ്യാണം പൃഥിവീപതേ
 സസർവ രോഷാത് സോമായ സ ചോദ്ധ്യ പതിം ആവിശത്
 56 സ യക്ഷ്യാണാഭിഭൂതാത്മാക്ഷീയതാഹർ അഹഃ ശശീ
 യതം ചാപ്യ് അകരോദ് രാജൻ മോക്ഷാർഥം തസ്യ യക്ഷ്യാണഃ
 57 ഇഷ്ടേഷ്ടിഭിർ മഹാരാജ വിവിധാഭിർ നിശാകരഃ

ന ചാമുച്യത ശാപാദ് വൈ ക്ഷയം ചൈവാഭ്യഗച്ഛത
 58 ക്ഷീയമാണേ തതഃ സോമേ ഓഷധ്യോ ന പ്രജജ്ഞിരേ
 നിരാസ്വാദ രസാഃ സർവാ ഹതവീര്യാശ് ച സർവശഃ
 59 ഓഷധീനാം ക്ഷയേ ജാതേ പ്രാണിനാം അപി സങ്ക്ഷയഃ
 കൃശാശ് ചാസൻ പ്രജാഃ സർവാഃ ക്ഷീയമാണേ നിശാകരേ
 60 തതോ ദേവാഃ സമാഗമ്യ സോമം ഊച്വർ മഹീപതേ
 കിം ഇദം ഭവതോ രൂപം ഇന്ദ്രശം ന പ്രകാശതേ
 61 കാരണം ബ്രൂഹി നഃ സർവം യേനേദം തേ മഹദ് ഭയം
 ശ്രുത്വാ തു വചനം ത്വന്തോ വിധാസ്യാമസ് തതോ വയം
 62 ഏവം ഉക്തഃ പ്രത്യവാച സർവാംസ് താഞ് ശശലക്ഷണഃ
 ശാപം ച കാരണം ചൈവ യക്ഷ്യാണം ച തഥാത്മനഃ
 63 ദേവാസ് തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ഗത്വാ ദക്ഷം അഥാബ്രുവൻ
 പ്രസീദ ഭഗവൻ സോമേ ശാപശ് ചൈഷ നിവർത്യതാം
 64 അസൗ ഹി ചന്ദ്രമാഃ ക്ഷിണഃ കിം ചിച് ഛേദേഷോ ഹി ലക്ഷ്യതേ
 ക്ഷയാച് ചൈവാസ്യ ദേവേശ പ്രജാശ് ചാപി ഗതാഃ ക്ഷയം
 65 വീര്യദ് ഓഷധയശ് ചൈവ ബീജാനി വിവിധാനി ച
 തഥാ വയം ലോകഗുരോ പ്രസാദം കർതും അർഹസി
 66 ഏവം ഉക്തസ് തദാ ചിന്ത്യ പ്രാഹ വാക്യം പ്രജാപതിഃ
 നൈതച് ഛക്യം മമ വചോ വ്യാവർതയിതും അന്യഥാ
 ഹേതുനാ തു മഹാഭാഗാ നിവർതിഷ്യതി കേന ചിത്
 67 സമം വർതതു സർവാസു ശശീ ഭാര്യാസു നിത്യശഃ
 സരസ്വത്യാ വരേ തീർഥേ ഉന്മജ്ജന്ത് ശശലക്ഷണഃ
 പുനർ വർധിഷ്യതേ ദേവാസ് തദ് വൈ സത്യം വചോ മമ
 68 മാസാർധം ച ക്ഷയം സോമോ നിത്യം ഏവ ഗമിഷ്യതി
 മാസാർധം ച തദാ വൃദ്ധിം സത്യം ഏതദ് വചോ മമ
 69 സരസ്വതീം തതഃ സോമോ ജഗാമ ജ്വഷിശാസനാത്
 പ്രഭാസം പരമം തീർഥം സരസ്വത്യാ ജഗാമ ഹ
 70 അമാവാസ്യാം മഹാതേജാസ് തത്രോന്മജ്ജൻ മഹാദ്യുതിഃ
 ലോകാൻ പ്രഭാസയാം ആസ ശീതാംശ്രുത്വം അവാപ ച
 71 ദേവാശ് ച സർവേ രാജേന്ദ്ര പ്രഭാസം പ്രാപ്യ പുഷ്പലം
 സോമേന സഹിതാ ഭൂത്വാ ദക്ഷസ്യ പ്രമുഖേ ിഭവൻ
 72 തതഃ പ്രജാപതിഃ സർവാ വിസസർജാഥ ദേവതാഃ
 സോമം ച ഭഗവാൻ പ്രീതോ ഭൂയോ വചനം അബ്രുവീത്

73 മാവമംസമാഃ സ്ത്രീയഃ പുത്ര മാ ച വിപ്രാൻ കദാ ചന
 ഗച്ഛ യുക്തസദാ ഭൂത്യാ കൃത വൈ ശാസനം മമ
 74 സ വിസൃഷ്ടോ മഹാരാജ ജഗാമാഥ സ്വം ആലയം
 പ്രജാസ് ച മുദിതാ ഭൂത്യാ ഭോജനേ ച യഥാ പുരാ
 75 ഏതത് തേ സർവം ആഖ്യാതം യഥാ ശപ്തോ നിശാകരഃ
 പ്രഭാസം ച യഥാ തീർഥം തീർഥാനാം പ്രവരം ഹ്യ് അഭൂത്
 76 അമാവാസ്യാം മഹാരാജ നിത്യശഃ ശശലക്ഷണഃ
 സ്താത്യാ ഹ്യ് ആപ്യായതേ ശ്രീമാൻ പ്രഭാസേ തീർഥ ഉത്തമേ
 77 അതശ് ചൈനം പ്രജാനന്തി പ്രഭാസം ഇതി ഭൂമിപ
 പ്രഭാം ഹി പരമാം ലേഭേ തസ്മിൻ ഉന്മജ്ജ്യ ചന്ദ്രമാഃ
 78 തതസ് തു ചമസോദ്ഭേദം അച്യുതസ് ത്വ് അഗമദ് ബലി
 ചമസോദ്ഭേദ ഇത്യ ഏവം യം ജനാഃ കഥയന്ത്യ് ഉത
 79 തത്ര ദത്ത്യാ ച ദാനാനി വിശിഷ്ടാനി ഹലായുധഃ
 ഉഷിത്യാ രജനീം ഏകാം സ്താത്യാ ച വിധിവത് തദാ
 80 ഉദപാനം അഥാഗച്ഛത് ത്വരാവാൻ കേശവാഗ്രജഃ
 ആദ്യം സ്വസ്ത്യയനം ചൈവ തത്രാവാപ്യ മഹത് ഫലം
 81 സ്തിഗ്ധത്യാദ് ഓഷധീനാം ച ഭൂമേശ് ച ജനമേജയ
 ജാനന്തി സിദ്ധാ രാജേന്ദ്ര നഷ്ടാം അപി സരസ്വതീം

അധ്യായം 35

1 [വൈ]

തസ്നാൻ നദീ ഗതം ചാപി ഉദപാനം യശസ്വിനഃ

ത്രീതസ്യ ച മഹാരാജ ജഗാമാമ ഹലായുധഃ

2 തത്ര ദത്ത്യാ ബഹുദ്രവ്യം പൂജയിത്യാ തഥാ ദ്വിജാൻ

ഉപസൃശ്യ ച തരൈവ പ്രഹൃഷ്ടോ മുസലായുധഃ

3 തത്ര ധർമ്മപരോ ഹ്യ് ആസീത് ത്രിതഃ സ സുമഹാതപാഃ

കൂപേ ച വസതാ തേന സോമഃ പീതോ മഹാത്മനാ

4 തത്ര ചൈനം സമൃത്യജ്യ ഭ്രാതരൗ ജഗതൂർ ഗൃഹാൻ

തതസ് തൗ വൈ ശശാപാഥ ത്രീതോ ബ്രാഹ്മണസത്ത്മഃ

5 [ജ]

ഉദപാനം കഥം ബ്രഹ്മൻ കഥം ച സുമഹാതപാഃ

പതിതഃ കിം ച സന്ത്യക്തോ ഭ്രാതൃഭ്യോ ദ്വിജസത്ത്മഃ

6 കൂപേ കഥം ച ഹിത്യൈനം ഭ്രാതരൗ ജഗതൂർ ഗൃഹാൻ

ഏതദ് ആചക്ഷ്യ മേ ബ്രഹ്മൻ യദി ശ്രാവ്യം ഹി മന്യസേ

7 [വൈ]

ആസൻ പൂർവയുഗേ രാജൻ മൂനയോ ഭ്രാതരസ് ത്രയഃ

ഏകതസ് ച ദ്വിതസ് ചൈവ ത്രിതസ് ചാദിത്യസംനിഭാഃ

8 സർവേ പ്രജാപതിസമാഃ പ്രജാവന്തസ് തമൈവ ച

ബ്രഹ്മലോകജിതഃ സർവേ തപസാ ബ്രഹ്മവാദിനഃ

9 തേഷാം തു തപസാ പ്രീതോ നിയമേന ദമേന ച

അഭവദ് ഗൗതമോ നിത്യം പിതാ ധർമ്മരതഃ സദാ

10 സ തു ദീർഘേണ കാലേന തേഷാം പ്രീതിം അവാപ്യ ച

ജഗാമ ഭഗവാൻ സ്ഥാനം അനുരൂപം ഇവാത്മനഃ

11 രാജാനസ് തസ്യ യേ പൂർവേ യാജ്യാ ഹ്യ് ആസൻ മഹാത്മനഃ

തേ സർവേ സ്വർഗതേ തസ്തിംസ് തസ്യ പുത്രാൻ അപൂജയൻ

12 തേഷാം തു കർമ്മണാ രാജംസ് തമൈവായ്യയന്നേന ച

ത്രിതഃ സ ശ്രേഷ്ഠതാം പ്രാപ യമൈവാസ്യ പിതാ തഥാ

13 തം സ്യ സർവേ മഹാഭാഗാ മൂനയഃ പുണ്യലക്ഷണാഃ

അപൂജയൻ മഹാഭാഗം തഥാ വിദ്വത്തയൈവ തു

14 കദാചിദ് ധി തതോ രാജൻ ഭ്രാതരാവ് ഏകത ദ്വിതൗ

യജ്ഞാർഥം ചക്രതൂസ് ചിത്തം ധനാർഥം ച വിശേഷതഃ

15 തയോസ് ചിന്താ സമഭവത് ത്രിതം ഗൃഹ്യ പരന്തപ

യാജ്ഞാൻ സർവാൻ ഉപാദായ പ്രതിഗൃഹ്യ പശൂസ് തതഃ
 16 സോമം പാണ്ഡ്യമഹേ ഹൃഷ്ടഃ പ്രാപ്യ യജ്ഞം മഹാഫലം
 ചക്രശ് ചൈവ മഹാരാജ ഭ്രാതരസ് ത്രയ ഏവ ഹ
 17 തഥാ തു തേ പരിക്രമ്യ യാജ്ഞാൻ സർവാൻ പശൂൻ പ്രതി
 യാജയിത്യാ തതോ യാജ്ഞാൽ ലബ്ധ്യാ ച സുബഹുൻ പശൂൻ
 18 യാജ്ഞേന കർമ്മണാ തേന പ്രതിഗൃഹ്യ വിധാനതഃ
 പ്രാചീം ദിശം മഹാത്മാന ആജ്യമുസ് തേ മഹർഷയഃ
 19 ത്രിതസ് തേഷാം മഹാരാജ പുരസ്താദ് യാതി ഹൃഷ്ടവത്
 ഏകതശ് ച ദ്വിതശ് ചൈവ പൃഷ്ഠതഃ കാലയൻ പശൂൻ
 20 തയോശ് ചിന്താ സമഭവദ് ദൃഷ്ട്യാ പശുഗണം മഹത്
 കഥം ന സ്യൂർ ഇമാ ഗാവ ആവാദ്യാം വൈ വിനാ ത്രിതം
 21 താവ് അന്യോന്യം സമാഭാഷ്യ ഏകതശ് ച ദ്വിതശ് ച ഹ
 യദ് ഉഃചതുർ മിഥഃ പാപൗ തൻ നിബോധ ജനേശ്വര
 22 ത്രിതോ യജേന്ഷ്യ കുശലസ് ത്രിതോ വേദേഷു നിഷ്ഠിതഃ
 അന്യാസ് ത്രിതോ ബഹുതരാ ഗാവഃ സമുപലപ്സ്യതേ
 23 തദ് ആവാം സഹിതൗ ഭൂത്യാ ഗഃ പ്രകാല്യ വ്രജാവഹേ
 ത്രിതോ ഫപി ഗഹതാം കാമം ആവാദ്യാം വൈ വിനാകൃതഃ
 24 തേഷാം ആഗച്ഛതാം രാത്രൗ പഥി സ്ഥാനേ വൃകോ ദിവേത്
 തഥാ കൂപേ ഫവിദൂരേ ഫഭൂത് സരസ്വത്യാസ് തഭേ മഹാൻ
 25 അഥ ത്രിതോ വൃകം ദൃഷ്ട്യാ പഥി തിഷ്ഠന്തം അഗ്രതഃ
 തദ്ഭയോദ് അപസർപൻ വൈ തസ്മിൻ കൂപേ പപാത ഹ
 അഗായേ സുമഹാഘോരേ സർവഭൂതഭയങ്കരേ
 26 ത്രിതസ് തതോ മഹാഭാഗഃ കൂപസ്ഥോ മുനിസന്തമഃ
 ആർതനാദം തതശ് ചക്രേ തൗ തു ശുശ്രൂവതുർ മുനീ
 27 തം ജ്ഞാത്യാ പതിതം കൂപേ ഭ്രാതരാവ് ഏകത ദ്വിതൗ
 വൃകത്രാസാ ച ലോഭാച് ച സമുത്സൃജ്യ പ്രജഗതഃ
 28 ഭ്രാതൃദ്യാം പശുലബ്ധ്യാദ്യാം ഉത്സൃഷ്ടഃ സ മഹാതപഃ
 ഉദപാനേ മഹാരാജ നിർജലേ പാണ്ഡുസംവൃതേ
 29 ത്രിത ആത്മാനം ആലക്ഷ്യ കൂപേ വീരത് തൃണാവൃതേ
 നിമഗ്നം ഭരതശ്രേഷ്ഠ പാപകൃൻ നരകേ യഥാ
 30 ബുദ്ധ്യാ ഹ്യ് അഗണയത് പ്രാജേന്താ മൃത്യോർ ഭീതോ ഹ്യ് അസോമപഃ
 സോമഃ കഥം ന പാതവ്യ ഇഹസേഥന മയാ ഭവേത്
 31 സ ഏവം അന്തസഞ്ചിന്ത്യ തസ്മിൻ കൂപേ മഹാതപഃ

ദദർശ വീര്യം തത്ര ലംബമാനാം യദൃച്ഛയാ
32 പാംസുഗ്രന്യേ തതഃ കൂപേ വിചിന്ത്യ സലിലം മുനിഃ
അഗ്നിൻ സങ്കൽപയാം ആസ ഹോത്രേ ചാത്മാനം ഏവ ച
33 തതസ് താം വീര്യം സോമം സങ്കൽപ്യ സുമഹാതപാഃ
ഋച്യോ യജ്ഞം സാമാനി മനസാ ചിന്തയൻ മുനിഃ
ഗ്രാഹാണഃ ശർകരാഃ കൃത്വാ പ്രചക്രേ ിഷവം നൃപ
34 ആജ്യം ച സലിലം ചക്രേ ഭാഗാംഗ് ച ത്രിദിവൗകസാം
സോമസ്യാഭിഷവം കൃത്വാ ചകാര തുമുലം ധ്വനിം
35 സ ചാവിശദ് ദിവം രാജൻ സ്വരഃ ശൈക്ഷസ് ത്രിതസ്യ വൈ
സമവാപ ച തം യജ്ഞം യഥോക്തം ബ്രഹ്മവാദിഭിഃ
36 വർതമാനേ തഥാ യജ്ഞേ ത്രിതസ്യ സുമഹാത്മനഃ
ആവിഗം ത്രിദിവം സർവം കാരണം ച ന ബുധ്യതേ
37 തതഃ സുമുഖം ശബ്ദം ശുക്രാവാഥ ബൃഹസ്പതിഃ
ശ്രുത്വാ ചൈവാബ്രവീദ് ദേവാൻ സർവാൻ ദേവപുരോഹിതഃ
38 ത്രിതസ്യ വർതതേ യജ്ഞസ് തത്ര ഗച്ഛാമഹേ സുരാഃ
സ ഹി ക്രുദ്ധഃ സൃജേദ് അന്യാൻ ദേവാൻ അപി മഹാതപാഃ
39 തച് ശ്രുത്വാ വചനം തസ്യ സഹിതഃ സർവദേവതാഃ
പ്രയയുസ് തത്ര യത്രാസൗ ത്രിത യജ്ഞഃ പ്രവർതതേ
40 തേ തത്ര ഗത്വാ വിഭുധാസ് തം കൂപം യത്ര സ ത്രിതഃ
ദദ്രുസ് തം മഹാത്മാനം ദീഷ്ണിതം യജ്ഞകർമ്മസു
41 ദൃഷ്ട്വാ ചൈനം മഹാത്മാനം ശ്രീയാ പരമയാ യുതം
ഊച്യസ് ചാഥ മഹാഭാഗം പ്രാപ്താ ഭാഗാർഥിനോ വയം
42 അഥാബ്രവീദ് ജ്ഞിർ ദേവാൻ പശ്യധ്വം മാം ദിവൗകസഃ
അസ്മിൻ പ്രതിഭയേ കൂപേ നിമഗ്നം നഷ്ടചേതസം
43 തതസ് ത്രിതോ മഹാരാജ ഭാഗാംഗ് തേഷാം യഥാവിധി
മന്ത്രയുക്താൻ സമദദാത് തേ ച പ്രിതാസ് തദാഭവൻ
44 തതോ യഥാവിധി പ്രാപ്താൻ ഭാഗാൻ പ്രാപ്യ ദിവൗകസഃ
പ്രീതാത്മാനോ ദദുസ് തസ്മൈ വരാൻ യാൻ മനസേച്ഛതി
45 സ തു വദ്യേ വരം ദേവാംസ് ത്രാതും അർഹഥ മാം ഇതഃ
യഗ് ചേഹോപസ്യശേത് കൂപേ സ സോമപ ഗതിം ലഭേത്
46 തത്ര ചോർമിമതീ രാജന് ഉത്പപാത സരസ്വതി
തയോത്ക്ഷിപ്തസ് ത്രിതസ് തസ്മൗ പൂജയംസ് ത്രിദിവൗകസഃ
47 തഥേതി ചോക്ത്വാ വിബുധാ ജഗ്മു രാജൻ യഥാഗതം

ത്രിതൽ ചാപ്യ് അഗമത് പ്രിതഃ സ്വം ഏവ നിലയം തദാ
 48 ക്രുദ്ധഃ സ തു സമാസാര്യ താവ് ജുഷീ ദ്രാതരൗ തദാ
 ഉവാച പരഷം വാക്യം ശശാപ ച മഹാതപാഃ
 49 പശുലുണ്ണൗ യുവാം യസ്മാൻ മാം ഉത്സൃജ്യ പ്രധാവിതൗ
 തസ്മാദ് രൂപേണ തേഷാം വൈ ദംഷ്ട്രിണ്ണാം അഭിതൽ ചരൗ
 50 ഭവിതാരൗ മയാ ശപ്തൗ പാപേനാനേന കർമ്മണാ
 പ്രസവൽ ചൈവ യുവയോർ ഗോലാംഗുലർഷ്ട്വ വാനരാഃ
 51 ഇത്യ് ഉഷേത തു തദാ തേന ക്ഷണാദ് ഏവ വിശാം പതേ
 തഥാ ഭൂതാവ് അദൃശ്യേതാം വചനാത് സത്യവാദിനഃ
 52 തത്രാപ്യ് അമിതവിക്രാന്തഃ സൃഷ്ട്യാ തോയം ഹലായുധഃ
 ദന്ത്യാ ച വിവിധാൻ ദായാൻ പൂജയിത്യാ ച വൈ ദ്വിജാൻ
 53 ഉദപാനം ച തം ദൃഷ്ട്യാ പ്രശസ്യ ച പുനഃ പുനഃ
 നദീ ഗതം അദീനാത്മാ പ്രാപ്തോ വിനശനം തദാ

അധ്യായം 36

1 [വൈ]

തതോ വിനശനം രാജന് ആജഗാമ ഹലായുധഃ
ശുഭ്രാഭീരാൻ പ്രതി ദേഷാദ് യത്ര നഷ്ടാ സരസ്വതീ
2 യസ്മാത് സാ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ദേഷാൻ നഷ്ടാ സരസ്വതീ
തസ്മാത് തദ് ജഷയോ നിത്യം പ്രാഹുർ വിനശനേതി ഹ
3 തച് ചാപ്യ ഉപസ്യത്യ ബലഃ സരസ്വത്യാം മഹാബലഃ
സുഭ്രമീകം തതോ ഴ്ശ്ചാത് സരസ്വത്യാസ് തഢേ വരേ
4 തത്ര ചാപ്സരസഃ ശുഭ്രാ നിത്യകാലം അതന്ദ്രിതാഃ
ക്രിഡാഭീർ വിമലാഭീശ് ച ക്രീഡന്തി വിമലാനനാഃ
5 തത്ര ദേവാഃ സഗന്ധർവാ മാസി മാസി ജനേശ്വര
അഭിഗച്ഛന്തി തത് തീർഥം പുണ്യം ബ്രാഹ്മണ സേവിതം
6 തത്രാദൃശ്യന്ത ഗന്ധർവാസ് തഥൈവാപ്സരസാം ഗണാഃ
സമേത്യ സഹിതാ രാജൻ യഥാ പ്രാപ്തം യഥാസുഖം
7 തത്ര മോദന്തി ദേവാശ് ച പിതരശ് ച സവീര്യഃ
പുണ്യൈഃ പുഷ്പൈഃ സദാ ദിവൈഃ കീര്യമാണാഃ പുനഃ പുനഃ
8 ആക്രിഡഭ്രമിഃ സാ രാജംസ് താസാം അപ്സരസാം ശുഭ്രാ
സുഭ്രമീകേതി വിഖ്യാതാ സരസ്വത്യാസ് തഢേ വരേ
9 തത്ര സ്താത്യാ ച ദത്ത്യാ ച വസു വിപ്രേഷു മാധവഃ
ശ്രുത്യാ ഗീതാം ച തദ് ദിവ്യം വാദിത്രാണാം ച നിഃസ്വനം
10 ഛായാശ് ച വിപുലാ ദൃഷ്ട്യാ ദേവഗന്ധർവരക്ഷസാം
ഗന്ധർവാണാം തതസ് തീർഥം ആഗച്ഛദ് രോഹിണീ സുതഃ
11 വിശ്വാവസുശുഖാസ് തത്ര ഗന്ധർവാസ് തപസാനിതാഃ
നൃത്തവാദിത്രഗീതം ച കുർവന്തി സുമനോരമം
12 തത്ര ദത്ത്യാ ഹലയരോ വിപ്രേഷ്യോ വിവിധം വസു
അജാവികം ഗോഖരോഷ്ടം സുവർണം രജതം തഥാ
13 ഭോജയിത്യാ ദ്വിജാൻ കാമൈഃ സന്തർപ്യ ച മഹാധനൈഃ
പ്രയയൗ സഹിതോ വിപ്രൈഃ സ്തുതമാനശ് ച മാധവഃ
14 തസ്മാദ് ഗന്ധർവതീർഥാച് ച മഹാബാഹുർ അരിന്ദമഃ
ഗർഗ സ്രോതോ മഹാതീർഥം ആജഗാമൈക കണ്ഡലീ
15 യത്ര ഗർഗേണ വൃദ്ധേന തപസാ ഭാവിതാത്മനാ
കാലജ്ഞാനഗതിശ് ചൈവ ജ്യോതിഷാം ച വ്യതിക്രമഃ
16 ഉത്പാതാ ദാരുണാശ് ചൈവ ശുഭ്രാശ് ച ജനമേജയ

സരസ്വതയാഃ ശുഭേ തീർഥേ വിഹിതാ വൈ മഹാത്മനാ
 തസ്യ നാസ്താ ച തത് തീർഥം ഗർഭ സ്ത്രോത ഇതി സ്മൃതം
 17 തത്ര ഗർഭ മഹാഭാഗം ഋഷയഃ സുവ്രതാ നൃപ
 ഉപാസാം ചക്രിരേ നിത്യം കാലജ്ഞാനം പ്രതി പ്രഭോ
 18 തത്ര ഗത്വാ മഹാരാജ ബലഃ ശ്വേതാനലേപനഃ
 വിധിവദ് ധി ധനം ദത്തവാ മുനീനാം ഭാവിതാത്മനാം
 19 ഉച്ചാവചാംസ് തഥാ ഭക്ഷ്യാൻ ദ്വിജേഭ്യോ വിപ്രായ സഃ
 നീലവാസാസ് തതോ ഫഗച്ഛച് ഛരംഖതീർഥം മഹായശഃ
 20 തത്രാപശ്യൻ മഹാശംഖം മഹാമേഠം ഇവോച്ഛിതം
 ശ്വേതപർവത സങ്കാശം ഋഷിസംഘൈർ നിഷേവിതം
 സരസ്വതയാസ് തദേ ജാതം നഗം താലധ്യജോ ബലി
 21 യക്ഷാ വിദ്യാധരാശ് ചൈവ രാക്ഷസാശ് ചാമിതൗജസഃ
 പിശാചാശ് ചാമിതബലാ യത്ര സിദ്ധാഃ സഹസ്രശഃ
 22 തേ സർവേ ഹ്യ് അശനം ത്യക്ത്വാ ഫാലം തസ്യ വനസ്പതേഃ
 വ്രതൈശ് ച നിയമൈശ് ചൈവ കാലേ കാലേ സു ഭുജന്തേ
 23 പ്രാപ്തൈശ് ച നിയമൈശ് തൈശ് തൈർ വിചരതഃ പൃഥക് പൃഥക്
 അദൃശ്യമാനാ മനജൈർ വ്യചരൻ പുരുഷർഷഭ
 24 ഏവം ഖ്യാതോ നരപതേ ലോകേ ഫസ്തിൻ സ വനസ്പതിഃ
 തത്ര തീർഥം സരസ്വതയാഃ പാവനം ലോകവിശ്രുതം
 25 തസ്മിംശ് ച യദുശാർദൂലോ ദത്തവാ തീർഥേ യശസ്വിനാം
 താമ്രായസാനി ഭാഞ്ചാനി വസ്ത്രാനി വിവിധാനി ച
 26 പുജായിത്വാ ദ്വിജാംശ് ചൈവ പുജിതശ് ച തപോധനൈഃ
 പുണ്യം ദൈവതവനം രാജന് ആജഗാമ ഹലായുധഃ
 27 തത്ര ഗത്വാ മുനീൻ ദൃഷ്ട്വാ നാനാവേഷധരാൻ ബലഃ
 ആപ്തത്യ സലിലേ ചാപി പുജയാം ആസ വൈ ദ്വിജാൻ
 28 തഥൈവ ദത്തവാ വിപ്രേഭ്യഃ പരോഭോഗാൻ സുപുഷ്പലാൻ
 തതഃ പ്രായാദ് ബലോ രാജൻ ദക്ഷിണേന സരസ്വതീം
 29 ഗത്വാ ചൈവ മഹാബാഹുർ നാതിദൂരം മഹായശഃ
 ധർമ്മാത്മാ നാഗധന്വാനം തീർഥം ആഗമദ് അച്യുതഃ
 30 യത്ര പന്നഗരാജസ്യ വാസുകേഃ സംനിവേശനം
 മഹാദ്യുതേർ മഹാരാജ ബഹുഭിഃ പന്നഗൈർ വൃതം
 യത്രാസന് ഋഷയഃ സിദ്ധാഃ സഹസ്രാണി ചതുർദശ
 31 യത്ര ദേവാഃ സമാഗമ്യ വാസുകിം പന്നഗോത്തമം

സർവപന്നഗ രാജാനം അഭ്യക്ഷിഞ്ചൻ യഥാവിധി
 പന്നഗേഭ്യോ ഭയം തത്ര വിദ്യതേ ന സു കൗരവ
 32 തത്രാപി വിധിവദ് ദന്ത്യാ വിപ്രേഭ്യോ രത്നസഞ്ചയാൻ
 പ്രായാത് പ്രാചീം ദിശം രാജൻ ദീപ്യമാനഃ സ്വതേജസാ
 33 ആപ്സത്യ ബഹുശോ ഹൃഷ്ടസ് തേഷു തീർഥേഷു ലാംഗലീ
 ദന്ത്യാ വസു ദ്വിജാതിഭ്യോ ജഗാമാതി തപസ്വിനഃ
 34 തത്രസ്ഥാൻ ഗൃഷിസംഘാംസ് താൻ അഹിവാദ്യ ഹലായുധഃ
 തതോ രാമോ ഴഗമത് തീർഥം ഗൃഷിഭിഃ സേവിതം മഹത്
 35 യത്ര ഭൂയോ നിവവൃതേ പ്രാങ്മുഖാ വൈ സരസ്വതീ
 ഗൃഷിണാം നൈമിഷേയാണാം അവേക്ഷാർഥം മഹാത്മനാം
 36 നിവൃത്താം താം സരിച്ഛേഷ്യാം തത്ര ദൃഷ്ട്വാ തു ലാംഗലീ
 ബഭ്രുവ വിസ്മിതോ രാജൻ ബലാഃ ശ്വേതാനുലേപനഃ
 37 [ജ]

കസ്നാത് സാരസ്വതീ ബ്രഹ്മൻ നിവൃത്താ പ്രാങ്മുഖീ തതഃ
 വ്യാഖ്യാതും ഏതദ് ഇച്ഛാമി സർവം അധ്യര്യ സത്തമ
 38 കസ്തിംഗ് ച കാരണേ തത്ര വിസ്മിതോ യദുനന്ദനഃ
 വിനിവൃത്താ സരിച്ഛേഷ്യാ കഥം ഏതദ് ദ്വിജോത്തമ
 39 [വൈ]

പൂർവം കൃത്യഗേ രാജൻ നൈമിഷേയാസ് തപസ്വിനഃ
 വർത്തമാനേ സുബഹുലേ സത്രേ ദ്വാദശ വാർഷികേ
 ഗൃഷയോ ബഹവോ രാജംസ് തത്ര സമ്പ്രതിപേദിരേ
 40 ഉഷിത്വാ ച മഹാഭാഗാസ് തസ്മിൻ സത്രേ യഥാവിധി
 നിവൃത്തേ നൈമിഷേയേ വൈ സത്രേ ദ്വാദശ വാർഷികേ
 ആജ്യൂർ ഗൃഷയസ് തത്ര ബഹവസ് തീർഥകാരണാത്
 41 ഗൃഷിണാം ബഹുലാത്യാത് തു സരസ്വത്യാ വിശാം പതേ
 തീർഥാനി നഗരായനേ കൂലേ വൈ ദക്ഷിണേ തദാ
 42 സമന്തപഞ്ചകം യാവത് താവത് തേ ദ്വിജസത്തമാഃ
 തീർഥലോഭാൻ നരവ്യാഘ്ര നദ്യാസ് തീരം സമാശ്രിതാഃ
 43 ജുഹ്വതാം തത്ര തേഷാം തു മൂനീനാം ഭാവിതാത്മനാം
 സ്വാധ്യായേനാപി മഹതാ ബഭ്രുവഃ പൂരിതാ ദിശഃ
 44 അഗ്നിഹോത്രൈസ് തതസ് തേഷാം ഹൃയമാനൈർ മഹാത്മനാം
 അശോഭത സരിച്ഛേഷ്യാ ദീപ്യമാനൈഃ സമന്തതഃ
 45 വാലഖില്യാ മഹാരാജ അശ്ലകൃട്ടാഗ് ച താപസാഃ

ദന്തോലുഖലിനസ് ചാന്യേ സന്ദ്രക്ഷാലാസ് തഥാപരേ
 46 വായുഭക്ഷാ ജലാഹാരാഃ പർണഭക്ഷാശ് ച താപസാഃ
 നാനാ നിയമയുക്താശ് ച തഥാ സ്ഥണ്ഡിലശായിനഃ
 47 ആസൻ വൈ മുനയസ് തത്ര സരസ്വതൃഃ സമീപതഃ
 ശോഭയന്തഃ സരിച്ഛേഷ്യാം ഗംഗാം ഇവ ദിവൗകസഃ
 48 തതഃ പശ്ചാത് സമാപേതുർ ഭൃഷയഃ സത്ര യാജിനഃ
 തേ ഽവകാശം ന ദദ്വതുഃ കുരുക്ഷേത്രേ മഹാവ്രതാഃ
 49 തതോ യജ്ഞോപവീതൈസ് തേ തത് തീർഥം നിർമിമായ വൈ
 ജ്ജഹുവുശ് ചാഗ്നിഹോത്രാണി ചക്രൂശ് ച വിവിധാഃ ക്രിയാഃ
 50 തതസ് തം ഭൃഷിസാംഘാതം നിരാശം ചിന്തയാന്വിതം
 ദർശയാം ആസ രാജേന്ദ്ര തേഷാം അർഥേ സരസ്വതീ
 51 തതഃ കണ്ഠാൻ ബഹുൻ കൃത്വാ സംനിവൃത്താ സരിദ് വരാ
 ഭൃഷിണാം പുണ്യതപസാം കാരുണ്യാജ് ജനമേജയ
 52 തതോ നിവൃത്യ രാജേന്ദ്ര തേഷാം അർഥേ സരസ്വതീ
 ഭൃയഃ പ്രതീച്യ അഭിമുഖീ സുസ്രാവ സരിതാം വരാ
 53 അമോഘാ ഗമനം കൃത്വാ തേഷാം ഭൃയോ വ്രജാമ്യ് അഹം
 ഇത്യ് അദ്ഭുതം മഹച് ചക്രേ തതോ രാജൻ മഹാനദീ
 54 ഏവം സ കണ്ഠോ രാജേന്ദ്ര നൈമിഷേയ ഇതി സ്മൃതഃ
 കുരുക്ഷേത്രേ കുരുശ്രേഷ്ഠ കുരുഷ്യ മഹതീഃ ക്രിയാഃ
 55 തത്ര കണ്ഠാൻ ബഹുൻ ദൃഷ്ട്വാ സംനിവൃത്താം ച താം നദീം
 ബഭ്രുവ വിസ്മയസ് തത്ര രാമസ്യാഥ മഹാത്മനഃ
 56 ഉപസ്മൃത്യ തു തത്രാപി വിധിവദ് യദുനന്ദനഃ
 ദത്താ ദയാൻ ദ്വിജാതിഭ്യോ ഭാണധാനി വിവിധാനി ച
 ഭക്ഷ്യം പേയം ച വിവിധം ബ്രാഹ്മണാൻ പ്രത്യപാദയത്
 57 തതഃ പ്രായാദ് ബലോ രാജൻ പൂജ്യമാനോ ദ്വിജാതിഭിഃ
 സരസ്വതീ തീർഥവരം നാനാദ്വിജ ഗണായുതം
 58 ബദരേംഗുദ കാശ്മര്യ പ്ലക്ഷാശ്യാത്ഥ വിഭീതകൈഃ
 പനസൈശ് ച പലാസൈശ് ച കരീരൈഃ പീലുഭിസ് തഥാ
 59 സരസ്വതീ തീരന്തഹൈർ ബന്ധനൈഃ സ്യന്ദനൈസ് തഥാ
 പരൂഷക വനൈശ് ചൈവ ബിലൈർ ആമ്രാതകൈസ് തഥാ
 60 അതിമുക്ത കഷണൈശ് ച പാരിജാതൈശ് ച ശോഭിതം
 കദലീ വനഭൃയിഷ്ഠം ഇഷ്ഠം കാന്തം മനോരമം
 61 വായാംബുഹലപർണാദൈർ ദന്തോലുഖലികൈർ അപി

തഥാശ്ച ക്ഷൈർ വാനേനൈർ മുനിഭിർ ബഹുഭിർ വൃതം
62 സ്വാധ്യായഘോഷസംഘൃഷ്ടം മൃഗയുമശതാകലം
അഹിംസ്രൈർ ധർമ്മപരമൈർ നൃത്യൈർ അത്യന്തസേവിതം
63 സപ്ത സാരസ്വതം തീർഥം ആജഗാമ ഹലായുധഃ
യത്ര മങ്കണകഃ സിദ്ധസ് തപസ് തേപേ മഹാമുനിഃ

അധ്യായം 37

1 [ജ]

സപ്ത സാരസ്വതം കസ്താത് കശ് ച മങ്കണകോ മുനിഃ
കഥം സിദ്ധശ് ച ഭഗവാൻ കശ് ചാസ്യ നിയമോ ഭവേത്

2 കസ്യ വംശേ സമുത്പന്നഃ കിം ചാധീതം ദ്വിജോത്തമ
ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ശ്രോതും വിധിവദ് ദ്വിജസത്തമ

3 [വൈ]

രാജൻ സപ്ത സരസ്വത്യോ യാദീർ വ്യാപ്തം ഇദം ജഗത്
ആഹുത ബലവദ്ഭീർ ഹി തത്ര തത്ര സരസ്വതീ

4 സുപ്രഭാ കാഞ്ചനാക്ഷീ ച വിശാലാ മാനസഹ്രദാ
സരസ്വതീ ഔലവതീ സുവേണാർ വിമലോദകാഃ

5 പിതാമഹസ്യ മഹതോ വർതമാനേ മഹീതലേ
വിതതേ യജ്ഞവാടേ വൈ സമേതേഷു ദ്വിജാതിഷു

6 പുണ്യാഹഘോഷൈർ വിമലൈർ വേദാനാം നിനദൈസ് തഥാ
ദേവേഷു ചൈവ വ്യഗ്രേഷു തസ്മിൻ യജ്ഞവിധൗ തദാ

7 തത്ര ചൈവ മഹാരാജ ദീക്ഷിതേ പ്രപിതാമഹേ
യജതസ് തത്ര സന്ത്രേണ സർവകാമസമൃദ്ധിനാ

8 മനസാ ചിന്തിതാ ഹ്യ് അർഥാ ധർമാർഥകശലൈസ് തദാ
ഉപതിഷ്ഠന്തി രാജേന്ദ്ര ദ്വിജാതീംസ് തത്ര തത്ര ഹ

9 ജഗശ് ച തത്ര ഗന്ധർവാ നന്ദൗശ് ചാപ്സരോഗണാഃ
വാദിത്രാണി ച ദിവ്യാനി വാദയാം ആസുർ അഞ്ജസാ

10 തസ്യ യജ്ഞസ്യ സമ്പത്ത്യാ തുതുഷുർ ദേവതാ അപി
വിസ്മയം പരമം ജഗുഃ കിം ഉ മാനുഷയോനയഃ

11 വർതമാനേ തഥാ യജ്ഞേ പുഷ്കരസ്ഥേ പിതാമഹേ
അബ്രുവന് ഗൃഷയോ രാജൻ നായം യജ്ഞോ മഹാഫലഃ

ന ദ്രഗ്യതേ സരിച്ഛേഷ്ടാ യസ്മാദ് ഇഹ സരസ്വതീ

12 തച് ശ്രുത്വാ ഭഗവാൻ പ്രീതഃ സസ്മാരാഥ സരസ്വതീം
പിതാമഹേന യജതാ ആഹുതാ പുഷ്കരേഷു വൈ

13 താം ദൃഷ്ട്വാ മനയസ് തുഷ്ടാ വേഗയുക്താം സരസ്വതീം
പിതാമഹം മാനയന്തീം ക്രതും തേ ബഹു മേനീരേ

14 ഏവം ഏഷാ സരിച്ഛേഷ്ടാ പുഷ്കരേഷു സരസ്വതീ
പിതാമഹാർഥം സംഭ്രുതാ തുഷ്ട്യർഥം ച മനീഷിണാം

15 നൈമിഷേ മുനയോ രാജൻ സമാഗമ്യ സമാസതേ
 തത്ര ചിത്രാഃ കഥാ ഹ്യ് ആസൻ വേദം പ്രതി ജനേശ്വര
 16 തത്ര തേ മുനയോ ഹ്യ് ആസൻ നാനാസ്വാധ്യായവേദിനഃ
 തേ സമാഗമ്യ മുനയഃ സസ്തൂതർ വൈ സരസ്വതീം
 17 സാ തു ധ്യാതാ മഹാരാജ ഋഷിഭിഃ സത്ര യാജിഭിഃ
 സമാഗതാനാം രാജേന്ദ്ര സഹായാർഥം മഹാത്മനാം
 ആജഗാമ മഹാഭാഗാ തത്ര പുണ്യാ സരസ്വതീ
 18 നൈമിഷേ കാഞ്ചനാക്ഷി തു മുനീനാം സത്ര യാജിനാം
 ആഗതാ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാ തത്ര ഭാരത പുജിതാ
 19 ഗയസ്യ യജമാനസ്യ ഗയേഷ്ഠ് ഏവം മഹാക്രതും
 ആഹുതാ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാ ഗയ യജ്ഞേ സരസ്വതീ
 20 വിശാലാം തു ഗയേഷ്ഠ് ആഹുർ ഋഷയഃ സംശിതവ്രതാഃ
 സരിത് സാ ഹിമവത്പാർശ്യാത് പ്രസൂതാ ശീഘ്രഗാമിനീ
 21 ഔദ്ദാലകേസ് തഥാ യജ്ഞേ യജതസ് തത്ര ഭാരത
 സമേതേ സർവതഃ സ്തീതേ മുനീനാം മണ്ഡലേ തദാ
 22 ഉത്തരേ കോസലാ ഭാഗേ പുണ്യേ രാജൻ മഹാത്മനഃ
 ഔദ്ദാലകേന യജതാ പൂർവം ധ്യാതാ സരസ്വതീ
 23 ആജഗാമ സരിച്ഛേഷ്ഠാ തം ദേശം ഋഷികാരണാത്
 പുജ്യമാനാ മുനിഗണൈർ വൽകലാജിനസംവൃതൈഃ
 മനോ ഹ്രദേതി വിക്യാതാ സാ ഹി തൈർ മനസാ ഹൃതാ
 24 സുവേണർ ഋഷഭദ്രിപേ പുണ്യേ രാജർഷിസേവിതേ
 കരോശ് ച യജമാനസ്യ കുരുക്ഷേത്രേ മഹാത്മനഃ
 ആജഗാമ മഹാഭാഗാ സരിച്ഛേഷ്ഠാ സരസ്വതീ
 25 ഓഘവത്യ് അപി രാജേന്ദ്ര വസിഷ്ഠേന മഹാത്മനാ
 സമാഹൃതാ കുരുക്ഷേത്രേ ദിവ്യതോയാ സരസ്വതീ
 26 ദക്ഷേണ യജതാ ചാപി ഗംഗാ ദ്വാരേ സരസ്വതീ
 വിമലോദാ ഭഗവതീ ബ്രഹ്മണാ യജതാ പുനഃ
 സമാഹൃതാ യയൗ തത്ര പുണ്യേ ഹൈമവതേ ഗിരൗ
 27 ഏകീഭൂതാസ് തതസ് താസ് തു തസ്മിംസ് തീർഥേ സമാഗതാഃ
 സപ്ത സാരസ്വതം തീർഥം തതസ് തത് പ്രഥിതം ഭൂവി
 28 ഇതി സപ്ത സരസ്വത്യോ നാമതഃ പരികീർത്തിതാഃ
 സപ്ത സാരസ്വതം ചൈവ തീർഥം പുണ്യം തഥാ സ്മൃതം
 29 ശൃണു മങ്കണകന്യാപി കൗമാര ബ്രഹ്മചാരിണഃ

ആപഗാം അവഗാഢസ്യ രാജൻ പ്രക്രിഡിതം മഹത്
 30 ദൃഷ്ട്യാ യദുക്ലയാ തത്ര സ്ത്രിയം അംഭസി ഭാരത
 സ്തായന്തിം രുചിരാപാംഗീം ദിഗ്യാസസം അനിന്ദിതാം
 സരസ്വത്യാം മഹാരാജ ചസ്തന്ദേ വീര്യം അംഭസി
 31 തദ് രേതഃ സ തു ജഗ്രാഹ കലശേ വൈ മഹാതപാഃ
 സപ്തധാ പ്രവിഭാഗം തു കലശസന്ദം ജഗാമ ഹ
 തത്രർഷയഃ സപ്തജാതാ ജജ്ഞിരേ മരുതാം ഗണാഃ
 32 വായുവേഗോ വായുബലോ വായുഹാ വായുമണ്ഡലഃ
 വായുജ്വാലോ വായുരേതോ വായുചക്രശ് ച വീര്യവാൻ
 ഏതം ഏതേ സമുത്പന്നാ മരുതാം ജനയിഷ്ഠവഃ
 33 ഇദം അന്യച് ച രാജേന്ദ്ര ശൃണ്വദ് ആശ്ചര്യതരം ഭൂവി
 മഹർഷ്യശ് ചരിതം യാദൃക് ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രൂതം
 34 പുരാ മങ്കണകഃ സിദ്ധഃ കശാഗ്രേണേതി നഃ ശ്രൂതം
 ക്ഷതഃ കില കരേ രാജംസ് തസ്യ ശാകരസോ ിസ്രവത്
 സ വി ശാകരസം ദൃഷ്ട്യാ ഹർഷാവിഷ്ടഃ പ്രൗഠത്തവാൻ
 35 തതസ് തസ്മിൻ പ്രൗഠത്തേ വൈ സ്ഥാവരം ജംഗമം ച യത്
 പ്രൗഠത്തം ഉഭയം വീര തേജസാ തസ്യ മോഹിതം
 36 ബ്രഹ്മാദിഭിഃ സുരെ രാജന് ജ്വഷിഭിശ് ച തപോധനൈഃ
 വിജ്ഞപ്തോ വൈ മഹാദേവ ജ്വഷേർ അർഥേ നരാധിപ
 നായം നൃത്യേദ് യഥാ ദേവ തഥാ ത്വം കർതും അർഹസി
 37 തതോ ദേവോ മുനിം ദൃഷ്ട്യാ ഹർഷാവിഷ്ടും അതീവ ഹ
 സുരാണാം ഹിതകാമാർഥം മഹാദേവോ ിഭ്യഭാഷത
 38 ഭോ ഭോ ബ്രാഹ്മണ ധർമജ്ഞ കിമർഥം നരിനർത്സി വൈ
 ഹർഷസന്ദാനം കിമർഥം വൈ തവേദം മുനിസത്തമ
 തപസിനോ ധർമപഥേ സ്ഥിതസ്യ ദ്വിജസത്തമ
 39 [ർസി]
 കിം ന പശ്യസി മേ ബ്രഹ്മൻ കരാച് ഛാക രസം ശ്രൂതം
 യം ദൃഷ്ട്വ വൈ പ്രൗഠത്തോ ിഹം ഹർഷേണ മഹതാ വിഭോ
 40 തം പ്രഹസ്യബ്രവീദ് ദേവോ മുനിം രാഗേണ മോഹിതം
 അഹം ന വിസ്മയം വിപ്ര ഗച്ഛാമീതി പ്രപശ്യ മാം
 41 ഏവം ഉക്ത്വാ മുനിശ്രേഷ്ഠം മഹാദേവേന ധീമതാ
 അംഗുല്യഗ്രേണ രാജേന്ദ്ര സ്വാംഗുഷ്ടസ് താഡിതോ ിഭവത്
 42 തതോ ഭസ്മ ക്ഷതാദ് രാജൻ നിർഗതം ഹിമസംനിഭം

തദ് ദൃഷ്ട്യാ വ്രീഡിതോ രാജൻ സ മൂനിഃ പാദയോർ ഗതഃ

43 [ർസി]

നാന്യം ദേവാദ് അഹം മന്യേ ഭദ്രാത് പരതരം മഹത്

സുരാസുരസ്യ ജഗതോ ഗതിസ് ത്വം അസി ശുഭധൃക്

44 ത്വയാ സൃഷ്ടം ഇദം വിശ്വം വദന്തീഹ മനീഷിണഃ

ത്വാം ഏവ സർവം വിശതി പുനർ ഏവ യുഗക്ഷയേ

45 ദേവൈർ അപി ന ശക്യസ് ത്വം പരിജ്ഞാതും കൃതോ മയാ

ത്വയി സർവേ സു ദൃശ്യന്തേ സുരാ ബ്രഹ്മാദയോ ിനഘ

46 സർവസ് ത്വം അസി ദേവാനാം കർതാ കാരയിതാ ച ഹ

ത്വത്പ്രസാദാത് സുരാഃ സർവേ മോദന്തീഹാകൃതോ ഭയാഃ

47 ഏവം സ്തുത്വാ മഹാദേവം സ ജഷിഃ പ്രണതോ ിബ്രവീത്

ഭഗവംസ് ത്വത്പ്രസാദാദ് വൈ തപോ മേ ന ക്ഷരേദ് ഇതി

48 തതോ ദേവഃ പ്രീതമനാസ് തം ജഷിം പുനർ അബ്രവീത്

തപസ് തേ വർധതാം വിപ്ര മത്പ്രസാദാത് സഹസ്രധാ

ആശ്രമേ ചേഹ വത്സ്യാമി ത്വയാ സാർധം അഹം സദാ

49 സപ്ത സാരസ്വതോ ചാസ്മിൻ യോ മാം അർചിഷ്യതേ നരഃ

ന തസ്യ ദുർലഭം കിം ചിദ് ഭവിതേഹ പരത്ര ച

സാരസ്വതം ച ലോകം തേ ഗമിഷ്യന്തി ന സംശയഃ

50 ഏതൻ മങ്കണകന്യാപി ചരിതം ഭൂരി തേജസഃ

സ ഹി പുത്രഃ സജന്യായാം ഉത്പന്നോ മാതരിശ്വനാ

അധ്യായം 38

1 [വൈ]

ഉഷിത്വാ തത്ര രാമസ് തു സന്ധ്യോശ്രമവാസിനഃ
 തഥാ മങ്കണകേ പ്രീതിം ശുഭാം ചക്രേ ഹലായുഃ
 2 ദത്ത്വാ ദാനം ദ്വിജാതിഭ്യോ രജനീം താം ഉപോഷ്യ ച
 പൂജിതോ മൂനിസംഘൈശ് ച പ്രാതർ ഉത്ഥായ ലാംഗലീ
 3 അനജ്ഞാപ്യ മൂനീൻ സർവാൻ സ്പഷ്ട്യാ തോയം ച ഭാരത
 പ്രയയൗ ത്വരിതോ രാജംസ് തീർഥഹേതോർ മഹാബലഃ
 4 തത ഔശനസം തീർഥം ആജഗാമ ഹലായുഃ
 കപാലമോചനം നാമ യത്ര മുഷേതാ മഹാമുനിഃ
 5 മഹതാ ശിരസാ രാജൻ ഗ്രസ്തജംഘോ മഹോദരഃ
 രാക്ഷസസ്യ മഹാരാജ രാമ ക്ഷിപ്തസ്യ വൈ പുരാ
 6 തത്ര പൂർവം തപസ് തപ്തം കാവ്യേന സുമഹാത്മനാ
 യത്രാസ്യ നീതിർ അഖിലാ പ്രാദുർഭൂതാ മഹാത്മനഃ
 തത്രസ്ഥശ് ചിന്തയാം ആസ ദൈത്യദാനവ വിഗ്രഹം
 7 തത് പ്രാപ്യ ച ബലോ രാജംസ് തീർഥപ്രവരം ഉത്തമം
 വിധിവദ് ധി ദദൗ വിത്തം ബ്രാഹ്മണാനാം മഹാത്മനാം

8 [ജ്]

കപാലമോചനം ബ്രഹ്മൻ കഥം യത്ര മഹാമുനിഃ
 മുക്തഃ കഥം ചാസ്യ ശിരോ ലഗ്നം കേന ച ഹേതുനാ

9 [വൈ]

പുരാ വൈ ദണ്ഡകാരണ്യേ രാഘവേണ മഹാത്മനാ
 വസതാ രാജശാർദൂല രാക്ഷസാസ് തത്ര ഹിംസിതാഃ
 10 ജനസ്ഥാനേ ശിരശ് ചരീനം രാക്ഷസസ്യ ദുരാത്മനഃ
 ക്ഷുരേണ ശിതയാരേണ തത് പപാത മഹാവനേ
 11 മഹോദരസ്യ തൽ ലഗ്നം ജംഘായാം വൈ യദൃച്ഛയാ
 വനേ വിചരതോ രാജൻ അസ്ഥി ഭിത്ത്യാസ്സുരത് തദാ
 12 സ തേന ലഗ്നേന തദാ ദ്വിജാതിർ ന ശശാക ഹ
 അഭിഗതും മഹാപ്രാജ്ഞസ് തീർഥാന്യത് ആയതനാനി ച
 13 സ പൂതിനാ വിസ്രവതാ വേദനാർതോ മഹാമുനിഃ
 ജഗാമ സർവതീർഥാനി പൃഥിവ്യാം ഇതി നഃ ശ്രുതം
 14 സ ഗത്വാ സരിതഃ സർവാഃ സമുദ്രാംശ് ച മഹാതപാഃ
 കഥയാം ആസ തത് സർവം ഋഷീണാം ഭാവിതാത്മനാം

15 ആപ്തതഃ സർവതീർഥേഷു ന ച മോക്ഷം അവാപ്തവാൻ
 സ തു ശുശ്രാവ വിപ്രേന്ദ്രോ മുനീനാം വചനം മഹത്
 16 സരസ്വത്യാസ് തീർഥവരം ഖ്യാതം ഔശനസം തദാ
 സർവപാപപ്രശമനം സിദ്ധക്ഷേത്രം അനുത്തമം
 17 സ തു ഗത്യാ തതസ് തത്ര തീർഥം ഔശനസം ദ്വിജഃ
 തത ഔശനസേ തീർഥേ തസ്യോപസ്മൃശതസ് തദാ
 തച്ഛിരശ് ചരണം മുക്ത്യാ പപാതാന്തർ ജലേ തദാ
 18 തതഃ സ വിരുജോ രാജൻ പൂതാത്മാ വീതകർമ്മഷഃ
 ആജഗാമാശ്രമം പ്രീതഃ കൃതകൃത്യോ മഹോദരഃ
 19 സോ ിഥ ഗത്യാശ്രമം പുണ്യം വിപ്രമുക്തോ മഹാതപഃ
 കഥയാം ആസ തത് സർവം ജ്ഞീണാം ഭവിതാത്മനാം
 20 തേ ശ്രത്വാ വചനം തസ്യ തതസ് തീർഥസ്യ മാനദ
 കപാലമോചനം ഇതി നാമ ചക്രഃ സമാഗതാഃ
 21 തത്ര ദത്ത്വാ ബഹുൻ ദായാൻ വിപ്രാൻ സമ്പൂജ്യ മാധവഃ
 ജഗാമ വൃഷ്ണീപ്രവരോ രുഷംഗോരാശ്രമം തദാ
 22 യത്ര തപ്തം തപോ ഘോരം ആർഷ്വിഷേണേന ഭാരത
 ബ്രാഹ്മണ്യം ലബ്ധവാംസ് തത്ര വിശ്വമിത്രോ മഹാമുനിഃ
 23 തതോ ഹലധരഃ ശ്രീമാൻ ബ്രാഹ്മണൈഃ പരിവാരിതഃ
 ജഗാമ യത്ര രാജേന്ദ്ര രുഷംഗസ് തനം അത്യജത്
 24 രുഷംഗർ ബ്രാഹ്മണോ വൃദ്ധസ് തപോനിത്യശ് ച ഭാരത
 ദേഹന്യാസേ കൃതമനാ വിചിന്ത്യ ബഹുധാ ബഹു
 25 തതഃ സർവാൻ ഉപാദായ തനയാൻ വൈ മഹാതപഃ
 രുഷംഗർ അബ്രവീത് തത്ര നയധ്വം മാ പൃഥുദകം
 26 വിജ്ഞായാതീത വയസം രുഷംഗം തേ തപോധനഃ
 തം വൈ തീർഥം ഉപാനിന്ത്യഃ സരസ്വത്യാസ് തപോധനം
 27 സ തൈഃ പുത്രൈസ് തദാ ധീമാൻ ആനീതോ വൈ സരസ്വതീം
 പുണ്യാം തീർഥശതോപേതാം വിപ്ര സംഘൈർ നിഷേവിതാം
 28 സ തത്ര വിധിനാ രാജന് ആപ്തതഃ സുമഹാതപഃ
 ജ്ഞാത്യാ തീർഥമുണ്ണാംശ് ചൈവ പ്രാഹേദം ജ്ഞീസത്തമഃ
 സുപ്രീതഃ പുരുഷവ്യാഘ്രേ സർവാൻ പുത്രാൻ ഉപാസതഃ
 29 സരസ്വത്യ് ഉത്തരേ തീരേ യസ് ത്യജേദ് ആത്മനസ് തനം
 പൃഥുദകേ ജപ്യപരോ നൈനം ശ്യാ മരണം തപേത്
 30 തത്രാപ്തത്യ സ ധർമാത്മാ ഉപസ്മൃത്യ ഹലായുധം

ദന്ത്യാ ചൈവ ബഹുൻ ദായാൻ വിപ്രാണാം വിപ്ര വത്സലഃ
 31 സസർജ തത്ര ഭഗവാൻ ലോകാൻ ലോകപിതാമഹഃ
 യത്രാർഷ്ടിഷേണഃ കൗരവ്യ ബ്രാഹ്മണ്യം സംശിതവ്രതഃ
 തപസാ മഹതാ രാജൻ പ്രാപ്തവാൻ ജ്ഞിസത്തമഃ
 32 സിന്ധുദഗീപശ് ച രാജർഷിർ ദേവാപിശ് ച മഹാതപഃ
 ബ്രാഹ്മണ്യം ലബ്ധവാൻ യത്ര വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ
 മഹാതപസ്വി ഭഗവാൻ ഉഗ്രതേജാ മഹാതപഃ
 33 തത്രാജഗാമ ബലവാൻ ബലഭദ്രഃ പ്രതാപവാൻ

അധ്യായം 39

1 [ജ]

കഥം ആർഷ്ടിഷേണോ ഭഗവാൻ വിപുലം തപ്തവാംസ് തപഃ
 സിന്ധുദ്വീപഃ കഥം ചാപി ബ്രാഹ്മണ്യം ലബ്ധവാംസ് തദാ
 2 ദേവാപിശ് ച കഥം ബ്രഹ്മൻ വിശ്വാമിത്രശ് ച സത്തമ
 തൻ മമാചക്ഷ്യ ഭഗവൻ പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ

3 [വൈ]

പുരാ കൃതയുഗേ രാജന് ആർഷ്ടിഷേണോ ദ്വിജോത്തമഃ
 വസൻ ഗുരു കലേ നിത്യം നിത്യം അധ്യയനേ രതഃ
 4 തസ്യ രാജൻ ഗുരു കലേ വസതോ നിത്യം ഏവ ഹ
 സമാപ്തം നാഗമദ് വിദ്യാ നാപി വേദാ വിശാം പതേ
 5 സ നിർവിണ്ണസ് തതോ രാജംസ് തപസ് തേപേ മഹാതപാഃ
 തതോ വൈ തപസാ തേന പ്രാപ്യ വേദാൻ അനുത്തമാൻ
 6 സ വിദ്വാൻ വേദ യുക്തശ് ച സിദ്ധശ് ചാപ്യ് ജ്ഞിസത്തമഃ
 തത്ര തീർഥേ വരാൻ പ്രാദാത് ത്രീൻ ഏവ സുമഹാതപാഃ
 7 അസ്തിംസ് തീർഥേ മഹാനദ്യാ അദ്യ പ്രഭൃതി മാനവഃ
 ആപ്തതോ വാജിമേധസ്യ ഫലം പ്രാപ്നോതി പുഷ്കലം
 8 അദ്യ പ്രഭൃതി നൈവാത്ര ഭയം വ്യാലാദ് ഭവിഷ്യതി
 അപി ചാൽപേന യത്തേന ഫലം പ്രാപ്തതി പുഷ്കലം
 9 ഏവം ഉക്ത്വാ മഹാതേജാ ജഗാമ ത്രിദിവം മൂനിഃ
 ഏവം സിദ്ധഃ സ ഭഗവാൻ ആർഷ്ടിഷേണഃ പ്രതാപവാൻ
 10 തസ്മിന് ഏവ തദാ തീർഥേ സിന്ധുദ്വീപഃ പ്രതാപവാൻ
 ദേവാപിശ് ച മഹാരാജ ബ്രാഹ്മണ്യം പ്രാപതൂർ മഹത്
 11 തഥാ ച കൗശികസ് താത തപോനിത്യോ ജിതേന്ദ്രിയഃ
 തപസാ വൈ സുതന്യേന ബ്രാഹ്മണത്വം അവാപ്തവാൻ
 12 ഗാധിർ നാമ മഹാൻ ആസീത് ക്ഷത്രിയഃ പ്രഥിതോ ഭൂവി
 തസ്യ പുത്രോ ദഭവദ് രാജൻ വിശ്വാമിത്രഃ പ്രതാപവാൻ
 13 സ രാജാ കൗശികസ് താത മഹായോഗ്യ് അഭവത് കില
 സപുത്രം അഭിഷിച്യഥ വിശ്വാമിത്രം മഹാതപാഃ
 14 ദേഹന്യാസേ മനശ് ചക്രേ തം ഊചുഃ പ്രണതാഃ പ്രജാഃ
 ന ഗന്തവ്യം മഹാപ്രാജ്ഞ ത്രാഹി ചാസ്മാൻ മഹാഭയാത്
 15 ഏവം ഉക്തഃ പ്രത്യുവാച തതോ ഗാധിഃ പ്രജാസ് തദാ
 വിശ്വസ്യ ജഗതോ ഗോപ്താ ഭവിഷ്യതി സുതോ മമ

16 ഇത്യ് ഉക്ത്യാ തു തതോ ഗാധിർ വിശ്വാമിത്രം നിവേശ്യ ച
ജഗാമ ത്രിദിവം രാജൻ വിശ്വാമിത്രോ fഭവൻ നൃപഃ
ന ച ശക്ലോതി പൃഥിവീം യത്നവാൻ അപി രക്ഷിതും
17 തതഃ ശുശ്രാവ രാജാ സ രാക്ഷസേഭ്യോ മഹാഭയം
നിര്യയൗ നഗരാച് ചാപി ചതുരംഗ ബലാനൃപിതഃ
18 സ ഗത്യാ ദൂരം അധ്യാനം വസിഷ്ഠാശ്രമം അഭ്യയാത്
തസ്യ തേ സൈനികാ രാജംഗ് ചക്രസ് തത്രാനയാൻ ബഹുൻ
19 തതസ് തു ഭഗവാൻ വിപ്രോ വസിഷ്ഠോ ffശ്രമം അഭ്യയാത്
ദദൃശേ ച തതഃ സർവം ഭജ്യമാനം മഹാവനം
20 തസ്യ ക്രുദ്ധോ മഹാരാജ വസിഷ്ഠോ മുനിസത്ഥഃ
സൃജസ്വ ശബരാൻ ഘോരാൻ ഇതി സ്വാം ഗാം ഉവാച ഹ
21 തഥോക്താ സാന്യജദ് ധേനുഃ പുരുഷാൻ ഘോരാദർശനാൻ
തേ ച തദ് ബലം ആസാദ്യ ബഭഞ്ജുഃ സർവതോദിശം
22 തദ് ദൃഷ്ട്യാ വിദ്രുതം സൈന്യമ് വിശ്വാമിത്രസ് തു ഗാധിജഃ
തപഃ പരം മന്യമാനസ് തപസ്യ് ഏവ മനോ ദധേ
23 സോ fസ്തിംസ് തീർഥവരേ രാജൻ സരസ്വതൃഃ സമാഹിതഃ
നിയമൈശ് ചോപവാസൈശ് ച കർശയൻ ദേഹം ആത്മനഃ
24 ജലാഹാരോ വായുഭക്ഷഃ പർണാഹാരശ് ച സോ fഭവത്
തഥാ സമണ്ഡിലശായീ ച യേ ചാന്യേ നിയമാഃ പൃഥക്
25 അസക്തത് തസ്യ ദേവാസ് തു വ്രതവിഘ്നം പ്രചക്രിരേ
ന ചാസ്യ നിയമാദ് ബുദ്ധിർ അപയാതിമഹാത്മനഃ
26 തതഃ പരേണ യത്തേന തപ്ത്യാ ബഹുവിധം തപഃ
തേജസാ ഭാസ്കരാകാരോ ഗാധിജഃ സമപദ്യത
27 തപസാ തു തഥായുക്തം വിശ്വാമിത്രം പിതാമഹഃ
അമന്യത മഹാതേജാ വരദോ വരം അസ്യ തത്
28 സ തു വദ്വേ വരം രാജൻ സ്യാം അഹം ബ്രാഹ്മണസ് ത് ഇതി
തഥേതി ചാബ്രവീദ് ബ്രഹ്മാ സർവ ലോകപിതാമഹഃ
29 സ ലബ്ധ്യാ തപസോത്രേണ ബ്രാഹ്മണത്വം മഹായശാഃ
വിചചാര മഹീം കൃത്സ്താം കൃതകാമഃ സുരോപമഃ
30 തസ്തിംസ് തീർഥവരേ രാമഃ പ്രദായ വിവിധം വസ്യ
പയസിനീസ് തഥാ ധേനുർ യാനാനി ശയനാനി ച
31 തഥാ വസ്ത്രാണ്യ് അലങ്കാരം ഭക്ഷ്യം പേയം ച ശോഭനം
അദദാൻ മുദിതോ രാജൻ പൂജയിത്യാ ദ്വിജോത്തമാൻ

32 യയൗ രാജംസ് തതോ രാമോ ബകന്യാശ്രമം അന്തികാത്
യത്ര തേപേ തപസ് തീവ്രം ദാൽഭ്യോ ബക ഇതി ശ്രുതിഃ

അധ്യായം 40

1 [വൈ]

ബ്രഹ്മയോനിഭിർ ആകീർണം ജഗാമ യദുനന്ദനഃ
 യത്ര ദാൽഭ്യോ ബഭകോ രാജൻ പശ്യർഥസുമഹാ തപാഃ
 ജുഹാവ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ രാഷ്ട്രം വൈചിത്രവീര്യിണഃ
 2 തപസാ ഘോരരൂപേണകർശയൻ ദേഹം ആത്മനഃ
 ക്രോധേന മഹതാവിഷ്ണോ ധർമാത്മാ വൈ പ്രതാപവാൻ
 3 പുരാ ഹി നൈമിഷേയാണാം സത്രേ ദ്വാദശ വാർഷികേ
 വൃത്തേ വിശ്വജിതോ ിന്തേ വൈ പാഞ്ചാലാൻ ഋഷയോ ിഗമൻ
 4 തത്രേശ്വരം അയാചന്ത ദക്ഷിണാർഥം മനീഷിണഃ
 ബലാനിതാൻ വത്സതരാൻ നിർവ്യാധീൻ ഏകവിംശതിം
 5 താൻ അബ്രവീദ് ബഭകോ വൃദ്ധോ വിഭജധാം പശൂൻ ഇതി
 പശൂൻ ഏതാൻ അഹം ത്യക്ത്വാ ഭിക്ഷിഷ്യേ രാജസത്തമം
 6 ഏവം ഉക്ത്വാ തതോ രാജൻ ഋഷീൻ സർവാൻ പ്രതാപവാൻ
 ജഗാമ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ഭവനം ബ്രാഹ്മണോത്തമഃ
 7 സ സമീപഗതോ ഭൂത്വാ ധൃതരാഷ്ട്രം ജനേശ്വരം
 അയാചത പശൂൻ ദാൽഭ്യഃ സ ചൈനം അഷിതോ ിബ്രവീത്
 8 യദുച്ഛയാ മൃതാ ദൃഷ്ട്വാ ഗാസ് തദാ നൃപസത്തമ
 ഏതാൻ പശൂൻ നയക്ഷിപ്രം ബ്രഹ്മ ബന്ധോ യദീച്ഛസി
 9 ഋഷീസ് ത്വ് അഥ വചഃ ശ്രുത്വാ ചിന്തയാം ആസ ധർമവിത്
 അഹോ ബത നൃശംസം വൈ വാക്യം ഉക്തോ ിസ്മി സംസദി
 10 ചിന്തയിത്വാ മുഹൂർത്തം ച രോഷാവിഷ്ണോ ദ്വിജോത്തമഃ
 മതിം ചക്രേ വിനാശായ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ഭൂപതേഃ
 11 സ ഉക്തൃത്യ മൃതാനാം വൈ മാംസാനി ദ്വിജസത്തമഃ
 ജുഹാവ ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ രാഷ്ട്രം നരപതേഃ പുരാ
 12 അവകീർണേ സരസ്വത്യാസ് തീർഥേ പ്രജ്യാല്യ പാവകം
 ബഭകോ ദാൽഭ്യോ മഹാരാജ നിയമം പരം ആസ്ഥിതഃ
 സ തൈർ ഏവ ജുഹവാസ്യ രാഷ്ട്രം മാംസൈർ മഹാതപാഃ
 13 തസ്മിംസ് തു വിധിവത് സത്രേ സമ്പ്രവൃത്തേ സുദാരുണേ
 അക്ഷിയത തതോ രാഷ്ട്രം ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ പാർഥിവ
 14 ഹിദ്യമാന യഥാനന്തം വനം പരശൂനാ വിഭോ
 ബഭൂവാപഹതം തച് ചാപ്യ് അവകീർണം അചേതനം
 15 ദുഃഖാ തദ് അവകീർണം തു രാഷ്ട്രം സ മനുജാധിപഃ

ബഭ്രുവ ദുർമനാ രാജംശ് ചിന്തയാം ആസ ച പ്രഭുഃ
 16 മോക്ഷാർഥം അകരോദ് യന്തം ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹിതഃ പുരാ
 അഥാസൗ പാർഥിവഃ ഖിന്നസ് തേ ച വിപ്രാസ് തദാ നൃപ
 17 യദാ ചാപി ന ശക്നോതി രാഷ്ട്രം മോചയിതും നൃപ
 അഥ വൈപ്രാശ്നികാംസ് തത്ര പപ്രച്ഛ ജനമേജയ
 18 തതോ വൈപ്രാശ്നികാഃ പ്രാഹുഃ പശുവിപ്രകൃതസ് ത്വയാ
 മാംസൈർ അഭിജ്ജഹോതിതി തവ രാഷ്ട്രം മൂനിർ ബകഃ
 19 തേന തേ ഹൃദയമാനസ്യ രാഷ്ട്രസ്യാസ്യ ക്ഷയോ മഹാൻ
 തസ്യൈതത് തപസഃ കർമ്മ യേന തേ ഹ്യ് അനയോ മഹാൻ
 അപാം കണ്ടേ സരസ്വത്യാസ് തം പ്രസാദയ പാർഥിവ
 20 സരസ്വതിം തതോ ഗത്യാ സ രാജാ ബകം അബ്രുവീത്
 നിപത്യ ശിരസാ ഭൂമൗ പ്രാഞ്ചലിർ ഭരതർഷഭ
 21 പ്രസാദയേ ത്യാ ഭഗവന് അപരാധം ക്ഷമസ്വ മേ
 മമ ദീനസ്യ ലുബ്ധസ്യ മൗർഖ്യേണ ഹതചേതസഃ
 ത്വം ഗതിസ് ത്വം ച മേ നാഥഃ പ്രസാദം കർതും അർഹസി
 22 തം തഥാ വിലപന്തം തു ശോകോപഹതചേതസം
 ദൃഷ്ട്വാ തസ്യ കൃപാ ജ്ജേതേ രാഷ്ട്രം തച് ച വ്യമോചയത്
 23 ലൃഷ്ടിഃ പ്രസന്നസ് തസ്യാഭൂത് സംരംഭം ച വിഹായ സഃ
 മോക്ഷാർഥം തസ്യ രാഷ്ട്രസ്യ ജ്ജഹാവ പുനർ ആഹുതിം
 24 മോക്ഷയിത്യാ തതോ രാഷ്ട്രം പ്രതിഗൃഹ്യ പശൂൻ ബഹുൻ
 ഹൃഷ്ടാത്മാ നൈമിഷാരണ്യം ജഗാമ പുനർ ഏവ ഹി
 25 ധൃതരാഷ്ട്രോ ഽപി ധർമാത്മാ സ്വസ്ഥചേതാ മഹാമനാഃ
 സ്വം ഏവ നഗരം രാജാ പ്രതിപേദേ മഹർദ്ധിമത്
 26 തത്ര തീർഥേ മഹാരാജ ബൃഹസ്പതിർ ഉദാരധീഃ
 അസുരാണാം അഭാവായ ഭാവായ ച ദിവൗകസാം
 27 മാംസൈർ അപി ജ്ജഹാവേഷ്ടിം അക്ഷീയന്ത തതോ ഽസുരാഃ
 ദൈവതൈർ അപി സംഭഗ്നാ ജിതകാശിഭിർ ആഹവേ
 28 തത്രാപി വിധിവദ് ദത്താ ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ മഹായശാഃ
 വാജിനഃ കണ്ടരാംശ് ചൈവ റഥാംശ് ചാശ്വതരീ യുതാൻ
 29 രത്നാനി ച മഹാർഹാണി ധനം ധാന്യം ച പുഷ്പലം
 യയൗ തീർഥം മഹാബാഹുർ യായാതം പൃഥിവീപതേ
 30 യത്ര യജേതേ യയാതേസ് തു മഹാരാജ സരസ്വതീ
 സർപിഃ പയശ് ച സുസ്രാവ നാഹുഷസ്യ മഹാത്മനഃ

31 തത്രേഷ്യാ പുരുഷവ്യാഘ്രോ യയാതിഃ പൃഥിവീപതിഃ
ആക്രാമദ് ഉൗർധ്വം മുദിതോ ലേഭേ ലോകാംഗ് ച പുഷ്പലാൻ
32 യയാതേർ യജമാനസ്യ യത്ര രാജൻ സരസ്വതീ
പ്രസൃതാ പ്രദദൗ കാമാൻ ബ്രാഹ്മണാനാം മഹാത്മനാം
33 യത്ര യത്ര ഹി യോ വിപ്രോ യാൻ യാൻ കാമാൻ അഭീപ്സതി
തത്ര തത്ര സരിച്ഛേഷ്ടാ സസർജ സുബഹുൻ രസാൻ
34 തത്ര ദേവാഃ സഗന്ധർവാഃ പ്രീതാ യജ്ഞസ്യ സമ്പദാ
വിസ്മിതാ മാനുഷാഗ് ചാസൻ ദൃഷ്ട്യാ താം യജ്ഞസമ്പദം
35 തതസ് താലകേതൂർ മഹാധർമസേതൂർ; മഹാത്മാ കൃതാത്മാ മഹാദാനനിത്യഃ
വസിഷ്ഠാപവാഹം മഹാഭീമ വേഗം; ധൃതാത്മാ ജിതാത്മാ സമദ്യാജഗാമ

അധ്യായം 41

1 [ജ]

വസിഷ്ടസ്യാപവാഹോ വൈ ഭീമവേശഃ കഥം ന സഃ
കിമർഥം ച സരിച്ഛേഷ്യാ തം ഋഷിം പ്രത്യവാഹയത്
2 കേന ചാസ്യാഭവദ് വൈരം കാരണം കിം ച തത് പ്രഭോ
ശംസ പൃഷ്ഠോ മഹാപ്രാജ്ഞ ന ഹി തൃപ്യാമി കഥ്യതാം

3 [വൈ]

വിശ്വാമിത്രസ്യ ചൈവർഷേർ വസിഷ്ടസ്യ ച ഭാരത
ഭൃശം വൈരം അഭൂദ് രാജംസ് തപഃ സ്വർധാ കൃതം മഹത്
4 ആശ്രമോ വൈ വസിഷ്ടസ്യ സ്ഥാണതീർഥേ ഭവൻ മഹാൻ
പൂർവതഃ പശ്ചിമശ് ചാസീദ് വിശ്വാമിത്രസ്യ ധീമതഃ
5 യത്ര സ്ഥാണർ മഹാരാജ തപ്തവാൻ സുമഹത് തപഃ
യത്രാസ്യ കർമ്മ തദ് ലോരം പ്രവദന്തി മനീഷിണഃ
6 യത്രേഷ്യാ ഭഗവാൻ സ്ഥാണഃ പൂജയിത്യാ സരസ്വതീം
സ്ഥാപയാം ആസ തത് തീർഥം സ്ഥാണതീർഥം ഇതി പ്രഭോ
7 തത്ര സർവേ സുരാഃ സ്തന്ദം അഭ്യഷിഞ്ചൻ നരാധിപ
സേനാപത്യേന മഹതാ സുരാരിവിനിബർഹണം
8 തസ്മിൻ സരസ്വതീ തീർഥേ വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ
വസിഷ്ടം ചാലയാം ആസ തപസോഗ്രേണ തച് ചൗണ
9 വിശ്വാമിത്ര വസിഷ്ടൗ താവ് അഹന്യ് അഹനി ഭാരത
സ്വർധാം തപഃ കൃതാം തീവ്രാം ചക്രതുസ് തൗ തപോധനൗ
10 തത്രാപ്യ് അധികസന്താപോ വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ
ദൃഷ്ട്വാ തേജോ വസിഷ്ടസ്യ ചിന്താം അഭിജഗാമ ഹ
തസ്യ ബുദ്ധിർ ഇയം ഹ്യ് ആസീദ് ധർമ്മനിത്യസ്യ ഭാരത
11 ഇയം സരസ്വതീ തുർണം മത്സമീപം തപോധനം
ആനയിഷ്യതി വേഗേന വസിഷ്ടം ജപതാം വരം
ഇഹാഗതം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠം ഹനിഷ്യാമി ന സംശയഃ
12 ഏവം നിശ്ചിത്യ ഭഗവാൻ വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ
സസ്കാര സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാം ക്രോധസംരക്തലോചനഃ
13 സാ ധ്യാതാ മുനിനാ തേന വ്യാകലത്വം ജഗാമ ഹ
ജജ്ഞൈ ചൈനം മഹാവീര്യം മഹാകോപം ച ഭാമിനി
14 തത ഏനം വേപമാനാ വിവർണാ പ്രാഞ്ജലിസ് തദാ
ഉപതസ്മേ മൂനിവരം വിശ്വാമിത്രം സരസ്വതീ

15 ഹതവീരാ യഥാ നാരി സാഭവദ് ദുഃഖിതാ ഭൃശം
 ബ്രൂഹി കിം കരവാണീതി പ്രോവാച മുനിസത്തമം
 16 താം ഉവാച മുനിഃ ക്രുദ്ധോ വസിഷ്ഠം ശീഘ്രം ആനയ
 യാവദ് ഏനം നിഹന്ത്യ് അദ്യ തച് ശ്രുത്വാ വ്യഥിതാ നദീ
 17 സാഞ്ജലിം തു തഥാ കൃത്വാ പുണ്യരീകനിഭേക്ഷണാ
 വിവ്യഥേ സുവിരൂഢേവ ലതാ വായുസമീരിതാ
 18 തഥാഗതാം തു താം ദൃഷ്ട്വാ വേപമാനാം കൃതാഞ്ജലിം
 വിശ്വാമിത്രോ ിബ്രുവീത് ക്രോധോ വസിഷ്ഠം ശീഘ്രം ആനയ
 19 തതോ ഭീതാ സരിച്ഛേഷ്ടാ ചിന്തയാം ആസ ഭാരത
 ഉഭയോഃ ശാപയോർ ഭീതാ കഥം ഏതദ് ഭവിഷ്യതി
 20 സാഭിഗമ്യ വസിഷ്ഠം തു ഇമം അർഥം അചോദയത്
 യദ് ഉക്താ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാ വിശ്വാമിത്രേണ ധീമതാ
 21 ഉഭയോഃ ശാപയോർ ഭീതാ വേപമാനാ പുനഃ പുനഃ
 ചിന്തയിത്വാ മഹാശാപം ജ്വഷിവിത്രാസിതാ ഭൃശം
 22 താം കൃശാം ച വിവർണാം ച ദൃഷ്ട്വാ ചിന്താ സമന്വിതാം
 ഉവാച രാജൻ ധർമാത്മാ വസിഷ്ഠോ ദ്വിപദാം വരഃ
 23 ത്രാഹ്യ് ആത്മാനം സരിച്ഛേഷ്ഠേ വഹ മാം ശീഘ്രഗാമിനീ
 വിശ്വാമിത്രഃ ശപേദ് ധി ത്വാം മാ കൃഥാസ് ത്വാം വിചാരണാം
 24 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ കൃപാ ശീലസ്യ സാ സരിത്
 ചിന്തയാം ആസ കൗരവ്യ കിം കൃതം സുകൃതം ഭവേത്
 25 തസ്യാഗ് ചിന്താ സമുത്പന്നാ വസിഷ്ഠോ മയ്യ് അതീവ ഹി
 കൃതവാൻ ഹി ദയാം നിത്യം തസ്യ കാര്യം ഹിതം മയാ
 26 അഥ കൂലേ സ്വകേ രാജഞ്ച് ജപന്തം ജ്വഷിസത്തമം
 ജ്വഹാനം കൗശികം പ്രേക്ഷ്യ സരസ്വത്യ് അഭ്യചിന്തയത്
 27 ഇദം അന്തരം ഇത്യ് ഏവ തതഃ സാ സരിതാം വരാ
 കൂലാപഹാരം അകരോത് സ്വേന വേഗേന സാ സരിത്
 28 തേന കൂലാപഹാരേണ മൈത്രാവരുണീർ ഔഹൃത
 ഉഹൃമാനഗ് ച തുഷ്ടാവ തദാ രാജൻ സരസ്വതീം
 29 പിതാമഹസ്യ സരസഃ പ്രവൃത്താസി സരസ്വതി
 വ്യാപ്തം ചേദം ജഗത് സർവം തവൈവാംഭോഭിർ ഉത്തമൈഃ
 30 ത്വാം ഏവാകാശഗാ ദേവി മേഘേഷുത്യജസേ പയഃ
 സർവാഗ് ചാപസ് ത്വാം ഏവേതി ത്വത്തോ വയം അധീമഹേ
 31 പുഷ്ടീർ ദ്യുതിസ് തഥാ കീർതിഃ സിദ്ധിർ വൃദ്ധിർ ഉമാ തഥാ

ത്വം ഏവ വാണീ സ്വാഹാ ത്വം ത്വയ്ത് ആയത്തം ഇദം ജഗത്
 ത്വം ഏവ സർവഭൂതേഷു വസസീഹ ചതുർവിധാ
 32 ഏവം സരസ്വതീ രാജൻ സ്മയമാനാ മഹർഷിണാ
 വേഗേനോവാഹ തം വിപ്രം വിശ്വാമിത്രാശ്രമം പ്രതി
 ന്യവേദയത ചാഭീക്ഷ്ണം വിശ്വാമിത്രായ തം മൂനിം
 33 തം ആനീതം സരസ്വത്യാ ദൃഷ്ട്യാ കോപസമന്വൃതഃ
 അമാന്വേഷത് പ്രഹരണം വസിഷ്ഠാന്ത കരം തദാ
 34 തം ഇ ക്രൂദ്ധം അഭിപ്രേക്ഷ്യ ബ്രഹ്മഹത്യോ ഭയാൻ നദി
 അപോവാഹ വസിഷ്ഠം ഇ പ്രാചീം ദിശം അതന്ദ്രിതാ
 ഉഭയോഃ കുർവതീ വാക്യം വഞ്ചയിത്യാ ഇ ഗാധിജം
 35 തതോ ഽപവാഹിതം ദൃഷ്ട്യാ വസിഷ്ഠം ഋഷിസത്തമം
 അബ്രുവീദ് അഥ സങ്കുലോ വിശ്വാമിത്രോ ഹ്യ് അമർഷണഃ
 36 യസ്മാൻ മാ ത്വം സരിച്ഛേഷ്യേ വഞ്ചയിത്യാ പുനർ ഗതാ
 ശോണിതം വഹ കല്യാണി രക്ഷോ ഗ്രാമണി സംമതം
 37 തതഃ സരസ്വതീ ശപ്താ വിശ്വാമിത്രേണ ധീമതാ
 അവഹച്ഛോണിതോന്വിശ്രം തോയം സംവത്സരം തദാ
 38 അമർഷയശ് ച ദേവാശ് ച ഗന്ധർവാപ്സരസസ് തഥാ
 സരസ്വതീം തഥാ ദൃഷ്ട്യാ ബഭ്രുവുർ ഭൂശദുഃഖിതാഃ
 39 ഏവം വസിഷ്ഠാപവാഹോ ലോകേ ഖ്യാതോ ജനാധിപ
 ആഗച്ഛച്ഛ ച പുനർ മാർഗം സ്വാം ഏവ സരിതാം വരാ

അധ്യായം 42

1 [സ്]

സാ ശ്ലാ തേന ക്രുദ്ധേന വിശ്വാമിത്രേണ ധീമതാ
 തസ്മിൻ തീർഥവരേ ശുഭ്രേ ശോണിതം സമുപാവഹത്
 2 അഥാജഗ്മസ് തതോ രാജൻ രാക്ഷസാസ് തത്ര ഭാരത
 തത്ര തേ ശോണിതം സർവേ പിബന്തഃ സുഖം ആസതേ
 3 തൃപ്താശ് ച സുദൃശം തേന സുഖിതാ വിഗതജ്വരാഃ
 നൃത്യന്തശ് ച ഹസന്തശ് ച യഥാ സ്വർഗജിതസ് തഥാ
 4 കസ്യ ചിത് ത് അഥ കാലസ്യ ഋഷയഃ സതപോ ധനാഃ
 തീർഥയാത്രാം സമാജഗ്മുഃ സരസ്വത്യാം മഹീപതേ
 5 തേഷു സർവേഷു തീർഥേഷു ആപ്സത്യ മുനിപുംഗവാഃ
 പ്രാപ്യ പ്രീതിം പരാം ചാപി തപോ ലുബ്ധാ വിശാരദാഃ
 പ്രയയൂർ ഹി തതോ രാജൻ യേന തീർഥം ഹി തത് തഥാ
 6 അഥാഗമ്യ മഹാഭാഗാസ് തത് തീർഥം ദാരുണം തദാ
 ദൃഷ്ട്വാ തോയം സരസ്വത്യാഃ ശോണിതേന പരിപ്ലുതം
 പീയമാനം ച രക്ഷോഭിർ ബഹുഭിർ നൃപസത്തമ
 7 താൻ ദൃഷ്ട്വാ രാക്ഷസാൻ രാജൻ മൂനയഃ സംശിതവ്രതാഃ
 പാരിത്രാണേ സരസ്വത്യാഃ പരം യത്നം പ്രചക്രിരേ
 8 തേ തു സർവേ മഹാഭാഗാഃ സമാഗമ്യ മഹാവ്രതാഃ
 ആഹുവ സരിതാം ശ്രേഷ്ഠാം ഇദം വചനം അബ്രുവൻ
 9 കാരണം ബ്രൂഹി കല്യാണി കിമർഥം തേ ഹ്രദോ ഹ്യ് അയം
 ഏവം ആകലതാം യാതഃ ശ്രുത്വാ പാസ്യാമഹേ വയം
 10 തതഃ സാ സർവം ആചുഷ്യ യഥാവൃത്തം പ്രവേപതി
 ദുഃഖിതാം അഥ താം ദൃഷ്ട്വാ ത ഊചൂർ വൈ തപോധനാഃ
 11 കാരണം ശ്രുതം അസ്മാഭിഃ ശാപാശ് ചൈവ ശ്രുതോ ിനഘ
 കരിഷ്യന്തി തു യത് പ്രാപ്തം സർവ ഏവ തപോധനാഃ
 12 ഏവം ഉക്ത്വാ സരിച്ഛേഷ്യാം ഊചുസ് തേ ിഥ പരസ്പരം
 വിമോചയാമഹേ സർവേ ശാപാദ് ഏതാം സരസ്വതീം
 13 തേഷാം തു വചനാദ് ഏവ പ്രകൃതിസ്ഥാ സരസ്വതീ
 പ്രസാന്ന സാലിലാ ജജേഞ യഥാപൂർവം തഥൈവ ഹി
 വിമുക്താ ച സരിച്ഛേഷ്യാ വിബഭൗ സാ യഥാ പുരാ
 14 ദൃഷ്ട്വാ തോയം സരസ്വത്യാ മുനിഭിസ് തൈസ് തഥാ കൃതം
 കൃതാഞ്ജലീസ് തതോ രാജൻ രാക്ഷസാഃ ക്ഷ്യധയാർദിതാഃ

ഉച്ചസ് താൻ വൈ മുനി സർവാൻ കൃപാ യുക്താൻ പുനഃ പുനഃ
 15 വയം ഹി ക്ഷയിതാശ് ചൈവ ധാർമാദ്ധീനാശ് ച ശാശ്വതാത്
 ന ച നഃ കാമകാരോ ഽയം യദ് വയം പാപകാരിണഃ
 16 യുഷ്മാകം ചാപ്രമാദേന ദുഷ്ടതേന ച കർമ്മണാ
 പക്ഷോ ഽയം വർധതേ ഽസ്താകം യതഃ സു ബ്രഹ്മരാക്ഷസാഃ
 17 ഏവം ഹി വൈശ്യശുഭ്രാണാം ക്ഷത്രിയാണാം തഥൈവ ച
 യേ ബ്രാഹ്മണാൻ പ്രദിഷാന്തി തേ ഭവന്തീഹ രാക്ഷസാഃ
 18 ആചാര്യം ഋതിജം ചൈവ ഗുരും വൃദ്ധജനം തഥാ
 പ്രാണിനോ യേ ഽവമന്യന്തേ തേ ഭവന്തീഹ രാക്ഷസാഃ
 യോഷിതാം ചൈവ പാപാനാം യോനിദോഷേണ വർധതേ
 19 തത് കരുധ്യം ഇഹാസ്താകം കാരുണ്യം ദ്വിജസത്തമാഃ
 ശക്താ ഭവന്തഃ സർവേഷാം ലോകാനാം അപി താരണേ
 20 തേഷാം തേ മുനയഃ ശ്രുത്വാ ഇഷ്ടവൃസ് താം മഹാനദീം
 മോക്ഷാർഥം രക്ഷസാം തേഷാം ഉച്ചഃ പ്രയത മാനസാഃ
 21 ക്ഷത കീടാവപന്നം ച യച്ഛോച്ഛിഷ്ടാശിതം ഭവേത്
 കേശാവപന്നം ആധൃതം ആരുഗ്ണം അപി യദ് ഭവേത്
 ശ്വഭിഃ സംസൃഷ്ടം അന്നം ച ഭോഗോ ഽസൗ രക്ഷസാം ഇഹ
 22 തസ്മാജ്ജ്ഞാത്യാ സദാ വിദ്വാൻ ഏതാന്യ് അന്നാനി വർജയേത്
 രാക്ഷസാനം അസൗ ഭുക്തേ യോ ഭുക്തേ ഹ്യ് അന്നം ഈദൃശം
 23 ശോധയിത്യാ തതസ് തീർഥം ഋഷയസ് തേ തപോധനാഃ
 മോക്ഷാർഥം രാക്ഷസാനാം ച നദീം താം പ്രത്യചോദയൻ
 24 മഹർഷിണാം മതം ജ്ഞാത്യാ തതഃ സാ സരിതാം വരാ
 അരുണാം ആനയാം ആസ സ്വാം തനം പുരുഷർഷഭ
 25 തസ്യാം തേ രാക്ഷസാഃ സ്താത്യാ തന്യസ് ത്യക്ത്വാ ദിവം ഗതാഃ
 അരുണായാം മഹാരാജ ബ്രഹ്മഹത്യോപഹാ ഹി സാ
 26 ഏതം അർഥം അഭിജ്ഞായ ദേവരാജഃ ശതകൃതഃ
 തസ്മിൻ തീർഥവരേ സ്താത്യാ വിമുക്തഃ പാപ്മനാ കില
 27 [ജ്]
 കിമർഥം ഭഗവാഞ് ശക്ത്രോ ബ്രഹ്മഹത്യോ അവാപ്തവാൻ
 കഥം അസ്മിംശ് ച തീർഥേ വൈ ആപ്തത്യാകൽമശോ ഽഭവേത്
 28 [വൈ]
 ശൃണുഷ്വൈതദ് ഉപാഖ്യാനം യഥാവൃത്തം ജനേശ്വര
 യഥാ ബിഭേദ സമയം നമുചേർ വാസവഃ പുരാ

29 നമുചിർ വാസവാദ് ഭീതഃ സൂര്യരശ്മിം സമാവിശത്
 തേനേന്ദ്രഃ സഖ്യം അകരോത് സമയം ചേദം അബ്രവീത്
 30 നാർദ്ദേണ ത്യാ ന ശുഷ്കേണ ന രാത്രൗ നാപി വാഹനി
 വധിഷ്യാമ്യ് അസുരശ്രേഷ്ഠ സഖേ സത്യേന തേ ശപേ
 31 ഏവം സ കൃത്യാ സമയം സൃഷ്ട്യാ നീഹാരം ഈശ്വരഃ
 ചിച്ഛോദാസ്യ ശിരോ രാജന് അപാം ഘേനേന വാസവഃ
 32 തച്ഛിരോ നമുചേശ് ചിന്നം പൃഷ്ഠതഃ ശക്രം അന്വയാത്
 ഹേ മിത്രഹൻ പാപ ഇതി ബ്രുവാണം ശക്രം അന്തികാത്
 33 ഏവം സ ശിരസാ തേന ചോദ്യമാനഃ പുനഃ പുനഃ
 പിതാമഹായ സന്തപ്ത ഏവം അർഥം ന്യവേദയത്
 34 തം അബ്രവീൽ ലോകഗുരുർ അരുണായാം യഥാവിധി
 ഇഷ്ടോപസ്പൃശ ദേവേന്ദ്ര ബ്രഹ്മഹത്യാപഹാ ഹി സാ
 35 ഇത്യ് ഉക്തഃ സാ സരസ്വത്യാഃ കണ്ടേജ വൈ ജനമേജയ
 ഇഷ്ട്യാ യഥാവദ് ബലഭിർ അരുണായാം ഉപാസ്തപ്സത
 36 സ മൃക്തഃ പാപ്മനാ തേന ബ്രഹ്മഹത്യോ കൃതേന ഹ
 ജഗാമ സംഹൃഷ്ടമനാസ് ത്രിദിവം ത്രിദശേശ്വരഃ
 37 ശിരസ് തച് ചാപി നമുചേസ് തത്രൈവാപ്സത്യ ഭാരത
 ലോകാൻ കാമദുഃഖാൻ പ്രാപ്തം അക്ഷയാൻ രാജസത്തമ
 38 തത്രാപ്യ് ഉപസ്പൃശ്യ ബലോ മഹാത്മാഃ ദത്തോ ച ദാനാനി പൃഥഗ്വിധാനി
 അവാപ്യ ധർമ്മം പരമാര്യ കർമ്മാഃ ജഗാമ സോമസ്യ മഹത് സ തീർഥം
 39 യത്രാജയദ് രാജസൂയേന സോമഃ സാക്ഷാത് പുരാ വിധിവത് പാർഥിവേന്ദ്ര
 അത്രിർ ധീമാൻ വിപ്രമുഖ്യോ ബഭ്രുവഃ ഹോതാ യസ്മിൻ കൃതമുഖ്യേ മഹാത്മാ
 40 യസ്യാന്തേ ിഭ്രൂത് സുമഹാൻ ദാനവാനാംഃ ദൈതേയാനാം രാക്ഷസാനാം ച
 ദേവൈഃ
 സ സംഗ്രാമസ് താരകാഖ്യഃ സുതീവ്രോഃ യത്ര സ്തന്ദസ് താരകാഖ്യം ജഘാന
 41 സേനാപത്യം ലബ്ധ്വാൻ ദേവതാനാംഃ മഹാസേനോ യത്ര ദൈത്യാന്ത കർതാ
 സാക്ഷാച് ചാത്ര ന്യവസത് കാർത്തികേയഃ സദാ ക്ഷമാരോ യത്ര സ പ്ലക്ഷരാജഃ

അധ്യായം 43

1 [ജ]

സരസ്വതയാഃ പ്രഭാവോ *f*യം ഉക്തസ് തേ ദ്വിജസാന്തമ
 കുമാരസ്യാഭിഷേകം തു ബ്രഹ്മൻ വ്യാഖ്യാതും അർഹസി
 2 യസ്മിൻ കാലേ ച ദേശേ ച യഥാ ച വദതാം വര
 യൈശ് ചാഭിഷിക്തോ ഭഗവാൻ വിധിനാ യേന ച പ്രഭുഃ
 3 സ്തുന്ദോ യഥാ ച ദൈത്യാനാം അകരോത് കദനം മഹത്
 തഥാ മേ സർവം ആചക്ഷ്യ പരം കൗതുഹലം ഹി മേ

4 [വൈ]

കുരുവംശസ്യ സദൃശം ഇദം കൗതുഹലം തവ
 ഹർഷ്യാം ഉത്പാദയത്യ് ഏതദ് വചോ മേ ജനമേജയ
 5 ഹന്ത തേ കഥയിഷ്യാമി ശൃണ്വാനസ്യ ജനാധിപ
 അഭിഷേകം കുമാരസ്യ പ്രഭാവം ച മഹാത്മനഃ
 6 തേജോ മാഹേശ്വരം സ്തുനം അഗൗ പ്രപതിതം പുരാ
 തത് സർവഭക്ഷോ ഭഗവാൻ നാശകദ് ദഗ്ധും അക്ഷയം
 7 തേനാസീദതി തേജസ്വി ദീപ്തിമാൻ ഹവ്യഹാവനഃ
 ന ചൈവ ധാരയാം ആസ ഗർഭം തേജോമയം തദാ
 8 സാ ഗംഗാം അഭിസാംഗമ്യ നിയോഗാദ് ബ്രഹ്മണഃ പ്രഭുഃ
 ഗർഭം ആഹിതവാൻ ദിവ്യം ഭാസ്കരോപമ തേജസം
 9 അഥ ഗംഗാപി തം ഗർഭം അസഹന്തീ വിധാരണേ
 ഉത്സസർജ ഗിരൗ രമ്യേ ഹിമവത്യ് അമരാർചിതേ
 10 സ തത്ര വവൃധേ ലോകാൻ ആവൃത്യ ജലനാന്തജഃ
 ദദൃശൂർ ജലനാകാരം തം ഗർഭം അഥ കൃത്തികാഃ
 11 ശരസ്തംബേ മഹാത്മാനം അനലാത്മജം ഈശ്വരം
 മമായം ഇതി താഃ സർവാഃ പുത്രാർഥിന്യോ *f*ഭിചക്രമുഃ
 12 താസാം വിദിത്യാ ഭാവം തം മാതൃണാം ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ
 പ്രസ്തതാനാം പയഃ ഷഡ്ഭിർ വദനൈർ അപിബത് തദാ
 13 തം പ്രഭാവം സമാലക്ഷ്യ തസ്യ ബാലസ്യ കൃത്തികാഃ
 പരം വിസ്മയം ആപന്നാ ദേവ്യോ ദിവ്യവപുർ ധരാഃ
 14 യത്രോത്സൃഷ്ടഃ സ ഭഗവാൻ ഗംഗയാ ഗിരിമൂർധനി
 സ ശൈലഃ കാഞ്ചനഃ സർവഃ സംബഭൗ കുരുസന്തമ
 15 വർധതാ ചൈവ ഗർഭേണ പൃഥിവീ തേന രഞ്ജിതാ
 അതശ് ച സർവേ സംവൃത്താ ഗിരയഃ കാഞ്ചനാകരാഃ

16 കമാരശ് ച മഹാവിര്യഃ കാർത്തികേയ ഇതി സ്മൃതഃ
 ഗാംഗേയഃ പൂർവം അഭവൻ മഹായോഗബലാനപിതഃ
 17 സ ദേവസ് തപസാ ചൈവ വിര്യേണ ച സമന്വൃതഃ
 വവൃധേ ിതീവ രാജേന്ദ്ര ചന്ദ്രവത് പ്രിയദർശനഃ
 18 സ തസ്മിൻ കാഞ്ചനേ ദിവ്യേ ശരസ്തംബേ ശ്രീയാ വൃതഃ
 സ്തുയമാനസ് തദാ ശേതേ ഗന്ധർവൈർ മുനിഭിസ് തഥാ
 19 തഥൈനം അന്വന്തുത്യന്ത ദേവകന്യാഃ സഹസ്രശഃ
 ദിവ്യവാദിത്ര നൃത്തജ്ഞാഃ സ്തുവന്ത്യശ് ചാരുദർശനാഃ
 20 അന്യാസ്തേ ച നദി ദേവം ഗംഗാ വൈ സരിതാം വരാ
 ദധാര പൃഥിവീ ചൈനം ബിഭ്രതീ രൂപം ഉത്തമം
 21 ജാതകർമാദികാസ് തസ്യ ക്രിയാശ് ചക്രേ ബൃഹസ്പതിഃ
 വേദശ് ചൈനം ചതുർമുർതിർ ഉപതന്മേ കൃതാഞ്ജലിഃ
 22 ധനർവേദശ് ചതുഷ്പാദഃ ശസ്ത്രഗ്രാമഃ സസംഗ്രഹഃ
 തഥൈനം സമുപാതിഷ്ഠാത് സാക്ഷാദ് വാണീ ച കേവലാ
 23 സ ദദർശ മഹാവിര്യം ദേവദേവം ഉമാപതിം
 ശൈലപുത്രയാ സഹാസീനം ഭൂതസംഘ ശതൈർ വൃതം
 24 നികായാ ഭൂതസംഘാനാം പരമാദ്ഭുത ദർശനാഃ
 വികൃതാ വികൃതാകാരാ വികൃതാഭരണ ധ്വജാഃ
 25 വ്യാഘ്രസിംഹർക്ഷ വദനാ ബിഡാല മകരാനനാഃ
 വൃഷഭംശ മുഖാശ് ചാന്യേ ഗജോഷ്ടവദനാസ് തഥാ
 26 ഉല്പുക വദനാഃ കേ ചിദ് ഗൃധ്രഗോമായുദർശനാഃ
 ക്രൗഞ്ചപാരാവത നിഭൈർ വദനൈ രാജവൈർ അപി
 27 ശ്യാവിത് ശക്യക ഗോധാനാം ഖരൈഡക ഗവാം തഥാ
 സാദൃശാനി വപുഷ്യ് അന്യേ തത്ര തത്ര വ്യധാരയൻ
 28 കേ ചിച് ചൈരലാംബുദ പ്രഖ്യാശ് ചക്രാലാത ഗദായുധാഃ
 കേച് ചിദ് അഞ്ജന പുഞ്ജാഭാഃ കേ ചിച് ഛേദയാചലപ്രഭാഃ
 29 സപ്ത മാതൃഗണാശ് ചൈവ സമാജശൂർ വിശാം പതേ
 സാധ്യാ വിശ്വേ ിഥ മരുതോ വസവഃ പിതരസ് തഥാ
 30 അദ്രാദിത്യാസ് തഥാ സിദ്ധാ ഭുജഗാം ദാനവാഃ ഖഗാഃ
 ബ്രഹ്മാ സ്വയംഭൂർ ഭഗവാൻ സപുത്രഃ സഹ വിഷ്ണുനാ
 31 ശക്രസ് തഥാഭൃയാദ് ദ്രഷ്ടും കമാര വരം അച്യുതം
 നാരദപ്രമുഖാശ് ചാപി ദേവഗന്ധർവസന്തമാഃ
 32 ദേവർഷയശ് ച സിദ്ധാശ് ച ബൃഹസ്പതിപുരോഗമാഃ

ജബ്ബുവോ നാമ വരദാ ദേവാനാം അപി ദേവതാഃ
 തേ ഫപി തത്ര സമാജശൂർ യാമാ ധാമാശ് ച സർവശഃ
 33 സ തു ബാലോ ഫപി ഭഗവാൻ മഹായോഗബലാനിതഃ
 അഭ്യാജഗാമ ദേവേശം ശുലഹസ്തം പിനാകിനം
 34 തം ആരജന്തം ആലക്ഷ്യ ശിവസ്യാസീൻ മനോഗതം
 യുഗപച്ഛൈരലപ്യത്രയാശ് ച ഗംഗായാഃ പാവകസ്യ ച
 35 കിം ന പൂർവം അയം ബാലോ ഗൗരവാദ് അഭ്യപൈഷ്യതി
 അപി മാം ഇതി സർവേഷാം തേഷാം ആസീൻ മനോഗതം
 36 തേഷാം ഏതം അഭിപ്രായം ചതുർണാം ഉപലക്ഷ്യ സഃ
 യുഗപദ് യോഗം ആസ്ഥായ സസാർജ വിവിധാസ് തന്തഃ
 37 തതോ ഫഭവച്ഛതുർമൂർതിഃ ക്ഷണേന ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ
 സ്തന്ദഃ ശാഖോ വിശാഖശ് ച നൈഗമേഷശ് ച പൃഷ്ഠതഃ
 38 ഏവം സ കൃത്യാ ഹ്യ് ആത്മാനം ചതുർധാ ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ
 യതോ ഭദ്രസ് തതഃ സ്തന്ദോ ജഗാമാദ്ഭൂത ദർശനഃ
 39 വിശാഖസ് തു യയൗ യേന ദേവി ഗിരിവരാത്മജാ
 ശാഖോ യയൗ ച ഭഗവാൻ വായുമൂർതിർ വിഭാവസും
 നൈഗമേഷോ ഫഗമദ് ഗംഗാം കമാരഃ പാവകപ്രഭുഃ
 40 സർവേ ഭാസ്വരദേഹാസ് തേ ചത്വാരഃ സമരൂപിണഃ
 താൻ സമഭ്യയൂർ അവ്യഗ്രാസ് തദ് അദ്ഭൂതം ഇവാഭവത്
 41 ഹാഹാകാരോ മഹാൻ ആസീദ് ദേവദാനവരക്ഷസാം
 തദ് ദൃഷ്ട്വാ മഹദ് ആശ്ചര്യം അദ്ഭൂതം ലോമഹർഷണം
 42 തതോ ഭദ്രശ് ച ദേവീ ച പാവകശ് ച പിതാമഹം
 ഗംഗയാ സഹിതാഃ സർവേ പ്രണിപേതൂർ ജഗത്പതിം
 43 പ്രണിപത്യ തതസ് തേ തു വിധിവദ് രാജപുംഗവ
 ഇദം ഉച്ചൂർ വചോ രാജൻ കാർത്തികേയ പ്രിയേഷ്ഠയാ
 44 അസ്യ ബാലസ്യ ഭഗവന് ആധിപത്യം യഥേഷ്ഠിതം
 അസ്മിൻ പ്രിയാർഥം ദേവേശ സാദൃശം ദാതും അർഹസീ
 45 തതഃ സ ഭഗവാൻ ധീമാൻ സർവലോകപിതാമഹഃ
 മനസാ ചിന്തയാം ആസ കിം അയം ലഭതാം ഇതി
 46 ഐശ്വര്യാണി ഹി സർവാണി ദേവഗന്ധർവരക്ഷസാം
 ഭൂതയക്ഷവിഹംഗാനാം പന്നഗാനാം ച സർവശഃ
 47 പൂർവം ഏവാദിദേശാസൗ നികായേഷു മഹാത്മനാം
 സമർഥം ച തം ഐശ്വര്യേ മഹാമതിർ അമന്യത

48 തതോ മുഹൂർത്തം സ ധ്യാത്വാ ദേവാനാം ശ്രേയസി സ്ഥിതഃ
 സേനാപത്യം ദദൗ തസ്മൈ സർവഭൂതേഷു ഭാരത
 49 സർവദേവ നികായാനാം യേ രാജാനഃ പരിശ്രുതാഃ
 താൻ സർവ്വൻ വ്യാദിദേശാസ്മൈ സർവഭൂതപിതാമഹഃ
 50 തതഃ ക്ഷമാരം ആദായ ദേവാ ബ്രഹ്മപുരോഗമാഃ
 അഭിഷേകാർഥം ആജഗ്മുഃ ശൈലേന്ദ്രം സഹിതാസ് തതഃ
 51 പുണ്യാം ഹൈമവതീം ദേവീം സരിഷ്ടേഷ്യാം സരസ്വതീം
 സമന്തപഞ്ചകേ യാ വൈ ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതാ
 52 തത്ര തീരേ സരസ്വത്യാഃ പുണ്യേ സർവഗുണാനൃതേ
 നിഷേദൂർ ദേവഗന്ധർവാഃ സർവേ സമ്പൂർണമാനസാഃ

അധ്യായം 44

1 [വൈ]

തതോ ഫഭിഷേകാ സംഭാരാൻ സർവാൻ സംഭൃത്യ ശാസ്തുതഃ
 ബൃഹസ്പതിഃ സമിദ്ധേ ഫസൗ ജുഹാവാജ്യം യഥാവിധി
 2 തതോ ഹിമവതാ ദത്തേ മണിപ്രവര ശോഭിതേ
 ദിവ്യ രതാചിതേ ദിവ്യേ നിഷണ്ണഃ പരമാസനേ
 3 സർവമംഗല സംഭാരൈർ വിധിമന്ത്രപുരസ്കൃതം
 ആഭിഷേചനികം ദ്രവ്യം ഗൃഹീത്വാ ദേവതാ ഗണാഃ
 4 ഇന്ദ്രാവിഷ്ണു മഹാവിര്യൗ സൂര്യാചരമസൗ തഥാ
 ധാതാ ചൈവ വിധാതാ ച തഥാ ചൈവാനിലാനന്ദൗ
 5 പൃഷ്ണാ ഭഗേനാര്യമ്ണാ ച അംശേന ച വിവസ്വതാ
 തദ്രസ് ച സഹിതോ ധീമാൻ മിത്രേണ വരുണേന ച
 6 തദ്രൈർ വസുഭിർ ആഭിത്യൈർ അശ്വിഭ്യാം ച വൃതഃ പ്രഭുഃ
 വിശ്വേ ദേവൈർ മരുദ്ഭിശ് ച സാധ്യൈശ് ച പിതൃഭിഃ സഹ
 7 ഗന്ധർവൈർ അപ്സരോഭിശ് ച യക്ഷരാക്ഷസ പന്നഗൈഃ
 ദേവർഷിഭിർ അസംഖ്യേയൈസ് തഥാ ബ്രഹ്മർഷിഭിർ വരൈഃ
 8 വൈവാനസൈർ വാലഖിലൈർ വായാഹാരൈർ മരീചിപൈഃ
 ഭൃഗുഭിശ് ചാഗ്നിരോഭിശ് ച യതിഭിശ് ച മഹാത്മഭിഃ
 സർവൈർ വിദ്യാധരൈഃ പുണ്യൈർ യോഗസിദ്ധൈസ് തഥാ വൃതഃ
 9 പിതാമഹഃ പുലസ്ത്യശ് ച പുലഹശ് ച മഹാതപാഃ
 അംഗിരാഃ കശ്യപോ ഫൃഗ്നിശ് ച മരീചിർ ഭൃഗുർ ഏവ ച
 10 ജതുർ ഹരഃ പ്രചേതാശ് ച മനുർ ദക്ഷസ് തഥൈവ ച
 ജതവശ് ച ഗൃഹാശ് ചൈവ ജ്യോതീംഷി ച വിശാം പതേ
 11 മൂർതിമത്യശ് ച സരിതോ വേദാശ് ചൈവ സനാതനാഃ
 സമുദ്രാശ് ച ഹ്രദാശ് ചൈവ തീർഥാനി വിവിധാനി ച
 പൃഥിവീ ദ്യൗർ ദിശശ് ചൈവ പാദപാശ് ച ജനാധിപ
 12 അദിതിർ ദേവ മാതാ ച ഹ്രീഃ ശ്രീഃ സ്വാഹാ സരസ്വതീ
 ഉമാ ശചീ സിനീവാലീ തഥാ ചാനുമതിഃ ക്ഷുഭുഃ
 രാകാ ച ധിഷണാ ചൈവ പത്ന്യശ് ചാന്യാ ദിവൗകസാം
 13 ഹിമവാംശ് ചൈവ വിന്ധ്യശ് ച മേരുശ് ചാനേക ശൃംഗവാൻ
 ഐരാവതഃ സാനുചരഃ കലാഃ കാഷ്ടാസ് തഥൈവ ച
 മാസാർധ മാസാ ജതവസ് തഥാ രാത്ര്യഹനീ നൃപ
 14 ഉച്ചൈഃശ്രവാ ഹയശ്രേഷ്ഠോ നാഗരാജശ് ച വാമനഃ

അങ്ങനോ ഗരുഡശ് ചൈവ വൃക്ഷാശ് ചൗഷധിഭിഃ സഹ
 15 ധർമ്മശ് ച ഭഗവാൻ ദേവഃ സമാജശ്ചീർ ഹി സംഗതഃ
 കാലോ യമശ് ച മൃത്യുശ് ച യമസ്യാനുചരാശ് ച യേ
 16 ബഹുലത്വാച് ച നോക്താ യേ വിവിധാ ദേവതാ ഗണാഃ
 തേ കമാരാഭിഷേകാർഥം സമാജശ്ചീർ തതസ് തതഃ
 17 ജഗൃഹുസ് തേ തദാ രാജൻ സർവ ഏവ ദിവൗകസഃ
 ആഭിഷേചനികം ഭാണധം മംഗലാനി ച സർവശഃ
 18 ദിവ്യസംഭാര സംയുക്തൈഃ കലശൈഃ കാഞ്ചനൈർ നൃപ
 സരസ്വതിഭിഃ പുണ്യാഭിർ ദിവ്യതോയഭിർ ഏവ തു
 19 അഭ്യഷിഞ്ചൻ കമാരം വൈ സമ്പ്രഹൃഷ്ടാ ദിവൗകസഃ
 സേനാപതിം മഹാത്മാനം അസുരാണാം ഭയാവഹം
 20 പുരാ യഥാ മഹാരാജ വരണം വൈ ജലേശ്വരം
 തഥാഭ്യഷിഞ്ചദ് ഭഗവാൻ ബ്രഹ്മാ ലോകപിതാമഹഃ
 കശ്യപശ് ച മഹാതേജാ യേ ചാന്യേ നാനകീർത്തിതാഃ
 21 തസ്മൈ ബ്രഹ്മാ ദദൗ പ്രീതോ ബലിനോ വാതരംഹസഃ
 കാമവീര്യധരാൻ സിദ്ധാൻ മഹാപാരിഷദാൻ പ്രഭുഃ
 22 നന്ദിഷേണം ലോഹിതാക്ഷം ഘണ്ഡാ കർണം ച സംമതം
 ചതുർഥം അസ്യാനുചരം ഖ്യാതം കമുദമാലിനം
 23 തതഃ സ്ഥാണം മഹാവേഗം മഹാപാരിഷഡം ക്രതുഃ
 മായാ ശതധരം കാമം കാമവീര്യബലാനിതം
 ദദൗ സ്തന്ധായ രാജേന്ദ്ര സുരാരിവിനിബർഹണം
 24 സ ഹി ദേവാസുരേ യുദ്ധേ ദൈത്യാനാം ഭീമകർമ്മണം
 ജഘാന ദോർദ്വ്യം സക്രമഃ പ്രയുതാനി ചതുർദശ
 25 തഥാ ദേവ ദദുസ് തസ്മൈ സേനാം നൈകൃതസാക്ഷലാം
 ദേവശത്രുക്ഷയകരീം അജയ്യാം വിശ്വരൂപിണീം
 26 ജയശബ്ദം തതശ് ചക്രൂർ ദേവാഃ സർവേ സവാസവാഃ
 ഗന്ധർവയക്ഷാ രക്ഷാസി മൂനയഃ പിതരസ് തഥാ
 27 യമഃ പ്രാദാദ് അനുചരൗ യമ കാലോപമാവ് ഉളു
 ഉന്മാഥം ച പ്രമാഥം ച മഹാവീര്യൗ മഹാദ്യുതി
 28 സുഭ്രാജോ ഭാസ്മരശ് ചൈവ യൗ തൗ സുര്യാനുയായിനൗ
 തൗ സൂര്യഃ കാർത്തികേയായ ദദൗ പ്രീതഃ പ്രതാപവാൻ
 29 കൈലാസശൃംഗസങ്കാശൗ ശ്വേതമാല്യാനുലേപനൗ
 സോമോ fപ്യ് അനുചരൗ പ്രാദാൻ മണിം സുമണിം ഏവ ച

30 ജ്യാലാ ജീഹ്വം തഥാ ജ്യോതിർ ആത്മജായ ഹൃതാശനഃ
ദദാവ് അനുചരൗ ശൂരൗ പരസൈന്യപ്രമാമിനൗ
31 പരിഘം ച വടം ചൈവ ഭീമം ച സുമഹാബലം
ദഹതിം ദഹനം ചൈവ പ്രചണ്ഡൗ വിര്യസംമതൗ
അംശോ ിപ്യ് അനുചരാൻ പഞ്ച ദദൗ സ്തന്ധായ ധീമതേ
32 ഉത്ക്രോശം പങ്കജം ചൈവ വജ്രദണ്ഡധരാവ് ഉഭൗ
ദദാവ് അനല പുത്രായ വാസവഃ പരവീരഹാ
തൗ ഹി ശത്രുൻ മഹേന്ദ്രസ്യ ജുഹ്വതഃ സമരേ ബഹുൻ
33 ചക്രം വിക്രമകം ചൈവ സക്രമം ച മഹാബലം
സ്തന്ധായ ത്രിൻ അനുചരാൻ ദദൗ വിഷ്ണുർ മഹായശാഃ
34 വർധനം നന്ദനം ചൈവ സർവവിദ്യാ വിശാരദൗ
സ്തന്ധായ ദദതഃ പ്രീതാവ് അശ്വിനൗ ഭരതർഷഭ
35 കന്ദനം കസുമം ചൈവ കമുദം ച മഹായശാഃ
ഡംബരാഡംബരൗ ചൈവ ദദൗ ധാതാ മഹാത്മനേ
36 വക്ത്രാവക്ത്രൗ ബലിനൗ മേഷവക്ത്രൗ ബലോത്കടൗ
ദദൗ ത്വഷ്ടാ മഹാമായൗ സ്തന്ധായാനുചരൗ വരൗ
37 സുവ്രതം സത്യസന്ധം ച ദദൗ മീത്രോ മഹാത്മനേ
കമാരായ മഹാത്മാനൗ തപോ വിദ്യാധരൗ പ്രഭുഃ
38 സുദർശനീയൗ വരദൗ ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതൗ
സുപ്രഭം ച മഹാത്മാനം ശുഭകർമാണം ഏവ ച
കാർത്തികേയായ സമ്പ്രദാദ് വിധാതാ ലോകവിശ്രുതൗ
39 പാലിതകം കാലികം ച മഹാമായാവിനാവ് ഉഭൗ
പൃഷ്ഠാ ച പാർഷദൗ പ്രദാത് കാർത്തികേയായ ഭാരത
40 ബലം ചാതിബലം ചൈവ മഹാവക്ത്രൗ മഹാബലൗ
പ്രദദൗ കാർത്തികേയായ വായുർ ഭരതസത്തമ
41 ഘസം ചാതിഘസം ചൈവ തിമിരക്ത്രൗ മഹാബലൗ
പ്രദദൗ കാർത്തികേയായ വരണഃ സത്യസംഗരഃ
42 സുവർച്ഛസം മഹാത്മാനം തഥൈവാപ്യ് അതിവർച്ഛസാം
ഹിമവാൻ പ്രദദൗ രാജൻ ഹൃതാശനസുതായ വൈ
43 കാഞ്ചനം ച മഹാത്മാനം മേഘമാലിനം ഏവ ച
ദദാവ് ആനുചരൗ മേന്ദർ അഗ്നിപുത്രായ ഭാരത
44 സ്ഥിരം ചാതിസ്ഥിരം ചൈവ മേന്ദർ ഏവാപരൗ ദദൗ
മഹാത്മനേ ിഗ്നിപുത്രായ മഹാബലപരാക്രമൗ

45 ഉച്ഛിതം ചാതിശ്രംഗം ച മഹാപാഷാണ യോധനൗ
 പ്രദാവ് അഗ്നിപുത്രായ വിന്ധ്യഃ പാരിഷദാവ് ഉഭൗ
 46 സംഗ്രഹം വിഗ്രഹം ചൈവ സമുദ്രോ ഫപി ഗദധരൗ
 പ്രദാവ് അഗ്നിപുത്രായ മഹാപാരിഷദാവ് ഉഭൗ
 47 ഉന്മാദം പുഷ്പദന്തം ച ശങ്കുകർണം തമൈവ ച
 പ്രദാവ് അഗ്നിപുത്രായ പാർവതീ ശുഭദർശനാ
 48 ജയം മഹാജയം ചൈവ നാഗൗ ജലനസുനവേ
 പ്രദദൗ പുരുഷവ്യാലേ വാസുകിഃ പന്നശേശ്വരഃ
 49 ഏവം സാഖ്യാശ് ച രദ്രാശ് ച വസവഃ പിതരസ് തഥാ
 സാഗരഃ സരിതശ് ചൈവ ഗിരയശ് ച മഹാബലഃ
 50 ദദുഃ സേനാഗണാധ്യക്ഷാഞ് ശൂലപട്ടിശധാരിണഃ
 ദിവ്യപ്രഹരണോപേതാൻ നാനാവേഷവിഭൂഷിതാൻ
 51 ശൃണു നാമാനി ചാന്യേഷാം യേ ഫന്യേ സ്തന്ദസ്യ സൈനികാഃ
 വിവിധായുധസമ്പന്നാശ് ചിത്രാഭരണ വർമ്മിണഃ
 52 ശങ്കുകർണോ നികംഭശ് ച പദ്മഃ കമുദ ഏവ ച
 അനന്തോ ദ്വാദശ ഭുജസ് തഥാ കൃഷ്ണോപകൃഷ്ണകൗ
 53 ദ്രോണ ശ്രവാഃ കപിസ്തസഃ കാഞ്ചനാക്ഷോ ജലം ധമഃ
 അക്ഷസന്തർജനോ രാജൻ കനദീകസ് തഥോ ഫഭ്രകൃത്
 54 ഏകാക്ഷോ ദ്വാദശാക്ഷശ് ച തമൈവൈവക ജടഃ പ്രഭുഃ
 സഹസ്രബാഹുർ വികടോ വ്യാലോക്ഷഃ ക്ഷിതികമ്പനഃ
 55 പുണ്യനാമാ സുനാമാ ച സുവക്ത്രഃ പ്രിയദർശനഃ
 പരിശ്രുതഃ കോക നദഃ പ്രിയ മാല്യാനുലേപനഃ
 56 അജോദരോ ഗജശിരാഃ സ്തന്ധാക്ഷഃ ശതലോചനഃ
 ജാലാ ജീഹവഃ കരാലശ് ച സിതകേശോ ജടീ ഹരിഃ
 57 ചതുർദംഷ്ട്രോ ഫഷ്ട ജീഹവശ് ച മേഘനാദഃ പൃഥ്വശ്രവാഃ
 വിദ്യുദ് അക്ഷോ ധനുർ വക്ത്രോ ജാരോ മാരുതാശനഃ
 58 ഉദരാക്ഷോ രധഷാക്ഷശ് ച വജ്രനാഭോ വസു പ്രഭുഃ
 സമുദ്രവേശോ രാജേന്ദ്ര ശൈലകന്വീ തമൈവ ച
 59 പുത്ര മേഷഃ പ്രവാഹശ് ച തഥാ നന്ദോപനന്ദകൗ
 ധൃതുഃ ശ്വേതഃ കലിംഗശ് ച സിദ്ധാർഥോ വരദസ് തഥാ
 60 പ്രിയകശ് ചൈവ നന്ദശ് ച ഗോനന്ദശ് ച പ്രതാപവാൻ
 ആനന്ദശ് ച പ്രമോദശ് ച സ്വസ്തികോ ധ്രുവകസ് തഥാ
 61 ക്ഷേമവാപഃ സുജാതശ് ച സിദ്ധയാത്രശ് ച ഭാരത

ഗോവ്രജഃ കനകാപിയോ മഹാപാരിഷദേശ്വരഃ
 62 ഗായനോ ഹസനശ് ചൈവ ബാണഃ ഖഡ്ഗശ് ച വീര്യവാൻ
 വൈതാലീ ചാതിതാലീ ച തഥാ കതിക വാതികൗ
 63 ഹംസജഃ പങ്കുദീഗ്ധാംഗഃ സമുദ്രോന്മാദനശ് ച ഹ
 രണോത്കടഃ പ്രഹാസശ് ച ശ്വേതശീർഷശ് ച നന്ദകഃ
 64 കാലകണ്ഠഃ പ്രഭാസശ് ച തഥാ കുംഭാണുകോ fപരഃ
 കാലകാക്ഷഃ സിതശ് ചൈവ ഭൂതലോന്മഥനസ് തഥാ
 65 യജ്ഞവാഹഃ പ്രവാഹശ് ച ദേവ യാജീ ച സോമപഃ
 സജാലശ് ച മഹാതേജാഃ ക്രഥ ക്രാഥൗ ച ഭാരത
 66 തുഹനശ് ച തുഹാനശ് ച ചിത്രദേവശ് ച വീര്യവാൻ
 മധുരഃ സുപ്രസാദശ് ച കിരീടീ ച മഹാബലഃ
 67 വസവോ മധുവർണശ് ച കലശോദര ഏവ ച
 ധമന്തോ മന്ഥകരഃ സൂചീവക്രൗശ് ച വീര്യവാൻ
 68 ശ്വേതവക്രഃ സുവക്രൗശ് ച ചാരു വക്രൗശ് ച പാണ്ഡുരഃ
 ദണ്ഡബാഹുഃ സുബാഹുശ് ച രജഃ കോകിലകസ് തഥാ
 69 അചലഃ കനകാക്ഷശ് ച ബാലാനാം അയികഃ പ്രഭഃ
 സഞ്ചാരകഃ കോക നദോ ഗൃധ്രവക്രൗശ് ച ജംബുകഃ
 70 ലോഹാശ വക്രോ ജാരഃ കുംഭവക്രൗശ് ച കണ്ഡകഃ
 മദ്ഗുഗ്രീവശ് ച കൃഷ്ണൗജാ ഹംസവക്രൗശ് ച ചന്ദ്ര ഭാഃ
 71 പാണികൂർമാ ച ശംബുകഃ പഞ്ചവക്രൗശ് ച ശിക്ഷകഃ
 ചാഷ വക്രൗശ് ച ജംബുകഃ ശാകവക്രൗശ് ച കണ്ഡകഃ
 72 യോഗ്യയുക്താ മഹാത്മാനഃ സതതം ബ്രാഹ്മണ പ്രിയഃ
 പൈതാമഹാ മഹാത്മാനോ മഹാപാരിഷദാശ് ച ഹ
 യൗവനസ്ഥാശ് ച ബാലാശ് ച വൃദ്ധാശ് ച ജനമേജയ
 73 സഹസ്രശഃ പാരിഷദഃ കമാരം ഉപതസ്ഥിരേ
 വക്രൈർ നാനാവിധൈർ യേ തു ശൃണു താഞ് ജനമേജയ
 74 കൂർമകക്കടവക്രൗശ് ച ശശോലുക മുഖാസ് തഥാ
 ഖരോഷ്ട്രവദനാശ് ചൈവ വരാഹവദനാസ് തഥാ
 75 മനുഷ്യമേഷ വക്രൗശ് ച സൃഗാലവദനാസ് തഥാ
 ഭീമാ മകര വക്രൗശ് ച ശിശുമാര മുഖാസ് തഥാ
 76 മാർജാരശശവക്രൗശ് ച ദീർഘവക്രൗശ് ച ഭാരത
 നകലോലുക വക്രാശ് ച ശ്വവാക്രൗശ് ച തഥാപരേ
 77 ആഖ്യ ബഭ്രുക വക്രൗശ് ച മയൂരവദനാസ് തഥാ

മത്സ്യമേഷാനനാശ് ചാന്യേ അജാവി മഹിഷാനനാഃ
 78 ലുക്ഷശാർദൂല വക്ത്രാശ് ച ദ്വീപിസിംഹാനനാസ് തഥാ
 ഭീമാ ഗജാനനാശ് ചൈവ തഥാ നക്രമുഖാഃ പരേ
 79 ഗരുഡാനനാഃ ഖഡ്ഗമുഖാ വൃകകാകമുഖാസ് തഥാ
 ഗോഖരോഷ്ട മുഖാശ് ചാന്യേ വൃഷഭംശ മുഖാസ് തഥാ
 80 മഹാജാര പാദാംഗാസ് താരകാക്ശാശ് ച ഭാരത
 പാരാവത മുഖാശ് ചാന്യേ തഥാ വൃഷമുഖാഃ പരേ
 81 കോകിലാ വദനാശ് ചാന്യേ ശ്യേനതിത്തിരികാനനാഃ
 ക്രകലാസ മുഖാശ് ചൈവ വിരജോഽംബരധാരിണഃ
 82 വ്യാലവക്ത്രാഃ ശുലമുഖാശ് ചണ്ഡവക്ത്രാഃ ശതാനനാഃ
 ആശീവിഷാശ് ചീരധരാ ഗോനാസാവരണാസ് തഥാ
 83 സ്മൃലോദരാഃ കൃശാംഗാശ് ച സ്മൃലാംഗാശ് ച കൃശോദരാഃ
 ഹ്രസ്വഗ്രീവാ മഹാകർണാ നാനാവ്യാലവിഭൂഷിതാഃ
 84 ഗജേന്ദ്ര ചർമ്മ വസനാസ് തഥാ കൃഷ്ണാജിനാംബരാഃ
 സ്തന്യേ മുഖാ മഹാരാജ തഥാ ഹ്യ് ഉദരതോ മുഖാഃ
 85 പൃഷ്ഠേ മുഖാ ഹനുമുഖാസ് തഥാ ജംഘാ മുഖാ അപി
 പാർശ്യാനനാശ് ച ബഹവോ നാനാദേശമുഖാസ് തഥാ
 86 തഥാ കീട പതംഗാനാം സദൃശാസ്യാ ഗണേശ്വരാഃ
 നാനാവ്യാലമുഖാശ് ചാന്യേ ബഹു ബാഹുശിരോ ധരാഃ
 87 നാനാവൃക്ഷഭൂജാഃ കേച് ചിത് കടി ശീർഷാസ് തഥാപരേ
 ഭൂജംഗഭോഗ വദനാ നാനാഗുൽമനിവാസിനഃ
 88 ചീരസംവൃത ഗാത്രാശ് ച തഥാ ഫലകവാസസഃ
 നാനാവേഷധരാശ് ചൈവ ചർമ്മ വാസസ ഏവ ച
 89 ഉഷ്ണീഷിണോ മുകടിനഃ കംബുഗ്രീവാഃ സുവർചസഃ
 കിരീടിനഃ പഞ്ച ശിഖാസ് തഥാ കഠിന മൂർധജാഃ
 90 ത്രിശിഖാ ദ്വിശിഖാശ് ചൈവ തഥാ സപ്ത ശിഖാഃ പരേ
 ശിഖണ്ഡിനോ മുകടിനോ മുണ്ഡാശ് ച ജടിലാസ് തഥാ
 91 ചിത്രമാലധരാഃ കേച് ചിത് കേച് ചിദ് രോമാനനാസ് തഥാ
 ദിവ്യമാല്യാംബരധരാഃ സതതം പ്രിയവിഗ്രഹാഃ
 92 കൃഷ്ണാ നിർമാംസ വക്ത്രാശ് ച ദീർഘപൃഷ്ഠാ നിരൂദരാഃ
 സ്മൃലപൃഷ്ഠാ ഹ്രസ്വപൃഷ്ഠാഃ പ്രലംബോദര മേഹനാഃ
 93 മഹാഭൂജാ ഹ്രസ്വഭൂജാ ഹ്രസ്വഗാത്രാശ് ച വാമനാഃ
 കണ്ഠാശ് ച ദീർഘജംഘാശ് ച ഹസ്തികർണ ശിരോധരാഃ

94 ഹസ്തിനാസാഃ കൂർമനാസാ വൃകനാസാസ് തഥാപരേ
ദീർഘൗഷ്യാ ദീർഘജിഹ്വാസ് ച വികരാലാ ഹ്യ അധോമുഖാഃ
95 മഹാദംഷ്ട്രാ ഹ്രസ്വദംഷ്ട്രാസ് ചതുർദംഷ്ട്രാസ് തഥാപരേ
വാരണേന്ദ്ര നിഭാസ് ചാന്യേ ഭീമാ രാജൻ സഹസ്രശഃ
96 സുവിഭക്തശരീരാസ് ച ദീപ്തിമന്തഃ സ്വലക്രതാഃ
പിംഗാക്ഷാഃ ശങ്കുകർണാസ് ച വക്ത്രനാസാസ് ച ഭാരത
97 പൃഥു ദംഷ്ട്രാമഹാ ദംഷ്ട്രാഃ സ്മുലൗഷ്യാ ഹരി മൂർധജാഃ
നാനാ പാദൗഷ്യാ ദംഷ്ട്രാസ് ച നാഹാ ഹസ്തശിരോ ധരാഃ
നാനാ വർമഭിർ ആച്ഛന്നാ നാനാ ഭാഷാസ് ച ഭാരത
98 കശലാ ദേശഭാഷാസു ജൽപന്തോ ിന്യോന്യം ഈശ്വരാഃ
ഘൃഷ്ടാഃ പരിപതന്തി സ്മ മഹാപാരിഷദാസ് തഥാ
99 ദീർഘഗ്രീവാ ദീർഘനഖാ ദീർഘപാദശിരോ ഭുജാഃ
പിംഗാക്ഷാ നീലകണ്ഠാസ് ച ലംബകർണാസ് ച ഭാരത
100 വൃകോദര നിഭാസ് ചൈവ കേ ചിദ് അഞ്ജനസംനിഭാഃ
ശ്വേതാംഗാ ലോഹിതഗ്രീവാഃ പിംഗാക്ഷാസ് ച തഥാപരേ
കൽമാഷാ ബഹവോ രാജംശ് ചിത്രവർണാസ് ച ഭാരത
101 ചാമരാപീഡക നിഭാഃ ശ്വേതലോഹിത രാജയഃ
നാനാവർണാഃ സവർണാസ് ച മയൂരസദൃശപ്രഭാഃ
102 പുനഃ പ്രഹരണാന്യ് ഏഷാം കീർത്യമാനാനി മേ ശൃണു
ശേഖൈഃ കൃതം പാരിഷദൈർ ആയുധാനാം പരിഗ്രഹം
103 പാശോദ്യത കരാഃ കേ ചിദ് വ്യാദിതാസ്യാഃ ഖരാന്താഃ
പൃഥ്വ് അക്ഷാ നീലകണ്ഠാസ് ച തഥാ പരിഘബാഹവഃ
104 ശതഘ്നീ ചക്രഹസ്താസ് ച തഥാ മുസലപാണയഃ
ശൂലാസിഹസ്താസ് ച തഥാ മഹാകായാ മഹാബലാഃ
105 ഗദാ ഭൂശൃണ്ധി ഹസ്താസ് ച തഥാ തോമരപാണയഃ
അസി മുദ്ഗരഹസ്താസ് ച ദണ്ഡഹസ്താസ് ച ഭാരത
106 ആയുധൈർ വിവിധൈർ ഘോരൈർ മഹാത്മാനോ മഹാജവാഃ
മഹാബലാ മഹാവേശാ മഹാപാരിഷദാസ് തഥാ
107 അഭിഷേകം കമാരസ്യ ദൃഷ്ട്യാ ഘൃഷ്ടാ രണപ്രിയാഃ
ഘണ്ടാജാലപിനദ്ധാംഗാ നന്ദ്രതുസ് തേ മഹൗജസഃ
108 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവോ മഹാപാരിഷദാ നൃപ
ഉപതസ്മുർ മഹാത്മാനം കാർത്തികേയം യശസിനം
109 ദിവ്യാസ് ചാപ്യ് ആന്തരിക്ഷാസ് ച പാർഥിവാസ് ചാനിലോപമഃ

വ്യാദിഷ്ടാ ദൈവതൈഃ ശൂരാഃ സ്കന്ദസ്യാനുചരാഭവൻ
110 താദൃശാനാം സഹസ്രാണി പ്രയുതാന്യ് അർബുദാനി ച
അഭിഷിക്തം മഹാത്മാനം പരിവാര്യോപതസ്ഥിരേ

അധ്യായം 45

1 [വൈ]

ശൃണു മാതൃഗണാൻ രാജൻ ക്കുമാരൻചരാൻ ഇമാൻ
കീർത്യമാനൻ മയാ വീര സപതഗണസുദനൻ
2 യശസിനീനാം മാതൃണാം ശൃണു നാമാനി ഭാരത
യാദിർ വ്യാപ്താസ്ത്രയോ ലോകാഃ കല്യാണീഭീശ്ചരാചരാഃ
3 പ്രഭാവതീ വിശാലാക്ഷീ പലിതാ ഗോനസീ തഥാ
ശ്രീമതീ ബഹുലാ ചൈവ തഥൈവ ബഹുപുത്രീകാ
4 അപ്സു ജാതാ ച ഗോപാലീ ബൃഹദ് അംബാലികാ തഥാ
ജയാവതീ മാലതികാ ധ്രുവരത്താ ഭയങ്കരീ
5 വസു ദാമാ സുദാമാ ച വിശോകാ നന്ദിനീ തഥാ
ഏകചൂഡാ മഹാചൂഡാ ചക്രനേമീശ്ച ഭാരത
6 ഉത്തേജനീ ജയത്യേനാ കമലാക്ഷ്യ് അഥ ശോഭനാ
ശത്രുഞ്ജയാ തഥാ ചൈവ ക്രോധനാ ശലഭീ ഖരീ
7 മാധവീ ശുഭവക്ത്രാ ച തീർഥനേമീശ്ച ഭാരത
ഗീതപ്രിയാ ച കല്യാണീ കദ്രുലാ ചാമിതാശനാ
8 മോഘസ്വനാ ഭോഗവതീ സുഭൃശ്ച ച കനകാവതീ
അലാതാക്ഷീ വീര്യവതീ വിദ്യുജ്ജിഹ്വാ ച ഭാരത
9 പദ്മാവതീ സുനക്ഷത്രാ കന്ദരാ ബഹുയോജനാ
സന്താനികാ ച കൗരവ്യ കമലാ ച മഹാബലാ
10 സുദാമാ ബഹു ദാമാ ച സുപ്രഭാ ച യശസിനീ
നൃത്യപ്രിയാ ച രാജേന്ദ്ര ശതോലുഖല മേഖലാ
11 ശതഘണ്ടാ ശതാനന്ദാ ഭഗ നന്ദാ ച ഭാഗിനീ
വപുഷ്കതീ ചന്ദ്ര ശീതാ ഭദ്ര കാലീ ച ഭാരത
12 സങ്കാരികാ നിഷ്കടികാ ഭ്രമാ ചത്വരവാസിനീ
സുമംഗലാ സ്വസ്തിമതീ വൃദ്ധികാമാ ജയ പ്രിയാ
13 ധനദാ സുപ്രസാദാ ച ഭവദാ ച ജലേശ്വരീ
ഏഡീ ഭേഡീ സുമേഡീ ച വേതാല ജനനീ തഥാ
കണ്യുതീഃ കാലികാ ചൈവ ദേവ മിത്രാ ച ഭാരത
14 ലംബസീ കേതകീ ചൈവ ചിത്രസേനാ തഹാ ബലാ
കുക്കടികാ ശംഖനികാ തഥാ ജർജരികാ നൃപ
15 കണ്യാരികാ കോകലികാ കണ്ഡരാ ച ശതോദരീ
ഉത്ക്രാമിനീ ജരേണാ ച മഹാവേഗാ ച കങ്കണാ

16 മനോജവാ കണ്ടകിനി പ്രാലസാ പൂതനാ തഥാ
 ഖശയാ ചൂർവ്വുടിർ വാമാ ക്രോശനാഥ തഡിത് പ്രഭാ
 17 മണ്ഡോദരീ ച തുണ്ഡാ ച കോടരാ മേഘവാസിനീ
 സുഭഗാ ലംബിനീ ലംബാ വസു ചൂഡാ വികത്ഥനീ
 18 ഊർധ്വവേണീ ധരാ ചൈവ പിംഗാക്ഷീ ലോഹമേഖലാ
 പൃഥു വക്ത്രാ മധുരീകാ മധു കംഭാ തഥൈവ ച
 19 പക്ഷാലികാ മന്ഥനികാ ജരായുർ ജർജരാനനാ
 ഖ്യാതാ ദഹദഹാ ചൈവ തഥാ ധമധമാ നൃപ
 20 ഖണ്ഡഖണ്ഡാ ച രാജേന്ദ്ര പുഷ്ണാ മണികണ്ഡലാ
 അമോചാ ചൈവ കൗരവ്യ തഥാ ലംബപയോധരാ
 21 വേണവീണാ ധരാ ചൈവ പിംഗാക്ഷീ ലോഹമേഖലാ
 ശശോലുക മുഖീ കൃഷ്ണാ ഖരജംഘാ മഹാജവാ
 22 ശിശുമര മുഖീ ശ്വേതാ ലോഹിതാക്ഷീ വിഭീഷണാ
 ജടാലികാ കാമചരീ ദീർഘജിഹ്വാ ബലോത്കടാ
 23 കാലേഡികാ വാമനികാ മുകടാ ചൈവ ഭാരത
 ലോഹിതാക്ഷീ മഹാകായാ ഹരി പിണ്ഡീ ച ഭൂമിപ
 24 ഏകാക്ഷരാ സുകസ്മാ കൃഷ്ണ കർണീ ച ഭാരത
 ക്ഷര കർണീ ചതുഷ്കർണീ കർണപ്രാവരണാ തഥാ
 25 ചതുഷ്പഥ നികേതാ ച ഗോകർണീ മഹിഷാനനാ
 ഖരകർണീ മഹാകർണീ ഭേരീ സ്വനമഹാസ്വനാ
 26 ശംഖകംഭ സ്വനാ ചൈവ ഭംഗദാ ച മഹാബലാ
 ഗണാ ച സുഗണാ ചൈവ തഥാഭീത്യ് അഥ കാമദാ
 27 ചതുഷ്പഥ രതാ ചൈവ ഭൂരി തീർഥാ അന്യഗോചരാ
 പശുദാ വിത്തദാ ചൈവ സുഖദാ ച മഹായശാഃ
 പയോദാ ഗോമഹിഷദാ സുവിഷാണാ ച ഭാരത
 28 പ്രതിഷ്ഠാ സുപ്രതിഷ്ഠാ ച രോചമാനാ സുരോചനാ
 ഗോകർണീ ച സുകർണീച സസിരാ സ്ഥേരികാ തഥാ
 ഏകചക്രാ മേഘരവാ മേഘമാലാ വിരോചനാ
 29 ഏതാശ് ചാന്യാശ് ച ബഹവോ മാതരോ ഭരതർഷഭ
 കാർത്തികേയാനയായിന്യോ നാനാരൂപാഃ സഹസ്രശഃ
 30 ദീർഘനഖ്യോ ദീർഘദന്ത്യോ ദീർഘതുണ്ഡ്യശ് ച ഭാരത
 സരലാ മധുരാശ് ചൈവ യൗവനസഥാഃ സ്വലങ്കൃതാഃ
 31 മാഹാത്മ്യേന ച സംയുക്താഃ കാമരൂപധരാസ് തഥാ

നിർമാംസ ഗാത്രഃ ശ്വേതാശ് ച തഥാ കാഞ്ചനസംനിഭാഃ
 32 കൃഷ്ണമോലനിഭാശ് ചാന്യാ ധൂമ്രാശ് ച ഭരതർഷഭ
 അരുണാഭാ മഹാഭാഗാ ദീർഘകേശ്യഃ സിതാംബരാഃ
 33 ഉൗർധ്വവേണീ ധരാശ് ചൈവ പിംഗാക്ഷ്യോ ലംബമേഖലാഃ
 ലംബോദര്യോ ലംബകർണാസ് തഥാ ലംബപരോ ധരാഃ
 34 താമ്രാക്ഷ്യസ് താമ്രവർണാശ് ച ഹര്യക്ഷ്യശ് ച തഥാപരേ
 വരദാഃ കാമചാരിണ്യോ നിത്യപ്രമുദിതാസ് തഥാ
 35 യാമ്യോ രൗദ്ര്യസ് തഥാ സൗമ്യഃ കൗബേര്യോ ഫീമ മഹാബലാഃ
 വാരുണ്യോ ഫീമ ച മാഹേന്ദ്ര്യസ് തഥാഗേയഃ പരന്തപ
 36 വായവ്യശ് ചാഥ കൗമാര്യോ ബ്രാഹ്മ്യശ് ച ഭരതർഷബഃ
 രൂപേണാപ്സരസാം തുല്യാ ജവേ വായുസമാസ് തഥാ
 37 പരപുഷ്പോപമാ വാക്യേ തഥർദ്ധ്യാ ധനദോപമാഃ
 ശക്ര വീര്യോപമാശ് ചൈവ ദീപ്ത്യാ വഹ്നി സമാസ് തഥാ
 38 വൃക്ഷചതുരവാസിന്യശ് ചതുഷ്ഠമ നികേതനാഃ
 ഗുഹാ ശ്ലാസാനവാസിന്യഃ ശൈലപ്രസ്രവണാലയാഃ
 39 നാനാഭരണധാരിണ്യോ നാനാ മാല്യാംബരാസ് തഥാ
 നാനാ വിചിത്ര വേഷാശ് ച നാനാ ഭാഷാസ് തഥൈവ ച
 40 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവോ ഗണാഃ ശത്രുഭയം കരാഃ
 അനുജഗുർ മഹാത്മാനം ത്രിദശേന്ദ്രസ്യ സാമതേ
 41 തതഃ ശക്ത്യസ്തം അദദദ് ഭഗവാൻ പാകശാസനഃ
 ഗുഹായ രാജശാർദ്ദൂല വിനാശായ സുരദിഷാഃ
 42 മഹാസ്വനാം മഹാഘണ്ടാം ദ്യോതമാനാം സിതപ്രഭാം
 തരുണാദിത്യവർണാം ച പതാകാം ഭരതർഷഭ
 43 ദദൗ പശുപതിസ് തസ്മൈ സർവഭൂതമഹാചമുഃ
 ഉഗ്രാം നാനാപ്രഹരണാം തപോ വീര്യബലാനിതാം
 44 വിഷ്ണുർ ദദൗ വൈജയന്തീം മാലാം ബലവിവർധിനീം
 ഉമാ ദദൗ ചാരജസീ വാസസീ സൂര്യസപ്രഭേ
 45 ഗംഗാം കമണ്ഡലും ദിവ്യം അമൃതോദ്ഭവം ഉത്തമം
 ദദൗ പ്രീത്യാ കമാരായ ദണ്ഡം ചൈവ ബൃഹസ്പതിഃ
 46 ഗരുഡോ ദധിതം പുത്രം മയൂരം ചിത്രബർഹിണം
 അരുണസ് താമ്രച്ഛഡം ച പ്രദദൗ ചരണായുധം
 47 പശം തു വരുണോ രാജാ ബലവീര്യസമനൃപിതം
 കൃഷ്ണാജിനം തഥാ ബ്രഹ്മാ ബ്രഹ്മണ്യായ ദദൗ പ്രഭഃ

സമരേഷു ജയം ചൈവ പ്രദൗ ലോകഭാവനഃ
48 സേനാപത്യം അനുപ്രാപ്യ സ്താനോ ദേവഗണസ്യ ഹ
ശുശ്രുഭേ ജലിതോ ിർചിഷ്ണാൻ ദിതീയാ ഇവ പാവകഃ
തതഃ പാരിഷദൈശ് ചൈവ മാതുഭിശ് ച സമനീതഃ
49 സാ സേനാ നൈകൃതീ ഭീമാ സൗലഭ്യാപ്തകേതനാ
സഭേരീ ശംഖമുരജാ സായുധാ സപതാകിനീ
ശാരദീ ദ്യൗർ ഇവാഭാതി ജ്യോതിർഭിർ ഉപശോഭിതാ
50 തതോ ദേവ നികായാസ് തേ ഭൂതസേനാ ഗണാസ് തഥാ
വാദയാം ആസുർ അവ്യഗ്രാ ഭേരീശംഖാംശ് ച പൃഷ്ഠലാൻ
51 പടഹാന്ത് ഡർത്ഥരാംശ് ചൈവ കൃകചാൻ ഗോവിഷാണികാൻ
ആഡംബരാൻ ഗോമുഖാംശ് ചഡിഡിമാംശ് ച മഹാസ്വനാൻ
52 തുഷ്ഠവുസ് തേ കമാരം ച സർവേ ദേവാഃ സവാസവാഃ
ജഗ്മുശ് ച ദേവഗന്ധർവാ നന്ദുശ് ചാപ്ലരോഗണാഃ
53 തതഃ പ്രീതോ മഹാസേനസ് ത്രിദശേഭ്യോ വരം ദൗ
രിപുൻ ഹന്താസ്മി സമരേ യേ വോ വധചികീർഷവഃ
54 പ്രതിഗൃഹ്യ വരം ദേവാസ് തസ്മാദ് വിബുധസത്തമാത്
പ്രീതാത്മാനോ മഹാത്മാനോ മേനീരേ നിഹതാൻ രിപുൻ
55 സർവേഷാം ഭൂതസാംഘാനാം ഹർഷാൻ നാദഃ സമൃത്ഥിതഃ
അപുരയത ലോകാംസ് ത്രീൻ വരേ ദത്തേ മഹാത്മനാ
56 സ നിര്യയൗ മഹാസേനോ മഹത്യാ സേനയാ വൃതഃ
വധായ യുധി ദൈത്യാനാം രക്ഷാർഥം ച ദിവൗകസാം
57 വ്യവസായോ ജയോ ധർമഃ സിദ്ധിർ ലക്ഷ്മീർ ധൃതിഃ സ്മൃതിഃ
മഹാസേനസ്യ സൈന്യാനാം അഗ്രേ ജഗ്മുർ നരാധിപ
58 സ തയാ ഭീമയാ ദേവഃ ശുലമുദ്ഗര ഹസ്തയാ
ഗദാമുസലനാരാചശക്തിതോമര ഹസ്തയാ
ദൃപ്തസിംഹനിനാദിന്യാ വിനദ്യ പ്രയയൗ ഗുഹഃ
59 തം ദൃഷ്ട്വാ സർവദൈതേയാ രാക്ഷസാ ദാനവാസ് തഥാ
വ്യഭവന്ത ദിശഃ സർവാ ഭയോദിഗ്നാഃ സമന്തതഃ
അഭ്യഭവന്ത ദേവാസ് താൻ വിവിധായുധപാണയഃ
60 ദൃഷ്ട്വാ ച സ തതഃ ക്രുദ്ധഃ സ്മുന്ദസ് തേജോബലാനിതഃ
ശക്ത്യസ്തം ഭഗവാൻ ഭീമം പുനഃ പുനർ അവാസൃജത്
ആദധച് ചാത്മനസ് തേജോ ഹവിഷേദ്ധ ഇവാനലഃ
61 അഭ്യസ്യമാനേ ശക്ത്യസ്തേ സ്തന്ദേനാമിത തേജസാ

ഉൽകാ ജ്യാലാ മഹാരാജ പപാത വസുധാതലേ
 62 സാഹ്രാദയന്തശ് ച തഥാ നിർഘാതാശ് ചാപതൻ ക്ഷിതൗ
 യഥാന്ത കാലസമയേ സുഘോരാഃ സ്യൂസ് തഥാ നൃപ
 63 ക്ഷിപ്താ ഹ്യ ഏകാ തഥാ ശക്തിഃ സുഘോരാനല സുന്തനാ
 തതഃ കോട്യോ വിനിഷ്ഠേതുഃ ശക്തിനാം ഭരതർഷഭ
 64 സ ശക്ത്യസ്തേണ സംഗ്രാമേ ജ്യാലാന ഭഗവാൻ പ്രഭുഃ
 ദൈത്യേദ്രം താരകം നാമ മഹാബലപരാക്രമം
 വൃതം ദൈത്യായുതൈർ വിനൈർ ബലിഭിർ ദശഭിർ നൃപ
 65 മഹിഷം ചാഷ്ടഭിഃ പദ്മൈർ വൃതം സംഖ്യേ നിജ്ജാലിവാൻ
 ത്രിപാദം ചായുത ശതൈർ ജ്യാലാന ദശഭിർ വൃതം
 66 ഹ്രദോദരം നിഖർവൈശ് ച വൃതം ദശഭിർ ഈശ്വരഃ
 ജ്യാലാനാചരൈഃ സാർധം വിവിധായുധപാണിഭിഃ
 67 തത്രാകർവന്ത വിപുലം നാദം വധ്യന്തു ശത്രുഷു
 കമാരാനചരാ രാജൻ പൂരയന്തോ ദിശോ ദശ
 68 ശക്ത്യസ്തസ്യ തു രാജേന്ദ്ര തതോ ിർചിർഭിഃ സമന്തതഃ
 ദഗ്ധാഃ സഹസ്രശോ ദൈത്യോ നാദൈഃ സ്തന്ദസ്യ ചാപരേ
 69 പതാകയാവധ്യതാശ് ച ഹതാഃ കേ ചിത് സുരദിഷഃ
 കേച്ചിദ് ഘണ്ടാ രവ ത്രസ്താ നിപേതുർ വസുധാതലേ
 കേ ചിത് പ്രഹരണൈശ് ചരിനാ വിനിപേതുർ ഗതാസവഃ
 70 ഏവം സുരദിഷോ ിനേകാൻ ബലവാൻ ആതതായിനഃ
 ജ്യാലാന സമരേ വീരഃ കാർത്തികേയോ മഹാബലഃ
 71 ബാണോ നാമാഥ ദൈതേയോ ബലേഃ പുത്രോ മഹാബലഃ
 ക്രൗഞ്ചം പർവതം ആസാദ്യ ദേവസംഘാൻ അബാധത
 72 തം അഭ്യയാൻ മഹാസേനഃ സുരശത്രും ഉദാരധീഃ
 സ കാർത്തികേയസ്യ ഭയാത് ക്രൗഞ്ചം ശരണം ഏയിവാൻ
 73 തതഃ ക്രൗഞ്ചം മഹാമന്യഃ ക്രൗഞ്ചനാദ നിനാദിതം
 ശക്ത്യാ ബിഭേദ ഭഗവാൻ കാർത്തികേയോ ിനിദന്തയാ
 74 സശാല സ്തന്ധസരലം ത്രസ്തവാനരവാരണം
 പുലിനത്രസ്ത വിഹഗം വിനിഷ്ഠിത പന്നഗം
 75 ഗോലാംഗുരർക്ഷ സംഘൈശ് ച ദ്രവദ്ഭിർ അന്തനാദിതം
 കരോഗ ഗതിനിർഘോഷം ഉദ്ഭ്രാന്തസ്മരാചിതം
 76 വിനിഷ്ഠതദ്ഭിഃ ശരഭൈഃ സിംഹൈശ് ച സഹസാ ദ്രുതൈഃ
 ശോച്യം അപി ദശാം പ്രാപ്തോ രരാജൈവ സ പർവതഃ

77 വിദ്യാധരാഃ സമൃത്പേതുസ് തസ്യ ശൃംഗനിവാസിനഃ
കിംനരാശ് ച സമുദ്ദിഗ്നാഃ ശക്തിപാത രവോദ്ധതാഃ
78 തതോ ദൈത്യോ വിനിഷ്ഠേതുഃ ശതശോ ഫീമ സഹസ്രശഃ
പ്രദീപ്താത് പർവതശ്രേഷ്ഠാദ് വിചിത്രാഭരണ സ്രജഃ
79 താൻ നിജഘ്നൻ അതിക്രമ്യ കമാരാന്ധരാ മൃദേ
ബിഭേദ ശക്ത്യാ ക്രൗഞ്ചം ച പാവകിഃ പരവീരഹാ
80 ബഹുധാ ചൈകധാ ചൈവ കൃത്യാത്മാനം മഹാത്മനാ
ശക്തിഃ ക്ഷിപ്താ രണേ തസ്യ പാണിം ഏതി പുനഃ പുനഃ
81 ഏവം പ്രഭാവോ ഭഗവാൻ അതോ ഭൂയശ് ച പാവകിഃ
ക്രൗഞ്ചസ് തേന വിനിർഭിന്നോ ദൈത്യോശ് ച ശതശോ ഹതാഃ
82 തതഃ സ ഭഗവാൻ ദേവോ നിഹത്യ വിബുധദ്വിഷഃ
സഭാജ്യമാനോ വിബുധൈഃ പരം ഹർഷം അവാപ ഹ
83 തതോ ദുന്ദഭയോ രാജൻ നേദുഃ ശംഖാശ് ച ഭാരത
മുച്യർ ദേവ യോഷാശ് ച പുഷ്പവർഷം അനുത്തമം
84 ദിവ്യഗന്ധം ഉപാദായ വവൗ പുണ്യശ് ച മാരുതഃ
ഗന്ധർവാസ് തുഷ്ടുവുശ് ചൈനം യജ്യാനശ് ച മഹർഷയഃ
85 കേ ചിദ് ഏനം വ്യവസൃന്തി പിതാമഹസൃതം പ്രഭ്രം
സനതകുമാരം സർവേഷാം ബ്രഹ്മയോനിം തം അഗ്രജം
86 കേ ചിൻ മഹേശ്വര സൃതം കേ ചിത് പുത്രം വിഭാവസോഃ
ഉമായാഃ കൃത്തികാനാം ച ഗംഗായാശ് ച വദന്ത്യ് ഉത
87 ഏകധാ ച ദ്വിധാ ചൈവ ചതുർധാ ച മഹാബലം
യോഗിനാം ഈശ്വരം ദേവം ശതശോ ഫീമ സഹസ്രശഃ
88 ഏതത് തേ കഥിതം രാജൻ കാർത്തികേയാഭിഷേചനം
ശൃണു ചൈവ സരസ്വത്യാസ് തീർഥവംശസ്യ പുണ്യതാം
89 ബഭ്രുവ തീർഥപ്രവരം ഹതേഷു സുരശത്രുഷു
കുമാരേണ മഹാരാജ ത്രിവിഷ്ടപം ഇവാപരം
90 ഐശ്വര്യാണി ച തത്രസേഥാ ദദാവ് ഈശഃ പൃഥക് പൃഥക്
തദാ നൈരൂതമുഖ്യേഭ്യസ് ത്രൈലോക്യേ പാവകാത്മജഃ
91 ഏവം സ ഭഗവാംസ് തസ്മിംസ് തീർഥേ ദൈത്യ കലാന്തകഃ
അഭിഷിക്തോ മഹാരാജ ദേവ സേനാപതിഃ സുരൈഃ
92 ഔജസം നാമ തത് തീർഥം യത്ര പൂർവം അപാം പതിഃ
അഭിഷിക്തഃ സുരഗണൈർ വരണോ ഭരതർഷഭ
93 തസ്മിംസ് തീർഥവരേ സ്താത്യാ സ്തന്നം ചാഭ്യർച്യ ലാംഗലീ

ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ദദൗ രുക്മം വാസാംസ്യ് ആഭരണാനി ച
 94 ഉഷിത്വാ രജനീം തത്ര മാധവഃ പരവീരഹാ
 പുജ്യ തീർഥവരം തച് ച സ്പഷ്ട്യാ തോയം ച ലാംഗലി
 ഹൃഷ്ടഃ പ്രീതമനാശ് ചൈവ ഹ്യ് അഭവൻ മാധവോത്തമഃ
 95 ഏതത് തേ സർവം ആഖ്യാതം യൻ മാം ത്വം പരിപ്ലച്ഛസി
 യഥാഭിഷിഷേതാ ഭഗവാൻ സ്കന്ദോ ദേവൈഃ സമാഗതൈഃ

അധ്യായം 46

1 [ജ]

അത്യദ്ഭുതം ഇദം ബ്രഹ്മണ്യ ശ്രുതവാൻ അസ്മി തത്പത്രതഃ
 അഭിഷേകം കമാരസ്യ വിസ്തരേണ യഥാവിധി
 2 യച് ശ്രുത്യാ പൃതം ആത്മാനം വിജാനാമി തപോധന
 പ്രഹൃഷ്ടാനി ച രോമാണി പ്രസന്നം ച മനോ മമ
 3 അഭിഷേകം കമാരസ്യ ദൈത്യാനാം ച വധം തഥാ
 ശ്രുത്യാ മേ പരമാ പ്രീതിർ ഭൂയഃ കൗതൂഹലം ഹി മേ
 4 അപാം പതിഃ കഥം ഹ്യ് അസ്മിന് അഭിഷിക്തഃ സുരാസുരൈഃ
 തൻ മേ ബ്രഹ്മണി മഹാപ്രാജ്ഞ കശലോ ഹ്യ് അസി സത്തമ

5 [വൈ]

ശൃണു രാജന് ഇദം ചിത്രം പൂർവകൽപേ യഥാതഥം
 ആദൗ കൃത്യഗേ തസ്മിൻ വർത്തമാനേ യഥാവിധി
 വരണം ദേവതാഃ സർവാഃ സമേത്യേദം അഥാബ്രുവൻ
 6 യഥാസ്മാൻ സുരരാട് ശക്രോ ഭയേഭ്യഃ പാതി സർവദാ
 തഥാ ത്വം അപി സർവാസാം സരിതാം വൈ പതിർ ഭവ
 7 വാസശ് ച തേ സദാ ദേവസാഗരേ മകരാലയേ
 സമുദ്രോ *f*യം തവ വശേ ഭവിഷ്യതി നദീപതിഃ
 8 സോമേന സാർധം ച തവ ഹാനി വൃദ്ധീ ഭവിഷ്യതഃ
 ഏവം അസ്ത്വ് ഇതി താൻ ദേവാൻ വരണോ വാക്യം അബ്രുവിത്
 9 സമാഗമ്യ തതഃ സർവേ വരണം സാഗരാലയം
 അപാം പതിം പ്രചക്രർ ഹി വിധിദൃഷ്ടേന കർമ്മണാ
 10 അഭിഷിച്യ തതോ ദേവാ വരണം യാദസാം പതി
 ജഗുഃ സ്വാന്യ് ഏവ സ്ഥാനാനി പൂജയിത്യാ ജലേശ്വരം
 11 അഭിഷിക്തസ് തതോ ദേവൈർ വരണോ *f*പി മഹായശാഃ
 സരിതഃ സാഗരാംശ് ചൈവ നദാംശ് ചൈവ സരാംസി ച
 പാലയാം ആസ വിധിനാ യഥാ ദേവാഞ് ശതക്രതഃ
 12 തതസ് തത്രാപ്യ് ഉപസ്മൃശ്യ ദത്താ ച വിവിധം വസു
 അഗ്നിതീർഥം മഹാപ്രാജ്ഞഃ സ ജഗാമ പ്രലംബഹാ
 നഷ്ടോ ന ദൃശ്യതേ യത്ര ശമീ ഗർഭേ ഹൃതാശനഃ
 13 ലോകാലോക വിനാശേ ച പ്രാദുർഭൂതേ തദാനന്ദ
 ഉപതസ്മുർ മഹാത്മാനം സർവലോകപിതാമഹം
 14 അഗ്നിഃ പ്രനഷ്ടോ ഭഗവാൻ കാരണം ച ന വിദ്മഹേ

സർവലോകക്ഷയോ മാ ഭൂത് സമ്പാദയതു നോ fനലം

15 [ജ]

കിമർഥം ഭഗവാൻ അഗ്നിഃ പ്രനഷ്ടോ ലോകഭാവനഃ
വിജ്ഞാതശ് ച കഥം ദേവൈസ് തൻ മമാചക്ഷ്യ തത്പ്രതഃ

16 [വൈ]

ഭൃഗോഃ ശാപാദ് ഭൃശം ഭീതോ ജാതവേദാഃ പ്രതാപവാൻ
ശമീ ഗർഭം അമാസാദ്യ നനാശ ഭഗവാൻസ് തതഃ

17 പ്രനഷ്ടേ തു തദാ വഹൗ ദേവാഃ സർവേ സവാസവാഃ
അന്വേഷന്ത തദാ നഷ്ടം ജലനം ഭൃശദുഃഖിതാഃ

18 തതോ fഗ്നിതീർഥം ആസാദ്യ ശമീ ഗർഭസ്ഥം ഏവ ഹി
ദദ്യശൂർ ജലനം തത്ര വസമാനം യഥാവിധി

19 ദേവാഃ സർവേ നരവ്യാഘ്രേ ബൃഹസ്പതിപുരോഗമാഃ
ജലനം തം സമാസാദ്യ പ്രീതാഭ്രവൻ സവാസവാഃ
പുനർ യഥാഗതം ജശുഃ സർവഭക്ഷശ് ച സോ fഭവത്

20 ഭൃഗോഃ ശാപാൻ മഹീപാല യദ് ഉക്തം ബ്രഹ്മവാദിനാ
തത്രാപ്യ് ആപ്സത്യ മതിമാൻ ബ്രഹ്മയോനിം ജഗാമ ഹ

21 സസർജ ഭഗവാൻ യത്ര സർവലോകപിതാമഹഃ
തത്രാപ്സത്യ തതോ ബ്രഹ്മാ സഹ ദേവൈഃ പ്രഭുഃ പുരാ
സസർജ ചാനാനി തഥാ ദേവതാനാം യഥാവിധി

22 തത്ര സ്താത്യാ ച ദത്ത്യാ ച വസുനി വിവിധാനി ച
കൗബേരം പ്രയയൗ തീർഥം തത്ര തപ്താ മഹത് തപഃ
ധനാധിപത്യം സമ്പ്രാപ്തോ രാജന് ഐലബിലഃ പ്രഭുഃ

23 തത്രസ്ഥം ഏവ തം രാജൻ ധനാനി നിയയസ് തഥാ
ഉപതസ്മദർ നരശ്രേഷ്ഠ തത് തീർഥം ലാംഗലീ തതഃ
ഗത്യാ സ്താത്യാ ച വിധിവദ് ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ധനം ദദൗ

24 ദദ്യശേ തത്ര തത് സ്ഥാനം കൗബേരേ കാന്തനോത്തമേ
പുരാ യത്ര തപസ് തപ്തം വിപുലം സുമഹാത്മനാ
25 യത്ര രാജ്ഞാ ക്ഷേത്രേണ വരാ ലബ്ധാശ് ച പുഷ്കലാഃ
ധനാധിപത്യം സഖ്യം ച രുദ്രേണാമിത തേജസാ

26 സുരതാം ലോകപാലതാം പുത്രം ച നലകുബരം
യത്ര ലേഭേ മഹാബാഹോ ധനാധിപതിർ അഞ്ജസാ
27 അഭിഷിക്തശ് ച തത്രൈവ സമാഗമ്യ മരുദ്ഗഭൈഃ
വാഹനം ചാസ്യ തദ് ദത്തം ഹംസയുക്തം മനോരഥം

വിമാനം പുഷ്പകം ദിവ്യം നൈരൂതൈശ്വര്യം ഏവ ച
 28 തത്രാപ്സത്യ ബലോ രാജൻ ദത്ത്യാ ദായാംഗ് ച പുഷ്പലാൻ
 ജഗാമ ത്വരിതോ രാമസ് തീർഥം ശ്വേതാനുലേപനഃ
 29 നിഷേവിതം സർവസത്തൈർ നാഗ്ലാ ബദര പാചനം
 നാനർതുക് വനോപേതം സദാ പുഷ്പഫലം ശുഭം

അധ്യായം 47

1 [വൈ]

തതസ് തീർത്ഥവരം രാമോ യയൗ ബദര പാചനം
 തപസിസിദ്ധചരിതം യത്ര കന്യാ യുതവ്രതാ
 2 ഭരദ്വാജസ്യ ദുഹിതാ രൂപേണാപ്രതിമാ ഭൂവി
 സ്രുചാവതീ നാമ വിഭോ കമാരീ ബ്രഹ്മചാരിണീ
 3 തപശ് ചചാര സാത്യഗ്രം നിയമൈർ ബഹുഭിർ നൃപ
 ഭർതാ മേ ദേവരാജഃ സ്യാദ് ഇതി നിശ്ചിത്യ ഭാമിനീ
 4 സമാസ് തസ്യാ വ്യതിക്രാന്താ ബഹവ്യഃ കരകലോദ്വഹ
 ചരന്ത്യാ നിയമാംസ് താംസ് താൻ സ്തീഭിസ് തീവ്രാൻ സുദൃശ്ചരാൻ
 5 തസ്യാസ് തു തേന വൃത്തേന തപസാ ച വിശാം പതേ
 ഭക്ത്യാ ച ഭഗവാൻ പ്രീതഃ പരയാ പാകശാസനഃ
 6 ആജഗാമാശ്രമം തസ്യാസ് ത്രിദശാധിപതിഃ പ്രഭുഃ
 ആസ്ഥായ രൂപം വിപ്രർഷേർ വസിഷ്ഠസ്യ മഹാത്മനഃ
 7 സാ തം ദൃഷ്ട്യാഗ്ര തപസം വസിഷ്ഠം തപതാം വരം
 ആചാരൈർ മുനിഭിർ ദൃഷ്ട്വഃ പൂജയാം ആസ ഭാരത
 8 ഉവാച നിയമജ്ഞാ ച കല്യാണീ സാ പ്രിയംവദാ
 ഭഗവൻ മുനിശാർദ്ദൂല കിം ആജ്ഞാപയസി പ്രഭോ
 9 സർവം അദ്യ യഥാശക്തി തവ ദാസ്യാമി സുവ്രത
 ശക്ര ഭക്ത്യാ തു തേ പാണിം ന ദാസ്യാമി കഥം ചന
 10 വ്രതൈശ് ച നിയമൈശ് ചൈവ തപസാ ച തപോധന
 ശക്രസ് തോഷയിതവ്യോ വൈ മയാ ത്രിഭുവനേശ്വരഃ
 11 ഇത്യ ഉക്തോ ഭഗവാൻ ദേവഃ സ്മയന്ന് ഇവ നിരീക്ഷ്യ താം
 ഉവാച നിയമജ്ഞാം താം സാന്ത്വയന്ന് ഇവ ഭാരത
 12 ഉഗ്രം തപശ് ചരസി വൈ വിദിതാ മേ ഽസി സുവ്രതേ
 യദർഥം അയം ആരംഭസ് തവ കല്യാണി ഹൃദ്ഗതഃ
 13 തച് ച സർവം യഥാ ഭൂതം ഭവിഷ്യതി വരാനനേ
 തപസാ ലഭ്യതേ സർവം സർവം തപസി തിഷ്ഠതി
 14 യാനി സ്ഥാനാനി ദിവ്യാനി വിബുധാനാം ശുഭാനനേ
 തപസാ താനി പ്രാപ്യാനി തപോ മൂലം മഹത് സുഖം
 15 ഇഹ കൃത്വാ തപോ ഘോരം ദേഹം സംന്യസ്യ മാനവാഃ
 ദേവത്വം യാന്തി കല്യാണി ശൃണു ചേദം വചോ മമ
 16 പചസ്വൈതാനി സുഭഗേ ബദരാണി ശുഭവ്രതേ

പചേത്യ് ഉക്ത്യാ സ ഭഗവാഞ് ജഗാമ ബലസുദനഃ
 17 ആമന്ത്രേ താം തു കല്യാണീം തതോ ജപ്യം ജജാപ സഃ
 അവിദൂരേ തതസ് തസ്മാദ് ആശ്രമാത് തീർഥം ഉത്തമേ
 ഇന്ദ്ര തീർഥേ മഹാരാജ ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതേ
 18 തസ്യോ ജിജ്ഞാസനാർഥം സ ഭഗവാൻ പാകശാസനഃ
 ബദരാണാം അപചനം ചകാര വിബുധാധിപഃ
 19 തതഃ സ പ്രയതാ രാജൻ വാഗ്യതാ വിഗതക്ലമാ
 തത്പരാ ശുചി സംവീതാ പാവകേ സമധിശ്രയത്
 അപചദ് രാജശാർദ്ദൂല ബദരാണി മഹാപ്രതാ
 20 തസ്യഃ പചന്ത്യാഃ സുമഹാൻ കാലോ ിശാത് പുരുഷർഷഭ
 ന ച സ്മ താന്യ് അപച്യന്ത ദിനം ച ക്ഷയം അഭ്യഗത്
 21 ഹതാശനേന ദഗ്ധശ് ച യസ് തസ്യഃ കാഷ്ടസഞ്ചയഃ
 അകാഷ്ടം അഗ്നിം സാ ദൃഷ്ട്യാ സ്വശരീരം അമാദഹത്
 22 പാദൗ പ്രക്ഷിപ്യ സാ പൂർവം പാവകേ ചാരുദർശനാ
 ദഗ്ധൗ ദഗ്ധൗ പുനഃ പാദാവ് ഉപാവർതയതാനഘാ
 23 ചരണൗ ദഹ്യമാനൗ ച നാചിന്തയദ് അനിന്ദിതാ
 ദുഃഖം കമലപത്രാക്ഷീ മഹർഷേഃ പ്രിയകാമ്യയാ
 24 അഥ തത് കർമ്മ ദൃഷ്ട്യാസ്യഃ പ്രീതസ് ത്രിലവനേശ്വരഃ
 തതഃ സന്ദർശയാം ആസ കന്യായൈ രൂപം ആത്മനഃ
 25 ഉവാച ച സുരശ്രേഷ്ഠസ് താം കന്യാം സുദൃഢ പ്രതാം
 പ്രീതോ ിസ്മി തേ ശുഭേ ഭക്ത്യാ തപസാ നിയമേന ച
 26 തസ്മാദ് യോ ിഭിമതഃ കാമഃ സ തേ സമ്പത്സ്യതേ ശുഭേ
 ദേഹം ത്യക്ത്വാ മഹാഭാഗേ ത്രിദിവേ മയി വത്സ്യസി
 27 ഇദം ച തേ തീർഥവരം സ്ഥിരം ലോകേ ഭവിഷ്യതി
 സർവപാപാപഹം സുദ്ര നാശ്ച ബദര പാചനം
 വിഖ്യാതം ത്രിഷു ലോകേഷു ബ്രഹ്മർഷിഭിർ അഭിപ്ലൂതം
 28 അസ്മിൻ ഖലു മഹാഭാഗേ ശുഭേ തീർഥവരേ പുരാ
 ത്യക്ത്വാ സപ്തർഷയോ ജഗ്മുർ ഹിമവന്തം അരുന്ധതിം
 29 തതസ് തേ വൈ മഹാഭാഗാ ഗത്വാ തത്ര സുസംശിതാഃ
 വൃത്ത്യർഥം ഫലമൂലാനി സമാഹർതും യയുഃ കില
 30 തേഷാം വൃത്ത്യർഥിനാം തത്ര വസതാം ഹിമവദ്വനേ
 അനാവൃഷ്ടിർ അനുപ്രാപ്താ തദാ ദ്വാദശ വാർഷികീ
 31 തേ കൃത്വാ ചാശ്രമം തത്ര നൃവസന്ത തപസിനഃ

അരുന്ധത്യം അപി കല്യാണി തപോനിത്യായേവ തദാ
 32 അരുന്ധതീം തതോ ദൃഷ്ട്യാ തീവ്രം നിയമം ആസ്ഥിതാം
 അമാഗമത് ത്രിനയഹഃ സുപ്രീതോ വരദസ് തദാ
 33 ബ്രാഹ്മം രൂപം തതഃ കൃത്യാ മഹാദേവോ മഹായശാഃ
 താം അഭ്യേത്യബ്രൂവിദ് ദേവോ ഭിക്ഷാം ഇച്ഛാമ്യം അഹം ശുഭേ
 34 പ്രത്യവാച തതഃ സാ തം ബ്രാഹ്മണം ചാരുദർശനാ
 ക്ഷീണോ ഫന്നസഞ്ചയോ വിപ്ര ബദരാണീഹ ഭക്ഷയ
 തതോ ഫബ്രവീൻ മഹാദേവഃ പചന്യൈതാനി സുവ്രതേ
 35 ഇത്യ ഉക്താ സാപചത് താനി ബ്രാഹ്മണ പ്രിയകാമ്യയാ
 അധിശ്രിത്യ സമീഭേ ഫന്നം ബദരാണി യശസിനീ
 36 ദിവ്യാ മനോരമാഃ പുണ്യാഃ കഥാഃ ശുശ്രാവ സാ തദാ
 അതീതാ സാ ത് അനാവൃഷ്ടിർ ഘോരാ ദ്വാദശ വാർഷികീ
 37 അനശ്നന്ത്യാഃ പചന്ത്യാശ് ച ശുണ്ഡന്ത്യാശ് ച കഥാഃ ശുഭാഃ
 അഹഃ സമഃ സ തസ്യാസ് തു കാലോ ഫ്രീതഃ സുദാരണഃ
 38 തതസ് തേ മൂനയഃ പ്രാപ്താഃ ഫലാന്യത് ആദായ പർവതാത്
 തതഃ സ ഭഗവാൻ പ്രീതഃ പ്രോവാചാരന്ധതീം തദാ
 39 ഉപസർപസ്വ ധർമ്മജ്ഞേ യഥാപൂർവ്വം ഇമാൻ ദൃഷ്ടിൻ
 പ്രീതോ ഫസ്തി തവ ധർമ്മജ്ഞേ തപസാ നിയമേന ച
 40 തതഃ സന്ദർശയാം ആസ സ്വരൂപം ഭഗവാൻ ഹരഃ
 തതോ ഫബ്രവീത് തദാ തേഭ്യസ് തസ്യാസ് തച് ചരിതം മഹത്
 41 ഭവദ്ഭിർ ഹിമവത്പൃഷ്ഠേ യത് തപഃ സമുപാർജിതം
 അസ്യാശ് ച യത് തപോ വിപ്രാ ന സമം തൻ മതം മമ
 42 അനയാ ഹി തപസിന്യാ തപസ് തപ്തം സുദൃശ്ചരം
 അനശ്നന്ത്യാ പചന്ത്യാ ച സമാ ദ്വാദശ പാരിതാഃ
 43 തതഃ പ്രോവാച ഭഗവാംസ് താം ഏവാരുന്ധതീം പുനഃ
 വരം വൃണീഷ്യ കല്യാണി യത് തേ ഫലിലക്ഷിതം ഹൃദി
 44 സാബ്രവീത് പൃഥു താഗ്രാക്ഷി ദേവം സപ്തർഷിസംസദി
 ഭഗവാൻ യദി മേ പ്രീതസ് തീർഥം സ്യാദ് ഇദം ഉത്തമം
 സിദ്ധദേവർഷിദയിതം നാഗ്നാ ബദര പാചനം
 45 തഥാസ്മിൻ ദേവദേവേശ ത്രിരാത്രം ഉഷിതഃ ശുചിഃ
 പ്രാപ്തയാദ് ഉപവാസേന ഫലം ദ്വാദശ വാർഷികം
 ഏവം അസ്ത് ഇതി താം ചോക്ത്യാ ഹരോ യാതസ് തദാ ദിവം
 46 ദൃഷ്ട്വേവ വിസ്മയം ജഗ്മുസ് താം ദൃഷ്ട്യാ ചാപ്യ അരുന്ധതീം

അശ്രാന്താം ചാവി വർണാം ച ക്ഷുത്പിപാസാ സഹാം സതീം
47 ഏവം സിദ്ധിഃ പരാ പ്രാപ്താ അരുന്ധത്യോ വിശ്രദ്ധയാ
യഥാ ത്വയാ മഹാഭാഗേ മദർഥം സംശിതവ്രതേ

48 വിശേഷോ ഹി ത്വയാ ഭദ്രേ വ്രതേ ഹ്യ് അസ്മിൻ സമർപിതഃ
തഥാ ചേദം ദദാമ്യ് അദ്യ നിയമേന സുതോഷിതഃ

49 വിശേഷം തവ കല്യാണി പ്രയച്ഛാമി വരം വരേ
അരുന്ധത്യോ വരസ് തസ്യോ യോ ദത്തോ വൈ മഹാത്മനാ

50 തസ്യ ചാഹം പ്രസാദേന തവ കല്യാണി തേജസാ
പ്രവക്ഷ്യാമ്യ് അപരം ഭൂയോ വരം അത്ര യഥാവിധി

51 യസ് ത്വ് ഏകാം രജനീം തീർഥേ വന്ത്യതേ സുസമാഹിതഃ
സ സ്താത്പ്രാ പ്രാപ്തതേ ലോകാൻ ദേഹന്യാസാച് ച ദുർലഭാൻ

52 ഇത്യ് ഉക്ത്യാ ഭഗവാൻ ദേവഃ സഹസ്രാക്ഷഃ പ്രതാപവാൻ
സ്രുചാവതീം തതഃ പുണ്യാം ജഗാമ ത്രിദിവം പുനഃ

53 ഗതേ വജ്രധരേ രാജംസ് തത്ര വർഷം പപാത ഹ
പുഷ്പാണാം ഭരതശ്രേഷ്ഠ ദിവ്യാനാം ദിവ്യഗന്ധിനാം

54 നേദുർ ദുന്ദയേശ് ചാപി സമന്താത് സുമഹാസ്വനഃ
മാരുതശ് ച വവൗ യുക്ത്യാ പുണ്യഗന്ധോ വിശാം പതേ

55 ഉത്സൃജ്യ തു ശുഭം ദേഹം ജഗാമേന്ദ്രസ്യ ഭാര്യതാം
തപസോശ്രേണ സാ ലബ്ധ്യാ തേന രേമേ സഹാച്യത

56 [ജ്]

കാ തസ്യോ ഭഗവൻ മാതാ ക്വ സംവൃദ്ധാ ച ശോഭനോ
ശ്രോതും ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ബ്രഹ്മൻ പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ
57 [വൈ]

ഭാരദ്വാജസ്യ വിപ്രർഷേഃ സ്തന്നം രേതോ മഹാത്മനഃ
ദൃഷ്ട്യാപ്സരസം ആയാന്തീം ഘൃതാചിം പൃഥുലോചനാം

58 സ തു ജഗ്രാഹ തദ് ദേതഃ കരേണ ജപതാം വരഃ
തദാവപത് പർണപുടേ തത്ര സാ സംഭവച് ഛുഭാ

59 തസ്യോസ് തു ജത കർമാദി കൃത്യാ സർവം തപോധനഃ
നാമ ചാസ്യാഃ സ കൃതവാൻ ഭാരദ്വാജോ മഹാമുനിഃ

60 സ്രുചാവതീതി ധർമാത്മാ തദർഷിഗണസംസദി
സ ച താം ആശ്രമേ ന്യസ്യ ജഗാമ ഹിമവദ്വനം

61 തത്രാപ്യ് ഉപസൃത്യ മഹാനഭാവോഃ വസുനി ദത്താ ച മഹാദിജേഭ്യഃ

ജഗഥ തീർഥം സുസമാഹിതാത്മാ; ശക്രസ്യ വൃഷ്ണിപ്രവരസ് തദാനീം

അധ്യായം 48

1 [വൈ]

ഇദ്ര തീർഥം തതോ ഗത്യാ യദുനാം പ്രവരോ ബലി
 വിപ്രേഭ്യോ ധനരത്താനി ദദൗ സ്താത്യാ യഥാവിധി
 2 തത്ര ഹ്യ് അമര രാജോ ിസാവ് ഈജേ ക്രതുശതേന ഹ
 ബൃഹസ്പതേസ് ച ദേവേശഃ പ്രദദൗ വിപുലം ധനം
 3 നിരർഗലാൻ സജാത്രൂഥ്യാൻ സർവാൻ വിവിധദക്ഷിണാൻ
 ആജഹാര ക്രതുസ് തത്ര യഥോക്താൻ വേദപാരഗൈഃ
 4 താൻ ക്രതുൻ ഭരതശ്രേഷ്ഠ ശതകൃത്യോ മഹാദ്യുതിഃ
 പുരയാം ആസ വിധിവത് തതഃ ഖ്യാതഃ ശതകൃതുഃ
 5 തസ്യ നാസ്താ ച തത് തീർഥം ശിവം പുണ്യം സനാതനം
 ഇദ്ര തീർഥം ഇതി ഖ്യാതം സർവപാപപ്രമോചനം
 6 ഉപസൃശ്യ ച തത്രാപി വിധിവൻ മുസലായുഃ
 ബ്രാഹ്മണാൻ പൂജയിത്യാ ച പാനാച്ഛാദന ഭോജനൈഃ
 ശുഭം തീർഥവരം തസ്മാദ് രാമ തീർഥം ജഗാമ ഹ
 7 യത്ര രാമോ മഹാഭാഗോ ഭാർഗവഃ സുമഹാതപഃ
 അസക്ത പൃഥിവീം സർവാം ഹതക്ഷത്രീയ പുംഗവാം
 8 ഉപാധ്യായം പുരസ്കൃത്യ കശ്യപം മുനിസത്തമം
 അജയദ് വാജപേയേന സോ ിശ്വമേധ ശതേന ച
 പ്രദദൗ ദക്ഷിണാർഥം ച പൃഥിവീം വൈ സസാഗരാം
 9 രാമോ ദത്താ ധനം തത്ര ദിജേഭ്യോ ജനമേജയ
 ഉപസൃശ്യ യഥാന്യായം പൂജയിത്യാ തഥാ ദിജാൻ
 10 പുണ്യേ തീർഥേ ശുഭേ ദേശേ വസു ദത്താ ശുഭാനനഃ
 മുനീംശ് ചൈവാഭിവാദ്യാഥ യമുനാതീർഥം ആഗമത്
 11 യത്രാനയാം ആസ തദാ രാജസൂയം മഹീപതേ
 പുത്രോ ിദിതേർ മഹാഭാഗോ വരുണോ വൈ സിതപ്രഭഃ
 12 തത്ര നിർജിത്യ സംഗ്രാമേ മാനുഷാൻ ദൈവതാംസ് തഥാ
 വരം ക്രതും സമാജഹ്രേ വരുണഃ പരവീരഹാ
 13 തസ്മിൻ ക്രതുവരേ വൃത്തേ സംഗ്രാമഃ സമജായത
 ദേവാനാം ദാനവാനാം ച ത്രൈലോക്യസ്യ ക്ഷയാവഹഃ
 14 രാജസൂയേ ക്രതുശ്രേഷ്ഠേ നിവൃത്തേ ജനമേജയ
 ജായതേ സുമഹാഘോരഃ സംഗ്രാമഃ ക്ഷത്രീയാൻ പ്രതി
 15 സീരായുധസ് തദാ രാമസ് തസ്മിംസ് തീർഥവരേ തദാ

തത്ര സ്താത്യാ ച ദത്ത്യാ ച ദ്വിജേഭ്യോ വസു മാധവഃ
 16 വനമാലി തതോ ഹൃഷ്ടഃ സ്തുയമാനോ ദ്വിജാതിഭിഃ
 തസ്താദ് ആദിത്യതീർഥം ച ജഗാമ കമലേക്ഷണഃ
 17 യത്രേഷ്യാ ഭഗവാഞ്ച് ജ്യോതിർ ഭാസ്കരോ രാജസത്തമ
 ജ്യോതിഷാം ആധിപത്യം ച പ്രഭാവം ചാഭ്യപദ്യത
 18 തസ്യ നദ്യാസ് തു തീരേ വൈ സർവേ ദേവാഃ സവാസവാഃ
 വിശ്വേ ദേവാഃ സമന്തതോ ഗന്ധർവാസ്സരസൗ ച ഹ
 19 ദ്വൈപായനഃ ശുകൗ ചൈവ കൃഷ്ണൗ ച മധുസൂദനഃ
 യക്ഷാൗ ച രാക്ഷസാൗ ചൈവ പിശാചാൗ ച വിശാം പതേ
 20 ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവോ യോഗസിദ്ധാഃ സഹസ്രശഃ
 തസ്മിൻ തീർഥേ സരസ്വത്യാഃ ശിവേ പുണ്യേ പരന്തപ
 21 തത്ര ഹത്യാ പുരാ വിഷ്ണുർ അസുരൗ മധു കൗടലൗ
 ആപ്സതോ ഭരതശ്രേഷ്ഠ തീർഥപ്രവര ഉത്തമേ
 22 ദ്വൈപായനൗ ച ധർമാത്മാ തത്രൈവാപ്സത്യ ഭാരത
 സന്യാപ്തഃ പരമം യോഗം സിദ്ധിം ച പരമാം ഗതഃ
 23 അസീതോ ദേവലൗ ചൈവ തസ്മിൻ ഏവ മഹാതപാഃ
 പരമം യോഗം ആസ്ഥായ ഋഷിർ യോഗം അവാപ്സവാൻ

അധ്യായം 49

1 [വൈ]

തസ്മിന്ന ഏവ തു ധർമാത്മാ വസതി സു തപോധനഃ
 ഗാർഹസ്ഥ്യം ധർമം ആസ്ഥായ അസീതോ ദേവലഃ പുരാ
 2 ധർമനിത്യഃ ശുചീർ ദാന്തോ നൃസ്സദഭ്യോ മഹാതപാഃ
 കർമ്മണാ മനസാ വാചാ സമഃ സർവേഷു ജന്തുഷു
 3 അക്രോധനോ മഹാരാജ തുല്യനിന്ദാ പ്രിയാപ്രിയഃ
 കാഞ്ചനേ ലോഷ്ടുകേ ചൈവ സമദർശീ മഹാതപാഃ
 4 ദേവതാഃ പൂജയൻ നിത്യം അതിഥീംസ് ച ദ്വിജൈഃ സഹ
 ബ്രഹ്മചര്യ രതോ നിത്യം സദാ ധർമപരായണഃ
 5 തതോ ഫഭ്യേത്യ മഹാരാജ യോഗം ആസ്ഥയ ഭിക്ഷുകഃ
 ജൈഗീഷവ്യോ മുനിർ ധീമാൻ തസ്മിൻ തീർഥേ സമാഹിതഃ
 6 ദേവലസ്യാശ്രമേ രാജൻ നൃവസത് സ മഹാദ്യുതിഃ
 യോഗനിത്യോ മഹാരാജ സിദ്ധിം പ്രാപ്നോ മഹാതപാഃ
 7 തം തത്ര വസമാനം തു ജൈഗീഷവ്യം മഹാമുനിം
 ദേവലോ ദർശയന് ഏവ നൈവായുഞ്ജത ധർമതഃ
 8 ഏവം തയോർ മഹാരാജ ദീർഘകാലോ വൃതിക്രമത്
 ജൈഗീഷവ്യം മുനിം ചൈവ ന ദദർശാഥ ദേവലഃ
 9 ആഹാരകാലേ മതിമാൻ പരിവ്രാഡ് ജനമേജയ
 ഉപതിഷ്ഠത ധർമജേഞാ ഭൈക്ഷ്യ കാലേ സ ദേവലം
 10 സ ദൃഷ്ട്വാ ഭിക്ഷുരൂപേണ പ്രാപ്തന്ത്ര മഹാമുനിം
 ഗൗരവം പരമം ചക്രേ പ്രീതിം ച വിപുലാം തഥാ
 11 ദേവലസ് തു യഥാശക്തി പൂജയാം ആസ ഭാരത
 ഋഷിദൃഷ്ട്വേന വിധിനാ സമാ ബഹുഃ സമാഹിതഃ
 12 കദാ ചിത് തസ്യ നൃപതേ ദേവലസ്യ മഹാത്മനഃ
 ചിന്താ സ്മഹതി ജാതാ മുനിം ദൃഷ്ട്വാ മഹാദ്യുതിം
 13 സമാസ് തു സമതിക്രാന്താ ബഹുഃ പൂജയതോ മമ
 ന ചായം അലസോ ഭിക്ഷുർ അഭ്യഭാഷത കിം ചന
 14 ഏവം വിഗണയന് ഏവ സ ജഗാമ മഹോദധിം
 അന്തരിക്ഷചരഃ ശ്രീമാൻ കലശം ഗൃഹ്യ ദേവലഃ
 15 ഗച്ഛന് ഏവ സ ധർമാത്മാ സമുദ്രം സരിതാം പതിം
 ജൈഗീഷവ്യം തതോ ഫപശ്യദ് ഗതം പ്രാഗ് ഏവ ഭാരത
 16 തതഃ സവിസ്മയഗ് ചിന്താം ജഗാമാമാസിതഃ പ്രഭഃ

കഥം ഭിക്ഷുർ അയം പ്രാപ്തഃ സമുദ്രേ സ്നാത ഏവ ച
17 ഇത്യ ഏവം ചിന്തയാം ആസ മഹർഷിർ അസിതസ് തദാ
സ്നാത്വാ സമുദ്രേ വിധിവച്ഛൂചിർ ജപ്യം ജജാപ ഹ
18 കൃതജപ്യാഹ്നികഃ ശ്രീമാൻ അശ്രുതം ച ജഗാമ ഹ
കലശം ജലപൂർണം വൈ ഗൃഹീത്വാ ജനമേജയ
19 തതഃ സ പ്രവിശന് ഏവ സ്വം ആശ്രമപദം മുനിഃ
ആസീനം ആശ്രമേ തത്ര ജൈഗീഷവ്യം അപശ്യത
20 ന വ്യാഹരതി ചൈവൈനം ജൈഗീഷവ്യഃ കഥം ചന
കാഷ്ടഭൃതോ ഫ്ഫശ്രമ പദേ വസതി സ്മ മഹാതപാഃ
21 തം ദൃഷ്ട്വാ ചാപ്സതം തോയേ സാഗരേ സാഗരോപമം
പ്രവിഷ്ടം ആശ്രമം ചാപി പൂർവം ഏവ ദദർശ സഃ
22 അസീതോ ദേവലോ രാജംഗ് ചിന്തയാം ആസ ബുദ്ധിമാൻ
ദൃഷ്ടഃ പ്രഭാവം തപസോ ജൈഗീഷവ്യസ്യ യോഗജം
23 ചിന്തയാം ആസ രാജേന്ദ്ര തദാ സ മുനിസത്തമഃ
മയാ ദൃഷ്ടഃ സമുദ്രേ ച ആശ്രമേ ച കഥം ത്വ് അയം
24 ഏവം വിഗണയന് ഏവ സ മുനിർ മന്ത്രപാരശഃ
ഉത്പപാതാശ്രമാത് തസ്മാദ് അന്തരിക്ഷം വിശാം പതേ
ജിജ്ഞാസാർഥം തദാ ഭിക്ഷുർ ജൈഗീഷവ്യസ്യ ദേവലഃ
25 സോ ഫന്തരിക്ഷചരാൻ സിദ്ധാൻ സമപശ്യത് സമാഹിതാൻ
ജൈഗീഷവ്യം ച തൈഃ സിദ്ധൈഃ പൂജ്യമാനം അപശ്യത
26 തതോ ഫസിതഃ സുസംരണ്ണോ വ്യവസായി ദൃഢവ്രതഃ
അപശ്യദ് വൈ ദിവം യാന്തം ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
27 തസ്മാച്ഛ ച പിതൃലോകം തം വ്രജന്തം സോ ഫന്വപശ്യത
പിതൃലോകാച്ഛ ച തം യാന്തം യാമ്യം ലോകം അപശ്യത
28 തസ്മാദ് അപി സമുത്പത്യ സോമലോകം അഭിഷ്ഠതം
വ്രജന്തം അന്വപശ്യത് സ ജൈഗീഷവ്യം മഹാമുനിം
29 ലോകാൻ സമുത്പതന്തം ച ശൂഭാൻ ഏകാന്തയാജിനാം
തതോ ഫഗ്നിഹോത്രിണാം ലോകാംസ് തേഭ്യസ് ചാപ്യ് ഉത്പപാത ഹ
30 ദർശം ച പൗർണ്ണമാസം ച യേ യജന്തി തപോധനാഃ
തേഭ്യഃ സ ദദശേ ധീമാൽ ലോകേഭ്യഃ പശുയാജിനാം
വ്രജന്തം ലോകം അമലം അപശ്യദ് ദേവ പൂജിതം
31 ചാതുർമാസ്യേർ ബഹുവിധൈർ യജന്തേ യേ തപോധനാഃ
തേഷാം സ്ഥാനം തഥാ യാന്തം തഥാഗ്നിഷ്ടോമ യാജിനാം

32 അഗ്നിഷ്ടതേന ച തഥാ യേ യജന്തി തപോധനാഃ
 തത് സ്ഥാനം അനുസന്ദ്രാപ്തം അന്വപശ്യത ദേവലഃ
 33 വാജപേയം കൃതുവരം തഥാ ബഹുസുവർണകം
 ആഹരന്തി മഹാപ്രാജ്ഞാസ് തേഷാം ലോകേഷ് അപശ്യത
 34 യജന്തേ പുണ്യരീകേണ രാജസുയേന ചൈവ യേ
 തേഷാം ലോകേഷ് അപശ്യച് ച ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
 35 അശ്വമേധം കൃതുവരം നരമേധം തഥൈവ ച
 ആഹരന്തി നരശ്രേഷ്ഠാസ് തേഷാം ലോകേഷ് അപശ്യത
 36 സർവമേധം ച ദുഷ്ടാപം തഥാ സൗത്രാമണിം ച യേ
 തേഷാം ലോകേഷ് അപശ്യച് ച ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
 37 ദ്വാദശാഹൈശ് ച സന്ദ്രൈ യേ യജന്തേ വിവിധൈർ നൃപ
 തേഷാം ലോകേഷ് അപശ്യച് ച ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
 38 മിത്രാ വരണയോർ ലോകാൻ ആദിത്യാനാം തഥൈവ ച
 സലോകതാം അനുപ്രാപ്തം അപശ്യത തതോ ിസിതഃ
 39 അദ്രാണാം ച വസുനാം ച സ്ഥാനം യച് ച ബൃഹസ്പതേഃ
 താനി സർവണ്യ് അതിതം ച സമപശ്യത് തതോ ിസിതഃ
 40 ആരുഹ്യ ച ഗവാം ലോകം പ്രയാന്തം ബ്രഹ്മ സത്രിണാം
 ലോകാൻ അപശ്യദ് ഗച്ഛന്തം ജൈഗീഷവ്യം തതോ ിസിതഃ
 41 ത്രിംഗുലം ലോകാൻ അപരാൻ വിപ്രം ഉത്പതന്തം സ്വരേജസാ
 പതിവ്രതാനാം ലോകാംഗ് ച വ്രജന്തം സോ ിന്വപശ്യത
 42 തതോ മുനിവരം ഭൂയോ ജൈഗീഷവ്യം അഥാസിതഃ
 നാന്വപശ്യത യോഗസ്ഥം അന്തർഹിതം അരിന്ദമ
 43 സോ ിചിന്തയൻ മഹാഭാഗോ ജൈഗീഷവ്യസ്യ ദേവലഃ
 പ്രഭാവം സുവ്രതത്വം ച സിദ്ധിം യോഗസ്യ ചാതുലാം
 44 അസീതോ ിപ്ലച്ഛത തദാ സിദ്ധാംഗ് ലോകേഷു സത്തമാൻ
 പ്രയതഃ പ്രാഞ്ജലിർ ഭൂത്യാ ധീരസ് താൻ ബ്രഹ്മ സത്രിണഃ
 45 ജൈഗീഷവ്യം ന പശ്യാമി തം ശംസത മഹൗജസം
 ഏതദ് ഇച്ഛാമ്യ് അഹം ശ്രോതും പരം കൗതൂഹലം ഹി മേ
 46 [സിദ്ധാഹ്]

ശൃണു ദേവല ഭൂതാർഥം ശംസതാം നോ ദൃശവ്രത
 ജൈഗീഷവ്യോ ഗതോ ലോകം ശാശ്വതം ബ്രഹ്മണോ ിവ്യയം
 47 സ ശ്രുത്യാ വചനം തേഷാം സിദ്ധാനാം ബ്രഹ്മ സത്രിണാം
 അസീതോ ദേവലസ് തുർണ്ണം ഉത്പപാത പപാത ച

48 തതഃ സിദ്ധാസ് ത ഊചൂർ ഹി ദേവലം പുനർ ഏവ ഹ
ന ദേവല ഗതിസ് തത്ര തവ ഗതും തപോധന
ബ്രഹ്മണഃ സദനം വിപ്ര ജൈഗീഷവ്യോ യദാപ്തവാൻ
49 തേഷാം തദ് വചനം ശ്രുത്വാ സിദ്ധാനാം ദേവലഃ പുനഃ
ആനുപൂർവ്യേണ ലോകാംസ് താൻ സർവാൻ അവതതാര ഹ
50 സ്വം ആശ്രമപദം പുണ്യം ആജഗാമ പതംഗവത്
പ്രവിശന്ന് ഏവ ചാപശ്യജ് ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
51 തതോ ബുദ്ധ്യോ വ്യഗ്നയദ് ദേവലോ ധർമ്മയുക്തയാ
ദൃഷ്ട്വാ പ്രഭാവം തപസോ ജൈഗീഷവ്യസ്യ യോഗജം
52 തതോ ിബ്രവീൻ മഹാത്മാനം ജൈഗീഷവ്യം സ ദേവലഃ
വിനയാവനതോ രാജന് ഉപസർപ്യ മഹാമുനിം
മോക്ഷധർമ്മം സമാസ്ഥാതും ഇച്ഛേയം ഭഗവന് അഹം
53 തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ ഉപദേശം ചകാര സഃ
വിധിം ച യോഗസ്യ പരം കാര്യാകാര്യം ച ശാസ്ത്രതഃ
54 സംന്യാസക്രമബുധിം തം തതോ ദൃഷ്ട്വാ മഹാതപാഃ
സർവാശ് ചാസ്യ ക്രിയാശ് ചക്രേ വിധിദൃഷ്ടേന കർമ്മണാ
55 സംന്യാസക്രമബുധിം തം ഭൂതാനി പിതൃഭിഃ സഹ
തതോ ദൃഷ്ട്വാ പ്രരുദുഃ കോ ിസ്താൻ സംവിഭജിഷ്യതി
56 ദേവലസ് തു വചഃ ശ്രുത്വാ ഭൂതാനാം കരുണം തഥാ
ദിശോ ദശവ്യാഹരതാം മോക്ഷം ത്യജ്തും മനോ ദധേ
57 തതസ് തു ഫലമൂലാനി പവിത്രാണി ച ഭാരത
പുഷ്പാണ്യ് ഓഷധയശ് ചൈവ രോത്രയന്തേ സഹസ്രശഃ
58 പുനർ നോ ദേവലഃ ക്ഷുദ്രോ നൂനം ഛേദസ്യതി ദുർമതിഃ
അഭയം സർവഭൂതേഭ്യോ യോ ദത്താ നാവബുധ്യതേ
59 തതോ ഭൂയോ വ്യഗ്നയത് സ്വബുദ്ധ്യോ മുനിസത്തമഃ
മോക്ഷേ ഗാർഹസ്ഥ്യ ധർമ്മേ വാ കിം ന ശ്രേയഃ കരം ഭവേത്
60 ഇതി നിശ്ചിത്യ മനസാ ദേവലോ രാജസത്തമ
ത്യക്ത്വാ ഗാർഹസ്ഥ്യ ധർമ്മം സ മോക്ഷധർമ്മം അരോചയത്
61 ഏവമാദിനി സഞ്ചിന്ത്യ ദേവലോ നിശ്ചയാത് തതഃ
പ്രാപ്തവാൻ പരമാം സിദ്ധിമ്പരം യോഗം ച ഭാരത
62 തതോ ദേവാഃ സമാഗമ്യ ബൃഹസ്പതിപുരോഗമാഃ
ജൈഗീഷവ്യം തപശ് ചാസ്യ പ്രശംസന്തി തപസിനഃ
63 അഥാബ്രവീദ് ജ്ജ്ഞീവരോ ദേവാൻ വൈ നാരദസ് തദാ

ജൈഗീഷവേ്യ തപോ നാസ്തി വിസ്താപയതി യോ fസിതം
 64 തം ഏവം വാദിനം ധീരം പ്രത്യുച്യസ് തേ ദിവൗകസഃ
 മൈവം ഇത്യ ഏവ ശംസന്തോ ജൈഗീഷവ്യം മഹാമുനീം
 65 തത്രാപ്യ ഉപസ്സൃശ്യ തതോ മഹാത്മാഃ ദത്ത്വാ ച വിത്തം ഹലദ്ദൃദ് ദ്വിജേഭ്യഃ
 അവാപ്യ ധർമ്മം പരമാര്യ കർമ്മാഃ ജഗാമ സോമസ്യ മഹത് സ തീർഥം

അധ്യായം 50

1 [വൈ]

യത്രേജിവാൻ ഉഡുപതീ രാജസുയേന ഭാരത
 തസ്മിൻ വൃത്തേ മഹാൻ ആസീത് സംഗ്രാമസ് താരകാമയഃ
 2 തത്രാപ്യ് ഉപസൃശ്യ ബലോ ദത്ത്യാ ദാനാനി ചാത്മവാൻ
 സാരസ്വതസ്യ ധർമാത്മാ മൂനേസ് തീർഥം ജഗാമ ഹ
 3 യത്ര ദ്വാദശ വാർഷിക്യം അനാവൃഷ്ട്യാം ദ്വിജോത്തമാൻ
 വേദാൻ അധ്യാപയാം ആസ പുരാ സാരസ്വതോ മുനിഃ

4 [ജ്]

കഥം ദ്വാദശ വാർഷിക്യം അനാവൃഷ്ട്യാം തപോധനഃ
 വേദാൻ അധ്യാപയാം ആസ പുരാ സാരസ്വതോ മുനിഃ

5 [വൈ]

ആസീത് പുരം മഹാരാജ മുനിർ ധിമാൻ മഹാതപഃ
 ദധീച ഇതി വിഖ്യാതോ ബ്രഹ്മ ചാരി ജിതേന്ദ്രിയഃ
 6 തസ്യാതിതപസഃ ശക്രോ ബിഭേതി സതതം വിഭോ
 ന സ ലോഭയിതും ശക്യഃ ഫലൈർ ബഹുവിധൈർ അപി
 7 പ്രലോഭനാർഥം തസ്യാഥ പ്രഹിണോത് പാകശാസനഃ
 ദിവ്യാം അപ്സരസം പുണ്യാം ദർശനീയാം അലംബുസാം
 8 തസ്യ തർപയതോ ദേവാൻ സരസ്വത്യാം മഹാത്മനഃ
 സമീപതോ മഹാരാജ സോപാതിഷ്ഠത ഭാമിനീ
 9 താം ദിവ്യവപുഷം ദൃഷ്ട്വാ തസ്യൈഷേർ ഭാവിതാത്മനഃ
 രേതഃ സ്തന്നം സരസ്വത്യാം തത് സാ ജഗ്രാഹ നിമ്നഗാ
 10 കക്ഷൗ ചാപ്യ് അദധദ് ദൃഷ്ട്വാ തദ് രേതഃ പുരുഷർഷഭ
 സാ ദധാര ച തം ഗർഭം പുത്ര ഹേതോർ മഹാനദീ
 11 സൃഷ്ടവേ ചാപി സമയേ പുത്രം സാ സാരിതാം വരാ
 ജഗാമ പുത്രം ആദായ തം ദൃഷ്ടിം പ്രതി ച പ്രഭോ
 12 ദൃഷ്ടിസംസദി തം ദൃഷ്ട്വാ സാ നദീ മുനിസത്തമം
 തതഃ പ്രോവാച രാജേന്ദ്ര ദദതീ പുത്രം അസ്യ തം
 ബ്രഹ്മർഷേ തവ പുത്രോ ിയം ത്വദ്ഭക്ത്യാ ധാരിതോ മയാ
 13 ദൃഷ്ട്വാ തേ ിപ്സരസം രേതോ യത് സ്തന്നം പ്രാഗ് അലംബുസാം
 തത് കക്ഷിണാ വൈ ബ്രഹ്മർഷേ ത്വദ്ഭക്ത്യാ ധൃതവത് അഹം
 14 ന വിനാശം ഇദം ഗച്ഛേത് ത്വത് തേജ ഇതി നിശ്ചയാത്
 പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ പുത്രം സ്വം മയാ ദത്തം അനിന്ദിതം

15 ഇത്യ് ഉക്തഃ പ്രതിജഗ്രാഹ പ്രീതിം ചാവപ ഉത്തമാ
 മന്ത്രവച് ചോപജിഹ്വേത് തം മുർധ്നി പ്രേമ്ണാ ദ്വിജോത്തമഃ
 16 പരിഷ്വജ്യ ചിരം കാലം തദാ ഭരതസത്തമ
 സരസ്വതൈ വരം പ്രാദാത് പ്രിയമാണോ മഹാമുനിഃ
 17 വിശ്വേ ദേവാഃ സപിതരോ ഗന്ധർവാപ്സരസാം ഗണാഃ
 തൃപ്തിം യാസ്യന്തി സുഭഗേ തർപ്യമാണാസ് തവാംഭസോ
 18 ഇത്യ് ഉക്ത്വാ സ തു തുഷ്ടാവ വചോഭീർ വൈ മഹാനദീം
 പ്രീതഃ പരമഹൃഷ്ടാത്മാ യഥാവച് ഛൂണ പാർഥിവ
 19 പ്രസൃതാസി മഹാഭാഗേ സരസോ ബ്രഹ്മണഃ പുരാ
 ജാനന്തി ത്വാം സരിച്ഛേഷ്ടേ മുനയഃ സംശിതവ്രതാഃ
 20 മമ പ്രിയകരീ ചാപി സതതം പ്രിയദർശനേ
 തസ്മാത് സാരസ്വതഃ പുത്രോ മഹാംസ് തേ വരവർണിനി
 21 തവൈവ നാമ്നാ പ്രഥിതഃ പുത്രസ് തേ ലോകഭാവനഃ
 സാരസ്വത ഇതി ഖ്യാതോ ഭവിഷ്യതി മഹാതപാഃ
 22 ഏഷ ദ്വാദശ വാർഷിക്യാം അനാവൃഷ്ട്യാം ദ്വിജർഷഭാൻ
 സാരസ്വതോ മഹാഭാഗേ വേദാൻ അധ്യാപയിഷ്യതി
 23 പുണ്യാഭ്യസ് ച സരിദ്ഭ്യസ് ത്വാം സദാ പുണ്യതമാ ശുഭേ
 ഭവിഷ്യസി മഹാഭാഗേ മത്പ്രസാദാത് സരസ്വതി
 24 ഏവം സാ സംസ്തതാ തേന വരം ലബ്ധ്വാ മഹാനദീ
 പുത്രം ആദായ മുദിതാ ജഗാമ ഭരതർഷഭ
 25 ഏതസ്മിൻ ഏവ കാലേ തു വിരോധേ ദേവദാനവൈഃ
 ശക്രഃ പ്രഹരണാനേഷീ ലോകാംസ് ത്രീൻ വിചചാര ഹ
 26 ന ചോപലേഭേ ഭഗവാഞ് ശക്രഃ പ്രഹരണം തദാ
 യദ് വൈ തേഷാം ഭവേദ് യോഗ്യം വധായ വിബുധദ്വിഷാം
 27 തതോ fബ്രവീത് സുരാഞ് ശക്രോ ന മേ ശക്യാ മഹാസുരാഃ
 ഋതേ fസ്ഥിഭിർ ദധീചസ്യ നിഹന്തും ത്രിദശദ്വിഷഃ
 28 തസ്മാദ് ഗത്വാ ഋഷിശ്രേഷ്ഠോ യാച്യതാം സുരസത്തമഃ
 ദധീചാസ്ഥിനി ദേഹിതി തൈർ വധിഷ്യാമഹേ രിപൂൻ
 29 സ ദേവൈർ യാചിതോ fസ്ഥിനി യതാദ് ഋഷിവരസ് തദാ
 പ്രാണത്യോഗം കരുഷ്യേതി ചകാരൈവാവിചാരയൻ
 സ ലോകാൻ അക്ഷയാൻ പ്രാപ്തോ ദേവപ്രിയ കരസ് തദാ
 30 തസ്മാസ്ഥിഭിർ അഥോ ശക്രഃ സമ്പ്രഹൃഷ്ടമനാസ് തദാ
 കാരയാം ആസ ദിവ്യാനി നാനാപ്രഹരണാന്യ് ഉത

വജ്രാണി ചക്രാണി ഗദാ ഗുരു ദണ്ഡാംശ് ച പൃഷ്ഠലാൻ
 31 സാ ഹി തീവ്രേണ തപസാ സംഭൃതഃ പരമർഷിണാ
 പ്രജാപതിസുതേനാഥ ദൃഗ്ണാ ലോകഭാവനഃ
 32 അതികായഃ സ തേജസ്വീ ലോകസാര വിനിർമിതഃ
 ജ്ജേണ ശൈലഗുരുഃ പ്രാംശൂർ മഹിച്ഛാ പ്രഥിതഃ പ്രഭുഃ
 നിത്യം ഉദിജതേ ചാസ്യ തേജസാ പാകശാസനഃ
 33 തേന വജ്രേണ ഭഗവാൻ മന്ത്രയുക്തേന ഭാരത
 ദൃശം ക്രോധവിഷ്ടഷ്ടേന ബ്രഹ്മതേജോ ഭവേന ച
 ദൈത്യദാനവ വീരാണാം ജഘാന നവതീർ നവ
 34 അഥ കാലേ വ്യതിക്രന്തേ മഹത്യ് അതിഭയം കരേ
 അനാവൃഷ്ടീർ അനുപ്രാപ്താ രാജൻ ദ്വാദശ വാർഷികീ
 35 തസ്യാം ദ്വാദശ വാർഷികയാം അനാവൃഷ്ടയാം മഹർഷയഃ
 വൃത്തൃർഥം പ്രാദ്രവൻ രാജൻ ക്ഷയാർതാഃ സാർവതോ ദിശം
 36 ദിഗ്ഭ്യസ് താൻ പ്രദ്രുതാൻ ദൃഷ്ട്വാ മുനിഃ സാരസ്വതസ് തദാ
 ഗമനായ മതിം ചക്രേ തം പ്രോവാച സരസ്വതീ
 37 ന ഗന്തവ്യം ഇതഃ പുത്ര തവാഹാരം അഹം സദാ
 ദാസ്യാമി മന്ത്യപ്രവരാൻ ഉഷ്യതാം ഇഹ ഭാരത
 38 ഇത്യ് ഉക്തസ് തർപയാം ആസ സ പിതൃൻ ദേവതാസ് തഥാ
 ആഹാരം അകരോൻ നിത്യം പ്രാണാൻ വേദാംശ് ച ധാരയൻ
 39 അഥ തസ്യാം അതീതായാം അനാവൃഷ്ടയാം മഹർഷയഃ
 അന്യോന്യം പരിപപ്രച്ഛഃ പുനഃ സ്വാധ്യായകാരണാത്
 40 തേഷാം ക്ഷയാ പരീതാനാം നഷ്ടാ വേദാ വിധാവതാം
 സർവേഷാം ഏവ രാജേന്ദ്ര് അന കശ് ചിത് പ്രതിഭാനവാൻ
 41 അഥ കശ് ചിദ് ഭൂഷിസ് തേഷാം സാരസ്വതം ഉപേയിവാൻ
 കർവാണം സംശിദ് ആത്മാനം സ്വാധ്യായം ഭൂഷിസത്ത്വം
 42 സ ഗത്യാചഷ്ട തേഭ്യശ് ച സാരസ്വതം അതിപ്രഭം
 സ്വാധ്യായം അമരപ്രഖ്യം കർവാണം വിജനേ ജനേ
 43 തതഃ സർവേ സമാജഗ്മുസ് തത്ര രാജൻ മഹർഷയഃ
 സാരസ്വതം മുനിശ്രേഷ്ഠം ഇദം ഊചുഃ സമാഗതാഃ
 44 അസ്മാൻ അധ്യാപയസ്വേതി തനോവാച തതോ മുനിഃ
 ശിഷ്യത്വം ഉപഗച്ഛധ്യാം വിധിവദ് ഭോ മമേത്യ് ഉത
 45 തതോ fബ്രവീദ് ഭൂഷിഗണോ ബാലസ് ത്വം അസി പുത്രക
 സ താൻ ആഹ ന മേ ധർമ്മോ നശ്യേദ് ഇതി പുനർ മുനിൻ

46 യോ ഹ്യ് അധർമേണ വിബ്രുയാദ് ഗൃഹ്ണിയാദ് വാപ്യ് അധർമതഃ
 ശ്രിയതാം താവ് ഉഭൗ ക്ഷിപ്രം സ്യുതാം വാ വൈരിണാവ് ഉഭൗ
 47 ന ഹായനൈർ ന പലിതൈർ ന വിത്തേന ന ബന്ധുഭിഃ
 ഋഷയശ് ചക്രിരേ ധർമം യോ ിന്ദ്രചാനഃ സ നോ മഹാൻ
 48 ഏതച് ശ്രുത്യാ വചസ് തസ്യ മനയസ് തേ വിധാനതഃ
 തസ്നാദ് വേദാൻ അനുപ്രാപ്യ പുനർ ധർമം പ്രചക്രിരേ
 49 ഷഷ്ടീർ മുനിസഹസ്രാണി ശിഷ്യത്വം പ്രതിപേദിരേ
 സാരസ്വതസ്യ വിപ്രർഷേർ വേദ സ്വാധ്യായകാരണാത്
 50 മുഷ്ടിം മുഷ്ടിം തതഃ സർവേ ദർഭാണാം തേ ിഭ്യുപാഹരൻ
 തസ്യാസനാർഥം വിപ്രർഷേർ ബാലസ്യാപി വശേ സ്ഥിതഃ
 51 തത്രാപി ദത്ത്യാ വസു രൗഹിണേയോഃ മഹാബലഃ കേശവ പൂർവജോ ിഥ
 ജഗാമ തീർഥം മുദിതഃ ക്രമേണഃ ഖ്യാതം മഹദ് വൃദ്ധകന്യാ സ്മ യത്ര

പ്രസാധകർ

അല്ലിളക്തം

